

Nordic Statistical Yearbook
Nordisk statistisk årsbok

2010

Nordic Statistical Yearbook 2010

Nordisk statistisk årsbok 2010

Volume 48

Edited by
Ulla Agerskov
Statistics Denmark

Nord 2010:001

Nordic Statistical Yearbook 2010

Nordisk statistisk årsbok 2010

ISBN 978-92-893-2137-2

ISSN 1398-0017

Nord 2010:001

ISSN 0903-7004

© Nordic Council of Ministers, Copenhagen 2010

Design: Publication Unit, Nordic Council of Ministers, Copenhagen

Print: ?pamep_dq q i A/S, Q i g t c

Copies: 1 500

Nordic Statistical Yearbook web-site: www.norden.org

Main suppliers of data: The Nordic national statistical institutes.

Editor: Ulla Agerskov, uag@dst.dk, Statistics Denmark.

Secretariat: Leila L. Hjulgaard, llh@dst.dk, Statistics Denmark.

Maps: LIBER KARTOR, Stockholm.

Nordic Council of Ministers

Ved Stranden 18

DK-1061 Copenhagen K

Phone (+45) 3396 0200

Fax (+45) 3396 0202

www.norden.org

Nordic Council

Ved Stranden 18

DK-1061 Copenhagen K

Phone (+45) 3396 0400

Fax (+45) 3311 1870

Nordic co-operation

Nordic co-operation is one of the world's most extensive forms of regional collaboration, involving Denmark, Finland, Iceland, Norway, Sweden, and three autonomous areas: the Faroe Islands, Greenland, and Åland.

Nordic co-operation has firm traditions in politics, the economy, and culture. It plays an important role in European and international collaboration, and aims at creating a strong Nordic community in a strong Europe.

Nordic co-operation seeks to safeguard Nordic and regional interests and principles in the global community. Common Nordic values help the region solidify its position as one of the world's most innovative and competitive.

Printed in Denmark

Preface

The Nordic countries have much in common – their way of life, history, language and social structure. Many of these common features and the results of their joint efforts may be described by statistics. This is why the Nordic Council of Ministers publishes the Nordic Statistical Yearbook.

Our ambition is to provide comparable statistics on the life in the Nordic countries – to shed light on the similarities and the differences. Against the background of globalization, data on conditions in the Nordic in relation to other Western European countries are also provided in a number of areas. The emphasis has been on making the data easy to understand and relevant to the way we live, and thus useful in many contexts.

The 2010 edition includes a new page about the Sami population under *Facts about the Nordic countries*. Other new features are figures about relative poverty, youth unemployment, part-time employment and unaccompanied children seeking asylum in the Nordic countries.

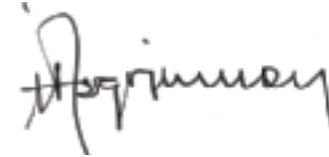
The book also gives a good overview of, how the Nordic countries are coping with the present financial crisis.

There is free access to a databank containing thousands of figures describing the Nordic region. The databank can be found at the Nordic Council of Ministers' website, www.norden.org. Data for the Yearbook are extracted from this databank. It is also possible to download, free of charge, the Nordic Statistical Yearbook in pdf format at www.norden.org

If errors are detected after the deadline for publishing, corrections to the page in question will be available at www.norden.org.

Enjoy your reading!

Copenhagen, October 2010

Halldór Ásgrímsson
Secretary General
Nordic Council of Ministers

Förord

De nordiska länderna har mycket gemensamt – livsstil, historia, språk och samhällsstruktur – vilket ligger till grund för en unik tradition av samarbete. Mycket av detta kan beskrivas med statistik, vilket är anledningen till att Nordiska ministerrådet ger ut Nordisk statistisk årsbok.

Ambitionen är att presentera jämförbar statistik om livet och livsvillkoren i de nordiska länderna – att belysa likheterna och skillnaderna. I ljuset av globaliseringen behandlas också de nordiska ländernas förhållande till det övriga Västeuropa på en rad områden. Stor vikt har lagts på att göra uppgifterna lätta att förstå och relevanta för det sätt på vilket vi lever. På så vis kan boken få många användningsområden.

2010 års upplaga innehåller en ny sida om den samiska befolkningen under Fakta om de nordiska länderna. Andra nya uppgifter är siffror om relativ fattigdom, ungdomsarbetslöshet, deltidsanställning och ensamkommande barn som söker asyl i de nordiska länderna.

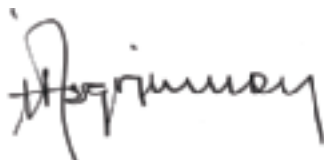
Boken ger också en bra överblick över hur de nordiska länderna klarar sig i den ekonomiska krisen.

Det finns fri tillgång till en databas med tusentals siffror om Norden, som ger otaliga möjligheter till intressanta analyser. Databasen finns på Nordiska ministerrådets webbplats www.norden.org. Uppgifterna i årsboken kommer från denna databas. Det är också möjligt att kostnadsfritt läsa boken i pdf-format på hemsidan.

Eventuella rättelser till fel som upptäcks efter bokens publicering kommer att finnas tillgängliga på www.norden.org.

Mycket nöje med läsningen!

Köpenhamn i oktober 2010

Halldór Ásgrímsson
Generalsekreterare
Nordiska ministerrådet

Contents

Preface	3	Economic trends	85
Contents	5	Economic growth, factors behind economic growth, primary sector, manufacturing and service sector	
Facts about the Nordic countries	8	Globalisation	97
Sustainable development	18	Import, export and trade, foreign assets and liabilities, balance of payments, foreign direct investments and studying abroad	
Environment and energy	21	Public finance and prices	110
Area, land use, energy, global warming, emissions, fertilizers, pesticides and organic farming		General government expenditure, taxes, budget deficit, debt, development aid to developing countries, consumer prices, real estate prices, exchange rates, share prices and interest rate	
Population	33	Labour market	126
Life expectancy, dependency ratio, population changes and projections, fertility, abortions, family structure, migration, asylum and elections		Activity rates, unemployment, employment and commuting	
Science and technology	51	Appendix 1: User guide	137
Research and development and ICT		Appendix 2: Geonomenclature	141
Quality of life	59	Subject index – English	142
Income, social assistance, pensions, absence from work, childcare, maternity days benefits, health, causes of death, smoking, alcohol and culture		Subject index – Swedish	147
Education	77		
Enrolment and graduates, level of education and student financial aid			

Throughout the book the following symbols and country codes are used:

Symbols		Country codes	
Nil	-	Denmark: DK	Åland: AX
Less than half	0	Faroe Islands: FO	Iceland: IS
Not applicable	.	Greenland: GL	Norway: NO
Data not available	..	Finland: FI	Sweden: SE

To describe the different countries in the diagrammes following colours are used:

Denmark:		Greenland:		Åland:		Norway:	
Faroe Islands:		Finland:		Iceland:		Sweden:	

Innehåll

Förord	3	Ekonomiska tendenser	85
Innehåll	5	Ekonomisk tillväxt, faktorer bakom ekonomiska tillväxten, basnäringarna, industrin och servicesektorn	
Fakta om de nordiska länderna	8	Globalisering	97
Hållbar utveckling	18	Import, export och handel, utländska tillgångar och skulder, betalningsbalans, utländska direktinvesteringar och utomlands studerande	
Miljö och energi	21	Offentlig ekonomi och priser	110
Areal, markanvändning, energi, global uppvärmning, utsläpp, gödningsmedel, bekämpningsmedel och ekologiskt jordbruk		Offentliga utgifter, skatter, offentliga sektorns underskott och skuld, statligt internationellt bistånd, konsumentpriser, fastighetspriser, växelkurser, aktiekurser och ränteutveckling	
Befolkning	33	Arbetsmarknad	126
Medellivslängd, försörjningsbördan, befolkningsutveckling och prognoser, fruktsamhet, aborter, familjestruktur, migration, asyl och val		Relativa arbetskraftstal, arbetslöshet, sysselsättning och arbetspendling	
Vetenskap och teknologi	51	Bilaga 1: Användarhandledning	137
Forskning och utveckling och IT		Bilaga 2: Geonomenklatur	141
Livskvalitet	59	Sakregister – engelska	142
Inkomst, socialhjälp, pensioner, sjukfrånvaro, barnomsorg, havandeskaps- och föräldrapenning, hälsa, dödsorsaker, rökning, alkohol och kultur		Sakregister – svenska	147
Utbildning	77		
Inskrivna och examinerade, utbildningsnivå och studiestöd			

Följande symboler och landskoder används genomgående i boken:

Symboler		Landskoder	
Noll	-	Danmark: DK	Åland: AX
Mindre än hälften	0	Färöarna: FO	Island: IS
Inte tillämpligt	.	Grönland: GL	Norge: NO
Uppgift saknas	..	Finland: FI	Sverige: SE

Följande färger används för att beskriva de olika länderna i diagrammen:

Danmark:		Grönland:		Åland:		Norge:	
Färöarna:		Finland:		Island:		Sverige:	

	Norden	Euro-area	United States	Japan	
Total area, 1 000 sq km	3 429	2 650	9 629	378	Total areal, 1 000 km ²
Land area, 1 000 sq km	1 577	2 616	9 160	375	Landareal, 1 000 km ²
Arable land, per cent of land area	18.8	24.7	18.1	11.6	Åkermark, procent av landarealen
Population, million	26	329	307	127	Folkmängd, miljoner
Inhabitants per sq km	16	126	33	338	Invånare per km ²
Fertility rate (2008)	1.9	1.5 ¹	2.1	1.4	Fertilitet (2008)
Part of population, 0–14 years, per cent	17.5	15.5	20.3	13.5	Andel invånare, 0–14 år procent
Part of population, 65+ years, per cent	16.6	17.9	12.6	22.1	Andel invånare, 65+ år, procent
Life expectancy (2008):					Medellivslängd (2008):
men, years	78	78	76	79	År, män
women, years	83	83	81	86	År, kvinnor
Production of energy, 1000 tons oil equiv.(2008)	298 150	453 614	1 706 060	88 660	Energiproduktion, 1 000 ton oljeekvivalenter (2008)
Consumption of energy per person, kg oil equiv. (2008)	6 609	3 861	7 500	3 880	Konsumtion av energi per person, kg oljeekvivalenter (2008)
Emission of greenhouse gases, tons CO ₂ equiv., per person (2008)	10.2	8.4	23.2	10.7	Utsläpp av växthusgaser, CO ₂ -ekvivalenter, ton per person (2008)
GDP, billion euro	968	8 963	10 123	3 639	BNP, miljarder euro
GDP per capita, PPP-euro	30 318	25 500	34 500	27 200 ³	BNP per person, PPP euro
Balance of payments, current account surplus, per cent of GDP	6.5	-0.6	-3.0	3.2	Betalningsbalans överskott, procent av BNP
General government debt ult. per cent of GDP	43.3	78.7	53.1	178.0 ⁴	Off. sektorns skulder, procent av BNP
General govern. public surplus per cent of GDP	0.5	-6.3	-6.1	-5.6	Offentliga sektorns överskott, procent av BNP
Labour force participation rate, per cent (2007),					Relativa arbetskraftstal (2008),
men	81.7	80.1	80.8	85.2	män
women	76.7	64.8	70.4	61.9	kvinnor
Unemployment rate, per cent	4.9	9.4	9.3	5.1	Arbetslöshet, procent
Tax burden, total taxes as per cent of GDP (2007)	43.3	39.3 ²	26.9 ³	28.3	Skattetryck, procent av BNP (2006)
Tax on personal income, per cent of GDP (2007)	15.8	10.4 ²	10.8	5.5	Skatt på personlig inkomst, procent av BNP (2006)

Sources: The World Bank. Eurostat. OECD, Revenue Statistics 1965–2008, 2009 Edition. International Monetary Fund. United Nations. IEA, Key World Energy Statistics, 2010. US Sensus bureau. International Monetary Fund, World Economic Outlook Database. UNFCCC. Nordic Statistic. e-Stat Portal Site of Official Statistics of Japan. WHO, Core Health Indicators.

Note: Where statistics do not give figures for total Norden, figures are calculated as weight averages, using population as weighing basis. Norden comprises Denmark, Finland, Iceland, Norway, Sweden and the three autonomous areas of the Faroe Islands, Greenland and Åland. Euro-area is the 14 countries that have euro as their common currency. Land area is the ice-free area.

Not: I de fall där siffrorna inte anger samlad statistik för Norden har de framräknats som ett viktat genomsnitt med utgångspunkt från folkmängden. Norden inkluderar Danmark, Finland, Island, Norge, Sverige samt de tre självstyrande områdena Färöarna, Grönland och Åland. Euro-area avser de 14 länder som har infört euron som gemensam valuta. Landytan avser den yta som inte är täckt av landis eller vatten.

1) EU–27 (2007) 2) EU–15 3) 2007 4) 2008

The Nordic countries

Total area (1 000 sq km)	3 429 sq km
Arable land and gardens (% of land area)	18.8
Icecap and glaciers (% of total area)	52
Largest lake	Vänern – 5 648 sq km (Sweden)
Highest point	Gunbjørns Fjeld – 3 693 m (Greenland)
Population 1 January 2010	25 535 512
Inhabitants per sq km land area (1 January 2010)	16.3
Average age	40.4
Fertility rate (2008)	1.9
Non-Nordic population, per cent	4.6
Intra-nordic foreign trade (% of total foreign trade)	
Imports	22.7
Exports	18.7
GDP per capita, PPP-euro	30 318
Unemployment rate, per cent	6.8
Renewable energy supply, (% of total energy)	32
Nordic films, number of premières	119
Museums	
numbers	1 002
visits, mio.	46
Theaters, number	407
Secretary General	Halldór Ásgrímsson
Official website	www.norden.org

Denmark

Total area	43 561 sq km
Lakes and streams	671 sq km
Land area	42 890 sq km
Icecap and glaciers	.
Arable land and gardens	25 329 sq km
Forests	5 294 sq km
Largest lake	Arresø – 39.5 sq km
Highest point	Yding Skovhøj – 172.5 m
Coastline	7 314 km
Population 1 January 2010	5 534 738
Population per sq km land area	128.4
1 January 2010	678 873 (Copenhagen)
Capital population	5 June (Constitution Day 5 June 1849)
National holiday	Constitutional monarchy
Form of government	Folketinget (179 seats)
Parliament	Yes, from 1 January 1973
Membership of EU	Yes, from 4 April 1949
Membership of NATO	Queen Margrethe II
Head of state	Prime Minister Lars Løkke Rasmussen
Head of government	(Liberal Democratic Party)
Currency	Danish krone (DKK)
Official website	www.denmark.dk

Foto: ImageSelect

Faroe Islands

Total area	1 396 sq km
Lakes and streams	9 sq km
Land area	1 387 sq km
Icecap and glaciers	.
Arable land and gardens	..
Forests	..
Largest lake	Leitisvatn 3.6 sq km
Highest point	Slættaratindur 882 m
Coastline	1 289 km
Population 1 January 2010	48 650
Population per square km	34.9
total area, 1 January 2010	19 873 (Tórshavn, municipallity)
Capital population	29 July (Ólafest)
National holiday	Home rule – within the kingdom of Denmark
Form of government	Lagtinget (33 seats)
Parliament	No
Membership of EU	Yes, since 1949
Membership of NATO	(due to the Danish membership)
Head of state	Queen Margrethe II
Head of government	Prime Minister Kaj Leo Johannesen
	(Unionist Party)
Currency	Danish krone (DKK)
Official website	www.hagstova.fo

Foto: ImageSelect

Foto: ImageSelect

Greenland

Total area	2 166 086 sq km
Lakes and streams	..
Land area	410 449 sq km
Icecap and glaciers	1 755 637 sq km
Arable land and gardens	..
Largest lake	..
Highest point	Gunnbjørns Fjeld 3 693 m
Coastline	44 087 km
Population 1 January 2010	56 452
Population per square km	0.14
ice-free land area, 1 January 2010	15 469 (Nuuk municipality)
Capital population	21 June (longest day)
National holiday	Self Government – within the kingdom of Denmark
Form of government	Inatsisartut or Landstinget (31 seats)
Parliament	From 1 January 1973 to 1 February 1985
Membership of EU	Yes, since 1949 (due to the Danish membership)
Membership of NATO	Queen Margrethe II
Head of state	Kuupik Kleist (Inuit Ataqatigiit, Independence Party)
Head of government	Danish krone (DKK)
Currency	www.gh.gl
Official website	

Finland

Total area	338 441 sq km
Lakes and streams	34 534 sq km
Land area	303 907 sq km
Icecap and glaciers	..
Arable land and gardens	22 899 sq km
Forests	228 190 sq km
Largest lake	Saimaa 1 377 sq km
Highest point	Halti, Halditjåkko (Haldefjäll) 1 324 m
Coastline, mainland	1 250 km
Population 1 January 2010	5 351 427
Population per square km land area 1 January 2010	17.6
Capital population	583 350 (Helsinki/Helsingfors)
National holiday	6 December (Independence Day)
Form of government	Republic
Parliament	Riksdag (200 seats)
Membership of EU	Yes, from 1 January 1995
Membership of NATO	No
Head of state	President Tarja Halonen
Head of government	Prime Minister Matti Vanhanen (Center Party)
Currency	Euro
Official website	www.finland.fi

* Finland includes Åland.

Foto: ImageSelect

Foto: Visit Åland

Åland

Total area (6 757 islands)	1 582 sq km
Lakes and streams	27.4 sq km
Land area	1 553 sq km
Icecap and glaciers	.
Arable land and gardens	140 sq km
Forests	937 sq km
Largest lake	Östra och Västra Kyrksundet 2.6 sq km
Highest point	Orrdalsklint 129 m
Coastline, mainland	..
Population 1 January 2010	27 734
Population per square km land area	17.9
1 January 2010	11 123 (Mariehamn municipality)
Capital population	9 June (Autonomy Day 9 June 1922)
National holiday	Home rule – within
Form of government	the Republic of Finland
Parliament	Lagtinget (30 seats)
Membership of EU	Yes, since 1995 (due to the Finnish membership)
Membership of NATO	No
Head of state	President Tarja Halonen
Head of government	Lantrådet Viveka Eriksson (Åland Liberals)
Currency	Euro
Official website	www.aland.ax

Iceland

Total area	103 300 sq km
Lakes and streams	2 606 sq km
Land area	89 825 sq km
Icecap and glaciers	10 869 sq km
Arable land and gardens	1 290 sq km
Forests	1 524 sq km
Largest lake	Pingvallavatn 82 sq km
Highest point	Hvannadalshnúkur 2 110 m
Coastline, mainland	4 970 km
Population 1 January 2010	317 630
Population per square km ice-free land area, 1 January 2010	3.5
Capital population	118 326 (Reykjavik)
National holiday	17 June (Independence Day 17 June 1944)
Form of Government	Republic
Parliament	Alþingi or Althingi (63 seats)
Membership of EU	No, but member of EEA from 1 Jan. 1994
Membership of NATO	Yes, from 4 April 1949
Head of state	Ólafur Ragnar Grímsson
Head of government	Prime Minister Jóhanna Sigurðardóttir (The Social Democratic Alliance)
Currency	Icelandic krona (ISK)
Official website	www.iceland.is

Foto: ImageSelect

Foto: ImageSelect

Norway

Total area ¹	323 782 sq km
Lakes and streams	18 312 sq km
Land area incl. Icecap and glaciers	305 470 sq km
Icecap and glaciers	3 133 sq km
Arable land and gardens	8 399 sq km
Forests	120 000 sq km
Largest lake	Mjøsa 362 sq km
Highest point	Galdhøpiggen 2 469 m
Coastline, mainland	25 148 km
Population 1 January 2010	4 858 199
Population per square km land area ¹	15.9
1 January 2010	586 860 (Oslo)
National holiday	17 May (Constitution Day 17 May 1814)
Form of government	Constitutional monarchy
Parliament	Stortinget (169 seats)
Membership of EU	No, but member of EEA from 1 Jan. 1994
Membership of NATO	Yes, from 4 April 1949
Head of state	King Harald V
Head of government	Prime minister Jens Stoltenberg (Social Democratic Party)
Currency	Norwegian krone (NOK)
Official website	www.norway.no

1) Excluding Svalbard and Jan Mayen

Sweden

Total area ¹	450 295 sq km
Lakes and streams	39 960 sq km
Land area	410 052 sq km
Icecap and glaciers	283 sq km
Arable land and gardens	26 305 sq km
Forests	227 250 sq km
Largest lake	Vänern 5 648 sq km
Highest point	Kebnekaise 2 106 m
Coastline, mainland	11 530 km
Population 1 January 2010	9 340 682
Population per square km land area 1 January 2010	22.8
Capital area population	829 417 (Stockholm)
National holiday	6 June (Swedish flag)
Form of government	Constitutional monarchy
Parliament	Riksdagen (349 seats)
Membership of EU	Yes, from 1 January 1995
Membership of NATO	No
Head of state	King Carl XVI Gustaf
Head of government	Prime minister Fredrik Reinfeldt (Moderate Party)
Currency	Swedish krona (SEK)
Official website	www.sweden.se

¹ Incl. the greater lakes but excl. the area from the coastline to the territorial border, 81 502 sq km.

Foto: ImageSelect

Foto: Ojo Images

Sápmi

The Sami

The Sami are an indigenous people who have their traditional settlement areas in northern Norway, Sweden, Finland and Russia. Most Sami live in Norway. Then follow Sweden and Finland, while the fewest Sami live in Russia. Because you do not make an official record of who has the Sami identity / background, no one knows how many the Sami are. The Sami language is spoken in several variants. The Sami people are among the largest indigenous ethnic groups in Europe.

Traditionally, the Sami have plied a variety of livelihoods, including coastal fishing, fur trapping, and sheep herding. However, the best known Sami livelihood is semi-nomadic reindeer herding. For traditional, environmental, cultural, and political reasons, reindeer herding is legally reserved only for Sami people in certain regions of the Nordic countries. Nowadays, the Sami work in all sectors, in line with the non-Sami population, though, the primary industries are still important culture bearers for the Sami people.

Samerna

Samerna är ett ursprungsfolk som har sina traditionella bosättningsområden i norra Norge, Sverige, Finland och Ryssland. Flest samer bor det i Norge, därefter följer Sverige och Finland, medan det lägsta antalet samer bor i Ryssland. Eftersom det inte officiellt registreras vem som har samisk bakgrund är det oklart hur många samerna är. Det finns olika varianter av det samiska språket. Det samiska folket är bland de största inhemska etniska grupperna i Europa.

Traditionellt har samerna olika försörjningsformer, bland annat kustfiske, pälsfångst och fårvallning, men det mest kända samiska levebrödet är den halvnomadiska rennärigen. Av traditionella, miljömässiga, kulturella och politiska skäl är rennärigen i lag reserverad endast för samerna i vissa regioner av de nordiska länderna. I dag är samerna verksamma i alla näringarna, liksom med den icke-samiska befolkningen, även om de primära näringarna fortfarande är viktiga kulturbärare för samerna.

Total Population 1 January 2010	50 000 – 80 000
Geographic area	Norway, Sweden, Finland and Russia
More detailed information	www.sami-statistics.info

Sustainable development

A set of indicators has been developed by the Nordic countries – *Focus on sustainable development – Nordic indicators*. The indicators focus on the three dimensions of sustainable development: integration of environmental, social and economic factors.

The indicators describe the development in a number of areas in the Nordic countries. There are both key indicators and more area specific indicators for production and consumption, the social dimension, transport, energy, the sea, chemicals, food security and health, climate and air quality, biological diversity – nature and cultural environment, agriculture, and finally fishing and fish farming. A great number of the indicators are based on the information in the Nordic Statistical Yearbook and can be found here in the relevant parts of the book.

The publication *Nordic Sustainable Development Indicators* contains an overview of the indicators. You can find an overview of these indicators on the next pages and an updated version of some of the indicators.

Hållbar utveckling

De nordiska länderna har utvecklat en grupp indikatorer – *Fokus på hållbar utveckling – Nordiska indikatorer*. Indikatorerna fokuserar på de tre dimensionerna av hållbar utveckling: integration av miljömässiga, sociala och ekonomiska faktorer.

Indikatorerna beskriver utvecklingen på en rad olika områden i Norden. Det handlar om både centrala och mer områdesspecifika indikatorer för produktion och konsumtion, den sociala dimensionen, transport, energi, hav, kemikalier, livsmedelskvalitet och hälsa, klimat och luftkvalitet, biologisk mångfald, natur- och kulturmiljö, lant- och skogsbruk samt fiske och fiskodling. En stor del av indikatorerna baserar sig på uppgifter i Nordisk statistisk årsbok och återfinns i de relevanta avsnitten i boken.

Publikationen *Nordic Sustainable Development Indicators* innehåller en översikt av dessa indikatorer. Du hittar en översikt av indikatorerna och en uppdaterad version av några av indikatorerna på följande sidor.

Foto: ImageSelect

Climate and renewable energy

- Decoupling environmental impact from economic growth
- Gross energy consumption
- Renewables' share of gross energy consumption
- Emissions of greenhouse gases
- Temperature trends

Sustainable production and consumption

- Cod-spawning biomass in Nordic waters
- Organic farming
- Forest trees damaged by defoliation
- Number of licences to manufacture Eco-labelled products
- Use of chemicals in production in the Nordic countries

The Nordic welfare state as a tool for sustainable development

- Economic growth
- Life expectancy at birth
- Unemployment
- Gini-coefficient
- Families with children living in relative poverty

Education and research, public participation and local sustainability

- Voter turnout
- Research and Development
- Schools with the Eco Schools Green Flag
- Proportion of the population with secondary education

Foto: ImageSelect

Klimat och förnybar energi

- Frikoppling av miljöpåverkan från ekonomisk tillväxt
- Brutto energiförbrukning
- Förnybara energikällors andel av brutto energiförbrukningen
- Utsläpp av växthusgaser
- Temperaturtrender

Hållbar produktion och konsumtion

- Torsk-lekbeståndets biomassa i nordiska vatten
- Ekologiskt jordbruk
- Skogsträd skadade av avlövnning
- Antal licenser för att tillverka miljömärkta produkter
- Användning av kemikalier i produktionen

Den nordiska välfärdsstaten som ett verktyg för hållbar utveckling

- Tillväxt
- Förväntad livslängd vid födseln
- Arbetslöshet
- Gini-koefficient
- Familjer med barn som lever i relativ fattigdom

Utbildning och forskning, allmänhetens deltagande och lokal hållbarhet

- Valdeltagandet
- Forskning och utveckling
- Skolor med Eco Schools Grön Flagga
- Andel av befolkningen med gymnasieutbildning

Sustainable development indicators

Hållbar utveckling, indikatorer

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
Renewables' share of energy consumption									Förnybara energikällor, andel av energiförbrukningen
1990	7	..	..	20	..	65	50	25	1990
2000	11	..	..	25	..	71	48	32	2000
2009	18	..	..	26	..	75 ²	44	32	2009
Life expectancy at birth, men									Medellivslängd, män
1990	72	72	61	71	75	75	73	75	1990
2000	74	75	63	74	79	78	76	77	2000
2009	77	77	67 ³	77	79 ³	80	79	79	2009
Life expectancy at birth, women									Medellivslängd, kvinnor
1990	78	79	68	79	83	80	80	80	1990
2000	79	81	68	81	82	81	81	82	2000
2009	81	82	72 ³	83	83 ³	83	83	83	2009
Unemployment									Arbetslöshet, procent
1990	7.2	11.5 ¹	..	3.2	..	1.8	5.2	1.7	1990
2000	4.3	3.0	7.7	9.8	2.0	1.3	3.2	5.6	2000
2009	6.0	5.1	..	8.2	3.0	8.0	3.1	8.3	2009
R&D expenditure in per cent of GDP									FoU-utgifter i procent av BNP
1991	1.6	..	..	2.0	..	1.2	1.6	2.7	1990
2001	2.4	..	..	3.3	..	3.0	1.6	4.2	2000
2008	2.7	..	..	3.7	..	2.6	1.6	3.8	2009
GDP index 1990=100									BNP index 1990=100
1990	100	..	..	100	..	100	100	100	1990
2000	129	..	..	122	..	129	144	123	2000
2009	136	..	..	142	..	166	169	143	2009
Gross energy consumption index 1990=100									Bruttoenergiförbrukningen index 1990=100
1990	100	..	..	100	..	100	100	100	1990
2000	113	..	..	111	..	150	121	100	2000
2009	114	..	..	125	..	201 ²	135	106	2009
Emission of greenhouse gases index 1990=100									Utsläpp av växthusgaser index 1990=100
1990	100	..	..	100	..	100	100	100	1990
2000	99	..	..	98	..	110	107	95	2000
2009	93	..	..	100	..	143	108	88	2009

1) 1995 2) 2006 3) 2008

Environment and energy

Miljö och energi

We have plenty of untouched nature, clean water and fresh air in the Nordic countries, but we must keep a close eye on the environment so that future generations will also be able to enjoy this. In the Nordic countries, there is a long tradition of cooperating on natural and environmental issues.

In this chapter you can find information on areas such as

- land use
- energy supply and use
- global warming
- emissions
- organic farming

More detailed information on the subject and longer time series are available in the Nordic database, more specifically under *environment and energy*.

Vi har gott om orörd natur, rent vatten och frisk luft i Norden, men vi måste hålla ett vaksamt öga på miljön om kommande generationer också ska kunna ha glädje av detta. I de nordiska länderna finns det en lång tradition av att samarbeta om natur- och miljöfrågor.

I detta kapitel finner du information om områden som

- markanvändning
- energiförsörjning och energianvändning
- global uppvärmning
- utsläpp
- ekologiskt jordbruk

Mer detaljerad information om ämnet och längre tidsserier finns tillgängliga i den nordiska databasen, mer specifikt inom *miljö och energi*.

Foto: ImageSelect

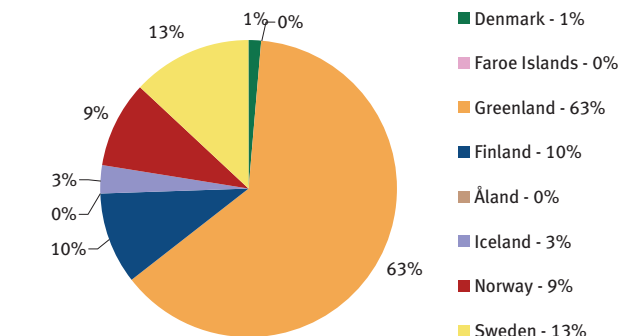
Total area in the Nordic countries

The Nordic countries comprise a total area of 3.5 million sq km. Even without Greenland and the Norwegian islands of Svalbard and Jan Mayen, the remaining part of the Nordic countries covers a vast area of 1.2 million sq km. This area is the size of Germany, France and Italy together. The Nordic region stretches over five time zones. To the east, the region borders on Russia, and in fair weather one can just make out the Canadian coastline to the west. To the south, its neighbours are Germany and Poland, and to the north: the Arctic Ocean.

However, with a population of only 25 million, the region has one of the lowest population densities in the world. The low density is partly due to the fact that large parts of the Nordic countries are marginal areas, where nature puts limitations on settlement. Denmark (excluding the Faroe Islands and Greenland) has the highest population density in the Nordic countries with 128 people per sq km and, thus, differs significantly from the other Nordic countries in this respect. In both Norway and Denmark 30–40 per cent of the population is to be found in the vicinity of the respective capitals. In Iceland it is more than 60 per cent.

Total area in the Nordic countries. 2010

Total areal i Norden

Area02

Source: National statistical institutes and National Land Survey of Finland.

Figur 1.1

Total areal i Norden

De nordiska länderna täcker en total areal av 3,5 miljoner km². Även utan Grönland, Svalbard och Jan Mayen utgör den resterande delen av Norden ett enormt område, nämligen 1,2 miljoner kvadratkilometer. Det är en yta av samma storlek som Tyskland, Frankrike och Italien tillsammans. Norden sträcker sig över fem tidszoner. I öster gränsar Norden mot Ryssland, och i väster kan man skymta Kanadas kust i klart väder. I söder är Norden granne till Tyskland och Polen och i norr gränsar Norden till Ishavet.

Med en befolkning på endast 25 miljoner är emellertid regionen en av de minst tätbefolkade i världen. Detta beror huvudsakligen på att naturen sätter gränser för bosättning i de nordiska länderna. Danmark (exklusive Färöarna och Grönland) har den högsta befolkningstätheten i de nordiska länderna med 128 personer per km² och skiljer sig alltså väsentligt från de övriga nordiska länderna i detta avseende. I både Norge och Danmark finns 30–40 procent av befolkningen i närheten av huvudstaden. När det gäller Island är det mer än 60 procent.

Markanvändning

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
Total area, sq km	43 561	1 396	2 166 086	338 441	1 582	103 300	323 782	450 295	Total areal, km²
<i>Per cent</i>									<i>Procent</i>
Total area	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Total areal
Arable land and gardens	58.1	..	..	6.8	8.9	1.3	2.6	5.9	Åkermark och trädgårdar
Meadows and pastures	8.2	..	0.0	0.1	3.6	17.0	0.5	1.0	Ängsmark och betesmark
Forests	12.2	..	0.0	67.4	59.2	1.5	37.1	50.3	Skog
Other land area	20.0	99.4	18.9	15.5	28.3	67.3	53.2	33.9	Övrig landareal
Lakes	1.5	0.6	..	10.2	1.8	2.5	5.7	8.9	Sjöar
Icecap area	.	.	81.1	0.0	.	10.5	1.0	0.1	Glaciärer

Area02

Source: National statistical institutes, Finnish Forest Research Institute and Information Centre of the Ministry of Agriculture and Forestry, Finland.

Note: Finland: Includes Åland.

Not: Finland: Inkluderar Åland.

Did you know that ...
Finland has 188 000 lakes
and 180 000 islands

Visste du att ...
Finland har 188 000 sjöar
och 180 000 öar

Land use

Climatic conditions and quality of land determine how the land is used. In densely populated Denmark there is hardly any wild nature left. Most of the scarce forests are plantations, and 65 per cent of Denmark's total area is cultivated or zoned as gardens or parks. In the other Nordic countries, there is much wild nature left. Around 17 per cent of the land area in Iceland is used for permanent meadows and pastures, and both Finland and Sweden have large forest areas. Almost 70 per cent of the total area of Finland and more than 50 per cent of the total area of Sweden is covered by forest.

Markanvändning

Klimatförhållandena och jordmånen avgör hur marken används. I det tätbefolkade Danmark finns nästan ingen ursprunglig natur kvar. Det mesta av den sparsamt förekommande skogen är planterad och 65 procent av hela Danmarks areal är uppodlad eller använd till trädgårdar och parker. I de andra nordiska länderna finns fortfarande mycket ursprunglig natur kvar. Omkring 17 procent av landarealen på Island används till permanent ängsmark och betesmark. Både Finland och Sverige har stora skogsarealer. I Finland är nästan 70 procent och i Sverige 50 procent av den totala landarealen täckt av skog.

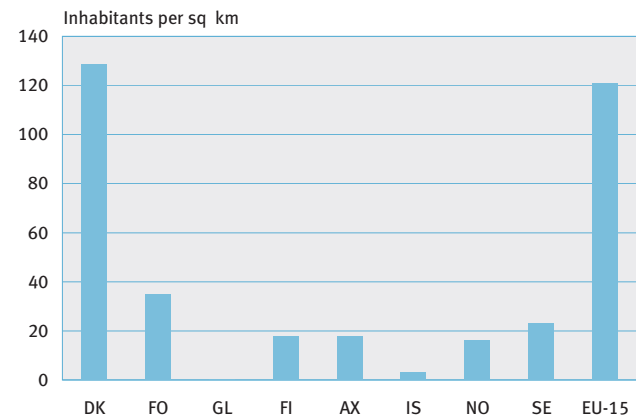

Foto: Visit Finland

Population density, 2010

Figure 1.2

Befolkningstäthet

□ Dens01

Source: National statistical institutes, National Land Survey of Finland and Eurostat.

Note: EU-15: 2006 data.

Not: EU-15: 2006 års uppgifter.

Foto: ImageSelect

Area and population, 2009

Table 1.2

Areal och folkmängd

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
Total area, sq km	43 561	1 396	2 166 086	338 441	1 582	103 300	323 782	450 295	Total areal, km ²
Water and icecap area, sq km	671	9	1 755 637	34 542	29	13 700	21 445	39 960	Vatten och glaciärer, km ²
Land area, sq km	42 890	1 387	410 449	303 899	1 553	89 600	305 407	410 335	Landareal, km ²
1 January 2010									
Population	5 534 738	48 650	56 452	5 351 427	27 734	317 630	4 858 199	9 340 682	Folkmängd
Inhabitants per sq km land area	128.4	34.8	0.1	17.6	17.9	3.1	15.9	22.8	Invånare per km ² landareal

□ Area02, Dens01 and Popu01

Source: National statistical institutes and National Land Survey of Finland.

Note: Finland: Includes Åland.

Not: Finland: Inkluderar Åland.

Energy

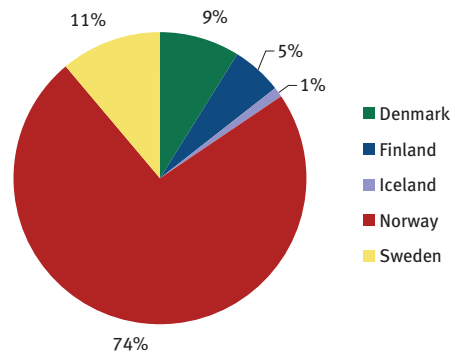
Energy production and energy use have a major environmental impact. The environmental problem is not so much the production or use of energy per se as the fact that most of the energy use in the world stems from fossil fuels, which results in the emissions of CO₂ (carbon dioxide), contributing to the greenhouse effect. However, electricity based on hydro- and wind power does not give rise to the emission of CO₂, and especially Norway and Iceland, but also Sweden, have a significant production of electricity based on hydropower. Geothermal energy production, which is the most important source in Iceland, and nuclear power, which is a major source of energy in Finland and particularly in Sweden, does not give rise to the emission of CO₂.

Energi

Energiproduktion och energianvändning har stor inverkan på miljön. Miljöproblemet är inte så mycket produktionen eller användningen av energi i sig som det faktum att huvuddelen av den energi som används i världen kommer från fossila bränslen som ger utsläpp av CO₂ (koldioxid), vilket bidrar till växthuseffekten. Elektricitet baserad på vatten- och vindkraft genererar emellertid inga utsläpp av CO₂ och särskilt Norge och Island, men även Sverige, har en betydande elproduktion baserad på just vattenkraft. Energiproduktion från geotermisk energi, som är dominerande på Island, samt kärnkraft, som spelar en betydande roll i Finland och särskilt Sverige, ger inte heller några utsläpp av CO₂.

Indigenous energy production by country. 2008

Inhemsk energiproduktion

Ener06
Source: Eurostat.

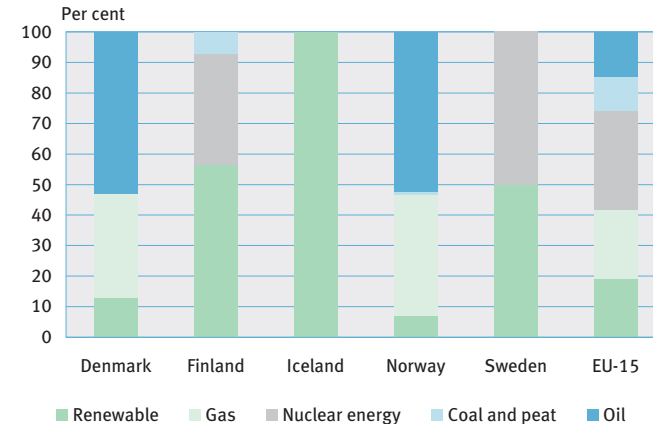

Foto: ImageSelect

Figure 1.3

Indigenous energy production. 2008

Inhemsk energiproduktion

Ener06
Source: Eurostat.

Did you know that ... about half of Sweden's and Finland's energy production stems from renewable energy such as hydropower.

Visste du att ... ungefär hälften av Sveriges och Finlands energiproduktion kommer från förnybara energikällor såsom vattenkraft.

Energy sources

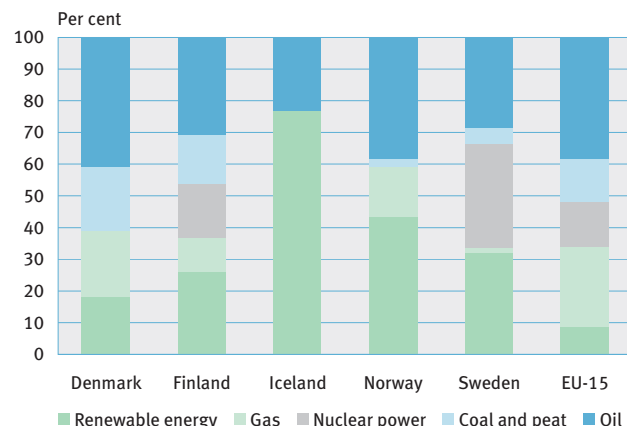
The most important energy sources in the Nordic countries measured in terms of energy supply in million toe (tonnes oil equivalent) are in order of importance: oil, solid fuels (e.g. coal and wood), nuclear power, hydro-, geothermal and solar energy, and gas. Hydro- and geothermal power are major sources of energy in the Nordic countries, as compared, for example, to other OECD countries. Particularly in Iceland and Norway, hydro- and geothermal power constitute a major share of the overall energy supply. Denmark depends almost entirely on thermal power generated from coal, oil and gas. Iceland obtains a substantial part of its energy for heating from geothermal energy and depends almost entirely upon hydropower resources for its production of electricity.

The indigenous production of energy in the Nordic countries has risen considerably over the last couple of decades – especially in Denmark and Norway. Nuclear power is not produced in Denmark, Iceland and Norway. However, it is Sweden's most important source of energy and constitutes 34 per cent of its energy supply. In Finland, it provides 17 per cent of the energy supply. With their oil fields in the North Sea, Denmark and especially Norway have a very large production of oil and gas.

Energy supply by source. 2008

Figure 1.5

Energitillgång per bränsleslag

Ener05

Source: Eurostat.

Note: Iceland: 2006 data.

Not: Island: 2006 års uppgifter.

Final consumption of energy. 2008

Slutlig energiförbrukning

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
Tonnes oil equivalents per person						Ekvivalenta oljeton per person
Total	2.8	4.9	7.4	4.0	3.6	Totalt
Industry	0.5	2.3	2.6	1.4	1.3	Industri
Transport	1.0	0.9	1.2	1.1	1.0	Transporter
Households, trades, services, etc.	1.3	1.6	3.6	1.5	1.2	Hushåll, handel, service m.m.

Ener10 and Popu02

Source: Eurostat.

Note: Iceland: 2006 data. Not: Island: 2006 års uppgifter.

Energikällor

De viktigaste energikällorna i de nordiska länderna räknat i energitillskott i miljoner toe (tonnes oil equivalent, ekvivalenta oljeton) är i storleksordning: olja, fasta bränslen (exempelvis kol och ved), kärnkraft, vattenkraft, jordvärmeenergi, solkraft och gas. Vattenkraft och jordvärmeenergi är mer betydande kraftkällor i de nordiska länderna än i exempelvis andra OECD-länder. Särskilt på Island och i Norge utgör vattenkraft och jordvärmeenergi den största andelen av den totala energiförsörjningen. Danmark är nästan uteslutande beroende av termisk kraft genererad från kol, olja och gas. Island utvinner en väsentlig del av sin energi för uppvärmning från geotermisk energi och är nästan helt beroende av vattenkraftkällor för sin produktion av elektricitet.

Den inhemska produktionen av energi i de nordiska länderna har ökat väsentligt under de senaste årtiondena – särskilt i Danmark och Norge. Kärnkraft produceras inte i Danmark, Norge eller på Island. Det är emellertid Sveriges viktigaste energikälla och utgör omkring 34 procent av dess energitillgång. I Finland utgör kärnkraften 17 procent av energitillgången. Med sina oljefält i Nordsjön har Danmark och i synnerhet Norge en mycket stor produktion av olja och gas.

Table 1.3

Global warming

Carbon dioxide is the greenhouse gas with the greatest overall impact on the earth's energy balance. According to the Kyoto Protocol, which forms the basis for an international agreement on greenhouse gas emissions, the industrial countries are to ensure jointly that during the period from 2008–2012, the overall emission of greenhouse gases is reduced to at least 5 per cent below 1990 levels. The EU nations have decided that 20 per cent of energy consumption in 2020 must come from renewable energy while reducing greenhouse gases at 20 per cent compared to 1990 levels. In addition, it was introduced as an indicative target to increase energy efficiency by 20 percent. Some nations have implemented even more ambitious targets set in the Copenhagen Accord, where the nations could state their own individual goals. Norway, eg., intends to reduce carbon emissions by 30 per cent below 1990 levels by 2020.

Global uppvärmning

Koldioxid är den växthusgas som har störst total effekt på jordens energibalans. Enligt Kyotoprotokollet, som utgör basen för ett internationellt avtal om utsläpp av växthusgaser, skall industriländerna gemensamt svara för att de totala utsläppen av växthusgaser i världen minskas till minst 5 procent under 1990 års nivåer under tiden 2008–2012. EU-länderna har beslutat att 20 procent av energiförbrukningen år 2020 skall komma från förnybar energi och att samtidigt minska växthusgaserna med 20 procent jämfört med 1990 års nivåer. Dessutom införde man ett vägledande mål att öka energieffektiviteten med 20 procent. Vissa länder har genomfört ännu mer ambitiösa mål som fastställts i Köpenhamn Accord, där nationerna kunde uppge sina egna individuella mål. Norge, t ex. har till avsikt att minska koldioxidutsläppen med 30 procent under 1990 års nivåer fram till 2020.

Foto: PhotoDisc

Emissions of greenhouse gases. 2008

Table 1.4

Utsläpp av växthusgaser

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
1 000 tonnes CO ₂ -equivalents						CO ₂ -ekvivalenter, 1 000 ton
Total greenhouse gases	64 648	70 139	4 880	53 706	63 963	Växthusgaser totalt
CO ₂ (carbon dioxide)	51 351	58 152	3 595	44 156	50 416	CO ₂ (koldioxid)
CH ₄ (methane)	5 646	4 237	467	4 314	5 088	CH ₄ (metan)
N ₂ O (nitrous oxide)	6 747	6 704	396	3 768	7 234	N ₂ O (dikväveoxid)
HFC (hydrofluorocarbons)	859	994	67	624	917	HFC (fluorkolväte)
PFC (perfluorocarbons)	13	11	349	773	225	PFC (perfluor-kol)
SF ₆ (sulphur hexafluoride)	32	40	6	71	83	SF ₆ (svavel hexafluorid)

Emis11

Source: UNFCCC.

Emissions of greenhouse gases

In Iceland and Norway the emissions of greenhouse gases in 2008 were above 1990 level. Finland was at the 1990 level in 2008. The emissions were below 1990 level in both Sweden and Denmark. Denmark was 7 per cent below 1990 level in 2008, while Sweden did even better and reduced emissions by almost 12 per cent since 1990.

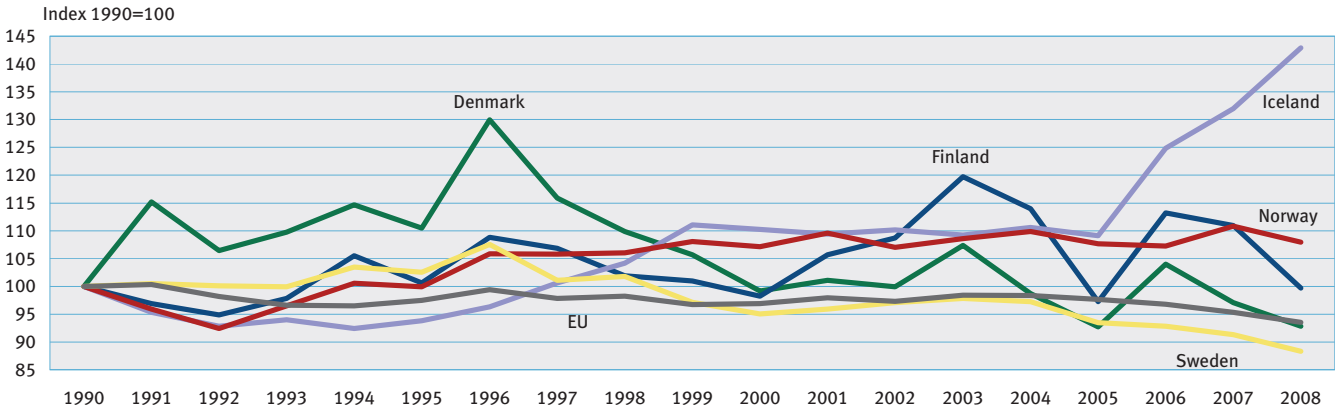
Utsläpp av växthusgaser

På Island och i Norge låg utsläppen av växthusgaser år 2008 över nivån för 1990. Finland var på 1990 års nivå i 2008. Utsläppen låg under nivån för 1990 i både Sverige och Danmark. Danmark var 7 procent under 1990 års nivå, medan Sverige hade lyckats ännu bättre och minskat utsläppen med 12 procent sedan 1990.

Emissions of greenhouse gases (CO₂-equivalents)

Figure 1.6

Utsläpp av växthusgaser (CO₂-ekvivalenter)

Emis11
Source: UNFCCC.

Greenhouse gas emissions per capita

Table 1.5

Utsläpp av växthusgaser per person

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
CO ₂ -equivalents, tonnes						CO ₂ -ekvivalenter, ton
1990	13.4	14.2	13.4	11.7	8.4	1990
2000	12.7	13.4	13.4	11.9	7.7	2000
2008	11.8	13.2	15.3	11.3	6.9	2008

Emis11 and Popu02
Source: UNFCCC.

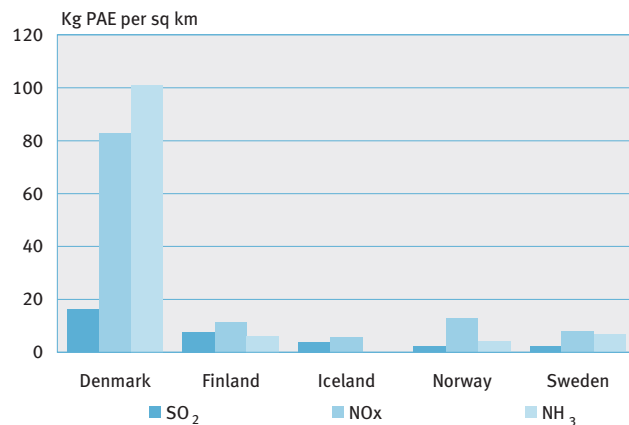
Acidification

The acidification of water and soil results from the emission of sulphur oxides (SO₂), nitrogen oxides (NOx), and ammonia (NH₃). Emissions of these compounds stem primarily from the combustion of fossil fuels and emissions from farms with animals. Acidification can lead to forest dieback and harm to animals and vegetation in water areas. Acidification can also damage buildings and monuments. The quality of soil and vegetation determines the magnitude of the impact, as the presence of lime, in particular, may reduce or neutralise the impact of acidification.

The emission of sulphur oxides has been heavily reduced in most of the Nordic countries from the early 1980s to the end of the 1990s. There has also been a reduction in the emission of nitrogen oxides but not to the same degree. There is a great presence of lime in soil and in water areas in Denmark, which neutralises the effect of acidification. The critical load is not exceeded anywhere in Iceland and acidification is not a problem. The Swedish and Norwegian nature, which is lime-deficient, is to a different extent vulnerable to acidification of soil, lakes and watercourses. In relation to the land area Denmark has by far the highest emission of acidifying substances.

Emissions of acidifying substances. 2008

Utsläpp av försurande ämnen

Emis12

Source: UNFCCC and national statistical institutes.

Figure 1.7

Försurning

Försurningen av vatten och jord beror på utsläpp av svaveloxider (SO₂), kväveoxider (NOx) och ammoniak (NH₃). Utsläppen av dessa föreningar härrör i första hand från förbränningen av fossila bränslen och utsläpp från jordbruk med boskap. Försurningen kan leda till att skogen dör och att djur och vegetation i vattenområden skadas, liksom byggnader och monument. Jordmånen och vegetationens egenskaper är avgörande för skadornas omfattning, eftersom förekomsten av i synnerhet kalk kan minska eller neutralisera effekten av försurningen.

Utsläppen av svaveloxid har minskat kraftigt i de flesta nordiska länderna från början av 80-talet till slutet av 90-talet. Även utsläppen av kväveoxider har minskat men inte i samma utsträckning. I Danmark finns mycket kalk i jorden och vattnet vilket motverkar försurning. Den kritiska belastningen överskrider inte någonstans på Island, och försurning är inte ett problem. Den kalkfattiga svenska och norska naturen är sårbar på ett helt annat sätt genom försurningen av jord, sjöar och vattendrag. I förhållande till landarealens storlek har Danmark de klart största utsläppen av försurande ämnen.

Fertilizers

Animal and crop production in the agricultural sector involves the use of both manure and commercial fertilizers. This adds nitrogen (N), phosphorus (P) and potassium (K), which are the main ingredients in commercial fertilizers, to the soil. Parts of nitrogen and phosphorus and, to a lesser extent, potassium are not absorbed by plants but are washed out of the soil and taken to the sea by water runoffs. In particular, the release of nitrogen can lead to an unwanted algae growth, which is harmful to the marine environment. The following measures are taken to limit the runoff of soil nutrients: better management of the use of fertilizers, better cultivation systems, and technical facilities.

The consumption of commercial fertilizers affecting the environment has generally declined over the last ten years.

Gödningsmedel

Boskapsuppfödning och produktion av grödor i jordbrukssektorn innefattar användning av både naturgödsel och konstgödsel. Detta tillför jorden kväve (N), fosfor (P) och kalium (K), som är de aktiva huvudingredienserna i konstgödsel. En del av kvävet och kaliumet och en mindre del av fosfor absorberas inte av växterna utan urlakas ur jorden och förs via vattendragen till havet. Särskilt utsläppen av kväve kan leda till oönskad alg-tillväxt, som är skadlig för den marina miljön. Följande åtgärder har vidtagits för att begränsa avrinningen av näringsämnen i jorden: mer effektiv användning av gödsel, bättre odlingsmetoder samt tekniska åtgärder.

Användningen av konstgödsel med miljöeffekter har allmänt sett minskat under de senaste tio åren.

Consumption of commercial fertilizers. 2008/2009

Table 1.6

Användning av handelsgödsel

	Denmark	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
1 000 tonnes							1 000 ton
Nitrogen (N)	200.3	136.0	0.7	12.0	82.5	186.5	Kväve (N)
Phosphorus (P)	7.2	10.8	0.1	3.8	7.1	14.6	Fosfor (P)
Potassium (K)	26.4	32.9	0.3	2.9	27.7	33.5	Kalium (K)
Kg per ha arable land							Kg per ha åkermark
Nitrogen (N)	79.1	59.4	52.9	93.0	98.2	70.6	Kväve (N)
Phosphorus (P)	2.8	4.7	2.8	29.5	8.5	5.5	Fosfor (P)
Potassium (K)	10.4	14.4	22.7	22.5	33.0	12.7	Kalium (K)

■ Fert01 and Area02

Source: National statistical institutes and Information Centre of the Ministry of Agriculture and Forestry, Finland.

Note: Åland and Sweden: 2006/2007 data. Finland: Excl. forest fertilizers.

Not: Sverige: 2006/2007 års uppgifter. Finland: Exkl. skogsgödselmedel.

Foto: BeeLine

Pesticides

Pesticides are chemical products used primarily in the agricultural sector to fight weeds, fungi and insects. Pesticides can harm environmental conditions for wild animals, plants and insects but are not harmful to the plant they are intended to protect. Pesticides also accumulate in lakes and water streams, causing pollution.

Pesticides are divided into three different groups: herbicides against weeds, fungicides against fungi, and insecticides against unwanted insects. In addition, growth regulators are used, for example, to control the length of the straw in grain. There are major year-to-year variations in pesticide application, based on weather and other factors – for example, changes in what is cultivated.

The total amount of pesticides used in the Nordic countries has been cut almost in half since 1985. Since the 1980s, inorganic fungicidal compounds with application rates of several tens of kilograms per hectare have been replaced by more active organic compounds with application rates of a few kilograms per hectare.

Bekämpningsmedel

Bekämpningsmedel är kemisk-tekniska produkter som huvudsakligen används inom jordbruket för att bekämpa ogräs, svamp och insekter. Bekämpningsmedel kan ha skadlig inverkan på levnadsvillkoren för vilda djur, växter och insekter, men skadar inte de odlade växter som de är avsedda att skydda. Medlen kan också ackumuleras i och förorena sjöar och vattendrag.

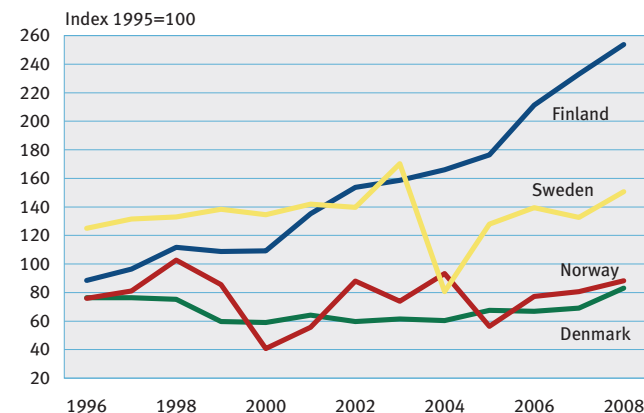
Bekämpningsmedel kan indelas i tre olika grupper: ogräsmedel mot ogräs, svampmedel mot svamp och insektsmedel mot skadeinsekter. Dessutom används tillväxtreglerande medel, exempelvis för att kontrollera stjälkens längd på spannmål. Det finns stora skillnader i förbrukningen av bekämpningsmedel mellan olika år beroende på väder och andra faktorer, exempelvis förändringar beträffande de grödor man odlar.

Den totala förbrukningen av bekämpningsmedel i de nordiska länderna har nästan halverats sedan 1985. Sedan 80-talet har oorganiska svampmedel med förbrukningstal på åtskilliga tiotals kilo per hektar nu ersatts av organiska föreningar som är mer aktivt biologiska med förbrukningstal på några kilo per hektar.

Consumption of pesticides

Figure 1.8

Total förbrukning av bekämpningsmedel

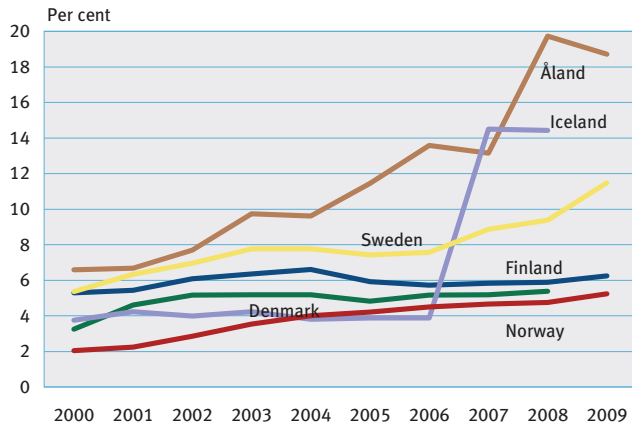
Fert02

Source: National statistical institutes and Finnish Food Safety Authority Evira.

Organic farming area in per cent of total arable land

Figure 1.9

Ekologisk jordbruksareal i procent av total åkermark

Oeko01

Source: National statistical institutes and Information Centre of Agriculture and Forestry, Finland.

Organic farming

Organic farming is a form of agriculture that relies on the management of ecosystems and seeks to reduce or refrain from adding material. It is especially important not to add artificial substances, such as fertilizers or chemical pesticides. Organic farming tends to have lower intensity than conventional farming. It is an approach that looks at the big picture and intends to develop the ecosystem that can survive for a very long time (sustainable agriculture), a diversity of species (biodiversity) and ecosystem live in the soil (topsoil).

The organic farming area has risen in all of the Nordic countries since 2000. Norway has more than doubled the area from 2 to 5 per cent of total arable land. Finland and Denmark have had a more moderate growth. The organic farming area has also risen remarkably in Iceland and Åland.

Ekologiskt jordbruk

Ekologiskt jordbruk är en form av jordbruk som förlitar sig på förvaltande av ekosystem och strävar efter att minska eller helt avstå från att tillföra material. Särskilt viktigt är det att inte tillföra konstgjorda ämnen som handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel. Ekologiskt jordbruk tenderar att ha lägre intensitet än konventionellt jordbruk. Det är ett förhållningssätt som ser till helheten och avser att åstadkomma ekosystem som kan fortleva mycket länge (hållbart jordbruk), en mångfald av arter (biodiversitet) och levande ekosystem i jorden (matjorden).

Det ekologiska jordbruket har ökat i alla nordiska länder sedan 2000. Norge har mer än fördubblat området för ekologiskt jordbruk från 2 till 5 procent av den totala åkermarken. Finland och Danmark har haft en mer måttlig tillväxt. Det ekologiska jordbruket har också ökat anmärkningsvärt på Island och Åland.

Foto: ImageSelect

Population

Befolkning

At the beginning of the 20th century, almost 12 mio. people lived in the Nordic countries. Today, the population has increased to over 25 million people – more than a doubling. The strongest growth is seen in Greenland, where the population has multiplied by almost five, from 12 000 to 56 000 people. In Iceland the increase has gone from 78 000 to 318 000 people. The population on the Faroe Islands has tripled, from 15 000 to 49 000 people. The Swedish and Ålandic populations are the only ones who have not at least doubled.

In this chapter you can find information on population such as

- population figures
- life expectancy
- dependency ratio
- population changes and projections
- fertility and abortions
- family structure
- migration and asylum
- elections

More detailed information on the subject and longer time series are available in the Nordic database, more specifically under *population and election*.

I början av 1900-talet bodde nästan 12 milj. människor i de nordiska länderna. I dag har befolkningen ökat till 25 miljoner människor – mer än en fördubbling. Den snabbaste tillväxten har skett på Grönland, där befolkningen nästan har femdubblats, från 12 000 till 56 000 personer. På Island har folkmängden ökat från 78 000 till 318 000. Befolkningen på Färöarna har tredubblats med en ökning från 15 000 till 49 000 personer. Sverige och Åland är de enda länder där det inte skett minst en fördubbling av befolkningen.

I detta kapitel finner du bl.a. följande information om befolkningen

- befolkningstal
- medellivslängd
- försörjningsbördan
- befolkningsutvecklingen och prognoser
- fruktsamhet och aborter
- familjestruktur
- migration och asyl
- val

Mer detaljerad information om ämnet och längre tidsserier finns tillgängliga i den nordiska databasen, mer specifikt inom *befolkning och val*.

Foto: ImageSelect

The Nordic population

Since 1990 the total population in the Nordic countries has increased by more than 2 million people (10 per cent) – most in Iceland (25 per cent) and Norway (15 per cent). Certain regions in Sweden, Norway and Finland have experienced a decline in the population, but at the national level, all the Nordic countries have experienced growth.

For the first time since 2005 the population in Greenland has increased. From 2009 to 2010 the populations on the Faroe Islands and Iceland have experienced a slight decrease.

Den nordiska befolkningen

Sedan 1990 har den totala folkmängden i de nordiska länderna ökat med omkring 2 miljonar invånare (10 procent) – mest på Island (25 procent) och i Norge (15 procent). Vissa regioner i Sverige, Norge och Finland har upplevt en befolkningsminskning, men på nationell nivå har det skett en ökning i hela Norden.

För första gången sedan 2005 har befolkningen på Grönland ökat. Från 2009 till 2010 har befolkningarna på Färöarna och Island minskat något.

Population. 1 January

Folkmängd

Table 2.1

	Denmark	Faroe Is.	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	Nordic total	
<i>Persons</i>										<i>Personer</i>
Total										Totalt
1990	5 135 409	47 770	55 558	4 974 383	24 231	253 785	4 233 116	8 527 036	23 227 057	1990
1995	5 215 718	43 644	55 732	5 098 754	25 158	266 978	4 348 410	8 816 381	23 845 617	1995
2000	5 330 020	45 353	56 124	5 171 302	25 706	279 049	4 478 497	8 861 426	24 221 771	2000
2005	5 411 405	48 337	56 969	5 236 611	26 530	293 577	4 606 363	9 011 392	24 664 654	2005
2009	5 511 451	48 702	56 194	5 326 314	27 456	319 368	4 799 252	9 256 347	25 317 628	2009
2010	5 534 738	48 650	56 452	5 351 427	27 734	317 630	4 858 199	9 340 682	25 507 778	2010
<i>Men</i>										<i>Män</i>
1990	2 530 597	24 915	30 057	2 412 760	11 900	127 432	2 093 280	4 212 080	11 431 121	1990
1995	2 573 324	22 577	29 706	2 481 649	12 365	133 891	2 150 257	4 356 254	11 747 658	1995
2000	2 634 122	23 464	29 989	2 523 026	12 639	139 665	2 217 140	4 380 118	11 947 524	2000
2005	2 677 292	25 116	30 319	2 562 077	13 102	147 170	2 284 070	4 466 311	12 192 355	2005
2009	2 732 020	25 317	29 809	2 611 653	13 641	162 068	2 395 053	4 603 710	12 559 630	2009
2010	2 743 286	25 308	29 936	2 625 067	13 807	159 936	2 426 752	4 649 014	12 659 299	2010
<i>Women</i>										<i>Kvinnor</i>
1990	2 604 812	22 855	25 501	2 561 623	12 331	126 353	2 139 836	4 314 956	11 795 936	1990
1995	2 642 394	21 067	26 026	2 617 105	12 793	133 087	2 198 153	4 460 127	12 097 959	1995
2000	2 695 898	21 889	26 135	2 648 276	13 067	139 384	2 261 357	4 481 308	12 274 247	2000
2005	2 734 113	23 221	26 650	2 674 534	13 428	146 407	2 322 293	4 545 081	12 472 299	2005
2009	2 779 431	23 385	26 385	2 714 661	13 815	157 300	2 404 199	4 652 637	12 757 998	2009
2010	2 791 452	23 342	26 516	2 726 360	13 927	157 694	2 431 447	4 691 668	12 848 479	2010

Popu01

Source: National statistical institutes.

Note: Finland: Includes Åland.

Not: Finland: Inkluderar Åland.

Life expectancy

One way of measuring the mortality rate is by life expectancy at birth. This measure indicates how many years a newborn is expected to live, based on current patterns of mortality. As the mortality rate of men and women differs quite a bit (women tend to live longer), life expectancy is calculated separately for men and women.

Life expectancy is rising in all the Nordic countries. However, the levels vary greatly. Life expectancy for men in Greenland is 66.6 years, compared to 79.7 years for men in Iceland. Women in Sweden and in Iceland are expected to live the longest – 83.3 years.

Medellivslängd

Att mäta dödlighetsfrekvensen är ett sätt att beräkna medellivslängden för en nyfödd. Detta mått indikerar hur många år en nyfödd kan förvänta sig att leva baserat på nuvarande dödlighetsmönster. Eftersom dödlighetstalen skiljer sig en hel del mellan män och kvinnor (kvinnor tenderar att leva längre), beräknas medellivslängden separat för män och kvinnor.

Medellivslängden ökar i alla nordiska länder. Den varierar emellertid kraftigt. Medellivslängden för män på Grönland är 66,6 år jämfört med 79,7 år för män på Island. Kvinnor i Sverige och på Island kan förvänta sig att leva längst – 83,3 år.

Foto: ImageSelect

Life expectancy at birth

Förväntad medellivslängd för nyfödda

Table 2.2

	Denmark	Faroe Is.	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Persons</i>									<i>Personer</i>
<i>Men</i>									<i>Män</i>
1990	72.0	72.3	60.7	70.9	74.7	75.0	73.4	74.8	1990
1995	72.6	73.5	62.3	72.8	75.1	76.5	74.8	76.2	1995
2000	74.3	75.1	62.8	74.1	78.5	77.6	76.0	77.4	2000
2005	75.6	76.9	65.5	75.5	77.6	79.2	77.7	78.4	2005
2008	76.3	76.8	66.6	76.3	79.0	79.6	78.3	79.1	2008
2009	76.5	76.9	..	76.5	..	79.7	78.6	79.3	2009
<i>Women</i>									<i>Kvinnor</i>
1990	77.7	79.4	68.4	78.9	82.8	80.1	79.8	80.4	1990
1995	77.8	80.5	68.3	80.2	81.1	80.6	80.8	81.5	1995
2000	79.0	81.4	68.0	81.0	81.5	81.4	81.4	82.0	2000
2005	80.2	81.4	70.9	82.3	83.6	83.1	82.5	82.8	2005
2008	80.7	82.3	71.6	83.0	83.1	83.0	83.0	83.2	2007
2009	80.8	82.4	..	83.1	..	83.3	83.1	83.3	2009

Life01

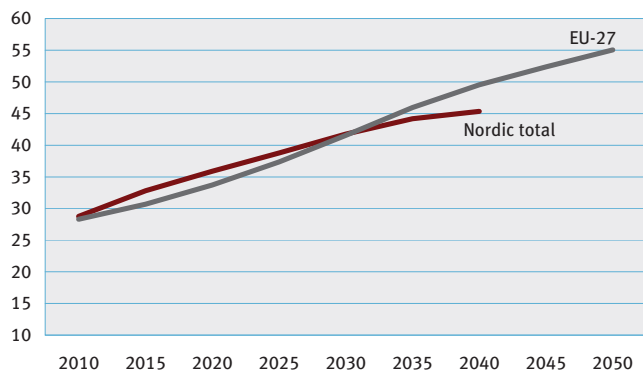
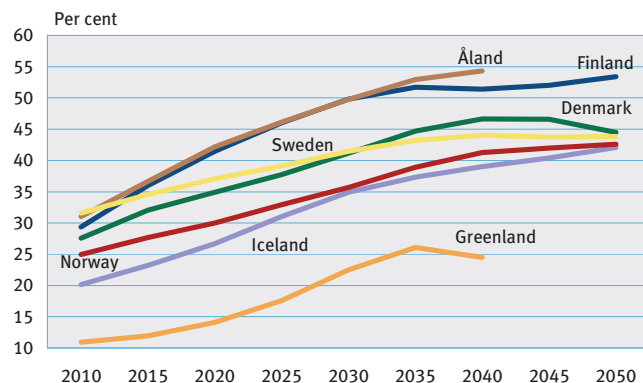
Source: National statistical institutes.

Note: Finland: Includes Åland.

Not: Finland: Inkluderar Åland.

Population 65+ years as per cent of population 20–64 years Figure 2.1

Åldersgruppen 65+ år i procent av åldersgruppen 20–64 år

Popu06

Source: National statistical institutes.

Dependency ratio

In the next 25 years, the demographic dependency ratio is expected to have the strongest growth in Finland and Åland. Today there are 3.3 people of working age, i.e. the 20–64-year-olds, for every person over the age of 65. According to the most recent population forecasts in Finland and Åland, in 2030, it is expected that people over 65 will make up 50 percent of the adult population (i.e. people older than 20). Sweden, which has the highest proportion of elderly people today, can look forward to a relatively modest increase in the next decades. Iceland seems to maintain its position with the lowest proportion of elderly people in the Nordic countries.

In the Nordic countries the population older than 65 years make up 29 per cent of the population between 20 and 64 years old. The percentage is almost the same in EU-27 (28 per cent). In 2030 the proportion will reach 42 per cent in the Nordic countries. It seems as the EU-27 will have a steeper increase of elderly than the Nordic countries.

The population is getting older

According to the population projection for the Nordic countries as a whole, the share of population above the age of 80 will reach approximately 8 per cent in 2040, as compared to the current 4–5 per cent.

The share of population 80 years or older has increased from 1990 to 2010. As of the year 2010, the percentage is highest in Sweden and Åland – over 5 per cent are 80 years old or more. The increase in the share of people above the age of 80 over the last 10 years is partly due to the fact that the death rate has fallen for almost all age groups and partly that the number of births has been low during the same period.

Försörjningsbördan

Under de kommande 25 åren förväntas den demografiska försörjningsbördan ha den starkaste tillväxten i Finland och på Åland. I dag finns det 3,3 personer i arbetsför ålder, d.v.s. 20–64-åringar, för varje person över 65 år. Enligt de senaste befolkningsprognoserna i Finland och på Åland förväntas det att personer över 65 kommer att utgöra 50 procent av den vuxna befolkningen (d.v.s. personer över 20) år 2030. Sverige, som har den högsta andelen äldre människor i dag, kan se fram emot en relativt blygsam ökning under de kommande årtiondena. Island ser ut att behålla sin ställning med den lägsta andelen äldre i de nordiska länderna.

I de nordiska länderna utgör befolkningen äldre än 65 år 29 procent av befolkningen mellan 20 och 64 år. Den procentuella andelen är nästan densamma i EU-27 (28 procent). År 2030 kommer andelen att nå 42 procent i de nordiska länderna. Det verkar som EU-27 kommer att ha en större ökning av äldre än de nordiska länderna.

Befolkningen blir allt äldre

Enligt befolkningsprognoserna för de nordiska länderna som helhet kommer den andel av befolkningen som är över 80 år att uppgå till omkring 8 procent under år 2040, jämfört med nuvarande 4–5 procent.

Andelen av befolkningen som är 80 år eller äldre har ökat från 1990 till 2010. I början av 2010 var procentandelen högst i Sverige och på Åland – över 5 procent var 80 år eller äldre. Ökningen av andelen invånare över 80 år under den senaste 10-årsperioden beror delvis på att dödstaten har minskat i nästan alla åldersgrupper och delvis på att antalet födslar har varit lågt under samma period.

Population changes

The population increase in the Nordic countries during recent years is partly the result of a natural increase (live births minus deaths) and partly a positive net migration (immigration minus emigration). A positive net migration means that more people enter the country than leave.

In 2009, net migration had the greatest impact on the population increase in Sweden. That was also the case with Denmark, Finland, Åland and Norway. Only in the Faroe Islands and in Greenland, natural population increase had the greatest impact on the population change.

Iceland and Faroe Islands both had a slight decrease in the population growth due to a negative netmigration from 2009 to 2010.

Befolkningsutvecklingen

Befolkningsökningen i de nordiska länderna under senare år är delvis ett resultat av en naturlig ökning (antalet födda minskat med antalet döda) och delvis av en positiv nettomigration (invandring minskat med utvandring). En positiv nettomigration betyder att det är fler människor som kommer in i landet än som lämnar det.

Nettomigrationen har år 2009 haft störst inverkan på befolkningsutvecklingen i Sverige. Detta gäller också Danmark, Finland, Åland och Norge. Bara på Färöarna och på Grönland var den naturliga befolkningsförändringen av störst betydelse. Island och Färöarna hade en lille minskning i befolkningen på grund av en negativ netmigration från 2009 till 2010.

Population changes during 2009

Befolkningsförändringar under 2009

Table 2.3

	Denmark	Faroe Is.	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Persons</i>									<i>Personer</i>
Population 1 January 2009	5 505 504	48 702	56 194	5 326 314	27 456	319 368	4 799 252	9 256 347	Folkmängd 1 januari 2009
Live births	62 818	614	895	60 430	267	5 027	61 807	111 801	Levande födda
Deaths	54 872	386	438	49 883	247	2 002	41 449	90 080	Döda
Natural population increase	7 946	228	457	10 547	20	3 025	20 358	21 721	Naturlig folkökning
Immigration	67 161	1 341	2 551	26 699	953	5 777	65 186	102 280	Invandring
Emigration	44 874	1 621	2 740	12 151	700	10 612	26 549	39 240	Utvandring
Net migration	22 287	-280	-189	14 548	253	-4 835	38 637	63 040	Nettomigration
Population increase	30 233	-52	268	25 095	273	-1 810	58 995	84 335	Folkökning
Corrections	-999	0	-10	-18	5	72	-48	-428	Avvikelse
Population 1 January 2010	5 534 738	48 650	56 452	5 351 427	27 734	317 630	4 858 199	9 340 682	Folkmängd 1 januari 2010

Popu07

Source: National statistical institutes.

Note: Finland: Includes Åland.

Not: Finland: Inkluderar Åland.

Foto: ImageSelect

Did you know that ... more than 300 000 children were born in the Nordic countries in 2009.

Visste du att ... mer än 300 000 barn föddes i de nordiska länderna under 2009.

Population projections

The population projections are based on assumptions relating to fertility, mortality and immigration and emigration in the future, which are naturally subject to uncertainty. The most certain projections concern the development in the number of elderly, as their number is already known.

The fastest increase in the population figure is seen in Iceland, Norway and on Åland, where the youngest population live. According to the latest population projections, the population figure is, during the next 25 years, expected to increase by 27 per cent in Åland. In Norway an increase of 24 per cent is expected, while the increase in Iceland is expected to be 21 per cent.

The Danish population is expected to increase by 9 per cent until 2035, while Finland and Sweden expect an increase in the population of about 13 and 16 per cent. Subsequently, the population figure will begin to drop if developments follow the most recent population projections.

Befolkningsprognoser

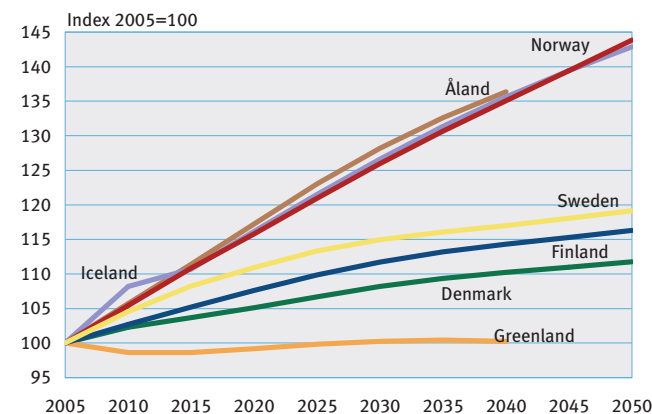
Dessa befolkningsprognoser utgår ifrån ett antal antaganden om framtida fertilitet, dödstal samt in- och utvandring, vilka självklart är osäkra. De mest tillförlitliga siffrorna är de som anger utvecklingen av antalet äldre, eftersom man redan känner deras antal.

Befolkningen växer snabbast på Island, i Norge och på Åland, som också har den yngsta befolkningen. Enligt de senaste befolkningstillväxtprognoserna förväntas befolkningen inom de närmaste 25 åren att växa med dryga 27 procent på Åland. I Norge förväntas ökningen bli 24 procent och på Island förväntas den bli 21 procent.

Den danska befolkningen förväntas att växa med 9 procent fram till 2035, medan Finland och Sverige kan se fram emot en befolkningsökning på 13 respektive 16 procent. Därefter kommer befolkningen att minska, förutsatt att utvecklingen följer de senaste prognoserna.

Population trends according to latest population projections Figure 2.2

Befolkningen enligt de senaste befolkningsprognoserna

Popu06 and Popu01

Source: National statistical institutes.

Foto: ImageSelect

Did you know that ... the average age in the Nordic countries is 40.4 years. Finland and Sweden have the oldest population with an average age of 41.3 and 41.0 years.

Visste du att ... medelåldern i de nordiska länderna är 40,4 år. Finland och Sverige har den äldsta befolkningen med en medelålder på 41,3 respektive 41,0 år.

Fertility

The number of births depends, among other things, on the number of women in the child-bearing age group – the ages of 15–49 – and the pattern of pregnancies and birth frequency in the various age groups. A measure for calculating this is the total fertility rate, which is the average number of live births per 1 000 women of child-bearing age. Thus, the total fertility rate is comparable, despite differences in the demographic structure in different countries.

The fertility rate can give an impression of whether a population increases or decreases. If the fertility rate is 2.1 the population will remain at the same size. Women in the Nordic countries give birth to a relative high number of children, compared to the other European countries.

In recent years, the fertility rate has increased slightly in the five Nordic countries, although Denmark has had a slight decrease from 2009–2010. The Faroe Islands, Greenland and Iceland have the highest fertility rates, and the lowest rates are seen in Denmark.

Fruksamhet

Antalet födslar beror bland annat på antalet kvinnorna i barnafödande ålder – 15–49 år – och på fruktsamheten i olika åldersgrupper. Ett mått på fruktsamheten är det summerade fruktsamhetstalet, beräknat som ett genomsnitt av antalet levande födda per 1 000 kvinnor i barnafödande ålder. Detta mått på fruktsamheten är oberoende av demografisk struktur och kan därför användas för jämförelser mellan olika länder.

Fertility rate by mother's age. 2009

Fruksamhet efter moderns ålder

	Denmark	Faroe Is.	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
Live births, 1 000 women					Levande födda, 1 000 kvinnor				
Total fertility rate	1 842.2	2 333.9	2 217.0	1 864.0	1 682.0	2 221.0	1 979.0	1 935.4	Summerade fruktsamhetstal
–19 years	5.6	14.1	53.1	8.5	1.2	14.3	9.5	5.8	–19 år
20–24 years	42.7	77.3	112.4	59.4	41.1	74.9	61.4	51.0	20–24 år
25–29 years	122.1	150.4	134.4	115.7	95.7	140.7	128.1	115.0	25–29 år
30–34 years	131.4	139.4	93.9	119.5	122.7	130.7	127.2	134.9	30–34 år
35–39 years	56.3	75.9	38.8	56.5	62.7	67.7	58.3	66.7	35–39 år
40–44 years	10.0	8.4	10.6	11.9	13.1	15.1	10.2	13.0	40–44 år
45+ years	0.4	1.3	0.0	0.4	0.0	0.7	0.5	0.7	45+ år

Chil02

Source: National statistical institutes.

Note: Greenland: 2008 data. Finland: Includes Åland.

Not: Grönland: 2008 års uppgifter. Finland: Inkluderar Åland.

Table 2.4

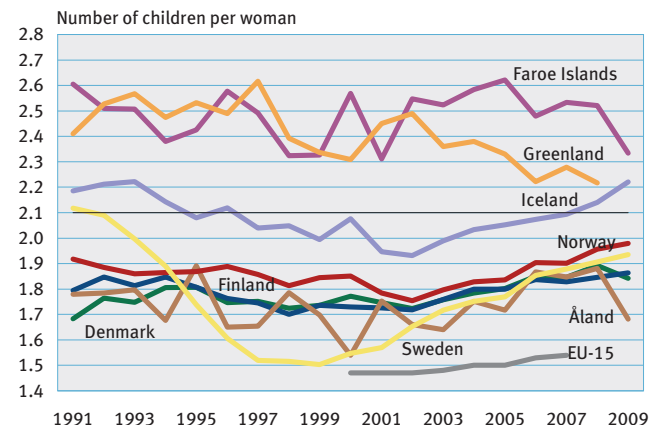
Fruksamheten kan ge en bild av om en befolkning ökar eller minskar. Om fruktsamheten är 2,1 kommer befolkningens storlek att förbli densamma. Kvinnor i de nordiska länderna har ett relativt högt födelsetal jämfört med övriga Europa.

Även om under de senaste åren har fruktsamheten ökat i samtliga nordiska länder, har Danmark haft en liten minskning från 2009 till 2010. Högst fruktsamhet har Färöarna, Grönland och Island, lägst har Danmark.

Total fertility rate

Figure 2.3

Summerade fruktsamhetstal

Chil02

Source: National statistical institutes and Eurostat.

Note: Finland: Includes Åland.

Not: Finland: Inkluderar Åland.

Abortions

Since the mid 1970s, induced abortions have been available in most of the Nordic countries. In Denmark, Greenland, Norway and Sweden, it is entirely up to the pregnant woman in the early stages of pregnancy to determine whether to have an abortion. In the Faroe Islands, Finland, Åland and Iceland, a leave based on social and/or medical criteria is required.

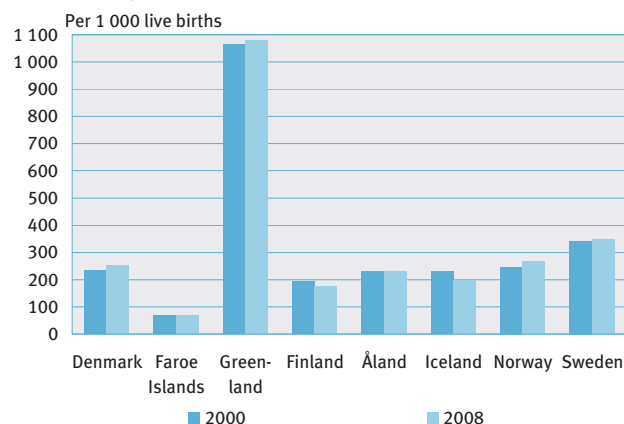
Greenland has the highest rate of abortions with 1 064 abortions per 1 000 live births. Sweden has the second highest with a rate of 348. The Faroe Islands has the lowest with 68 abortions per 1 000 live births. Since 1990 the abortion rate has risen in Greenland, Iceland, Åland, Norway and Sweden and only decreased in Denmark and Finland.

In Iceland and Sweden, abortions occur among mothers who are fairly young – below the age of 25. In Denmark and Finland, women who choose an abortion tend to be slightly older.

Total number of induced abortions

Figure 2.4

Totalt antal utförda aborter

Heal15

Source: NOMESCO.

Foto: ImageSelect

Aborter

Sedan mitten på 1970-talet har det varit möjligt att få abort i flertalet nordiska länder. I Danmark, på Grönland, i Norge och Sverige är det den gravida kvinnan som tidigt i graviditeten kan bestämma om hon vill ha abort. På Färöarna, i Finland, på Åland och Island krävs tillstånd som grundas på sociala och/eller medicinska kriterier.

Grönland har den högsta abortfrekvensen med 1 064 aborter per 1 000 levande födda. Sverige har den näst högsta frekvensen med 348 aborter per 1 000 levande födda. Färöarna har den lägsta med 68 aborter. Antalet aborter har sedan 1990 ökat på Grönland, Island, Åland, Norge samt i Sverige och gått ner i Danmark och Finland.

När det gäller Island och Sverige görs aborter ofta av mödrar som är ganska unga – under 25 år. I Danmark och Finland tenderar de kvinnor som väljer abort att vara lite äldre.

Families

A family consists either of one person or several persons related to each other. Most families correspond to a household. A household includes all people, related or not, living at the same address, sharing a house or a flat. Households might, therefore, include more than one family.

About 23 per cent of all families in the Nordic countries have children. Of these families, most – around 78 per cent – consist of married or cohabiting couples.

Familjer

En familj består antingen av en person eller av flera personer som är släkt med varandra. De flesta familjer motsvarar ett hushåll. Ett hushåll inbegriper alla personer som bor på samma adress och delar bostad – vare sig de är släkt eller inte. Ett hushåll kan därför omfatta mer än en familj.

Runt 23 procent av alla familjer i de nordiska länderna har barn. Av dessa familjer består flertalet – omkring 78 procent – av gifta eller samboende par.

Families with and without children. 2009

Familjer med och utan barn

Table 2.5

	Denmark	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
1 000 families with children	766	584	3	46	618	1 090	1 000 familjer med barn
<i>Per cent</i>							<i>Procent</i>
Total	100	100	100	100	100	100	Totalt
Married couples	62	62	54	53	56	78	Gifta par
Cohabiting couples	16	18	27	20	23	..	Sammanboende par
Single people	22	20	19	27	22	22	Ensamstående
1 000 families without children	2 045	2 337	9	124	1 601	4 372	1 000 familjer utan barn
<i>Per cent</i>							<i>Procent</i>
Total	100	100	100	100	100	100	Totalt
Married couples	28	26	31	22	31	28	Gifta par
Cohabiting couples	8	9	10	3	7	..	Sammanboende par
Single people	64	66	60	76	63	72	Ensamstående

 Fami02

Source: NOSOSCO.

Note: Children aged 0–17. Denmark: From 2007, children aged 0–24. Åland: 2002 data. Iceland: 2007 data. Norway: Cohabiting couples without natural and adopted children are included in Single people. Sweden: Married couples include cohabiting couples.

Not: Barn i åldern 0–17 år. Danmark: Från 2007, barn i åldern 0–24 år. Åland: 2002 års uppgifter. Island: 2007 uppgifter. Norge: Sammanboende par utan gemensamma barn ingår i Ensamstående. Sverige: Gifta par inbegriper sammanboende par.

Did you know that ... the most popular names to new born babies are:

Mikkel and Freja in Denmark

Jónas and Anna in the Faroe Island

Veeti and Aino in Finland

Oscar and Sofia in Åland

Jón and Sara in Iceland

Lucas and Emma in Norway and

Lucas and Alice in Sweden.

Visste du att ... de mest populära

namnen för nyfödda är:

Mikkel och Freja i Danmark

Jónas och Anna på Färöarna

Veeti and Aino i Finland

Oscar och Sofia på Åland

Jón och Sara på Island

Lucas och Emma i Norge och

Lucas och Alice i Sverige.

Marriages and divorces

The number of marriages and divorces only comprises so-called legal partnerships. Couples living together without being legally married make up a large share of the partnerships in the Nordic countries. Consequently, the number of marriages and divorces does not give the complete picture of the number of people entering partnerships or dissolution rates.

The number of marriages has increased in almost all the Nordic countries since 1995, except in Denmark who has had a decline

of number of marriages since 1995. Åland and the Faroe Islands have had the largest increase in number of divorces since 1995. Finland, Norway and Sweden have had a decline in the number of divorces since 1995.

In relation to the total number of marriages, Denmark and Sweden had the highest divorce rate in 2009.

Marriages and divorces. 2009

Giftermål och äktenskapsskillnader

	Denmark	Faroe Island	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	Nordic total	
<i>Number</i>									<i>Antal</i>
Marriages	32 934	224	29 836	120	1 480	24 793	48 033	137 420	Giftermål
Divorces	14 940	64	13 527	53	550	10 235	22 211	61 580	Äktenskapsskillnader
<i>Per 1 000, mean population</i>									<i>Per 1 000, medelfolkmängd</i>
Marriages	6.0	4.6	5.6	4.3	4.6	5.1	5.2	5.4	Giftermål
<i>Per 1 000 married, 1 January</i>									<i>Per 1 000 gifta, 1 januari</i>
Divorces	6.9	3.4	6.8	5.4	5.1	5.7	7.0	6.6	Äktenskapsskillnader

Popu03 and Popu04

Source: National statistical institutes.

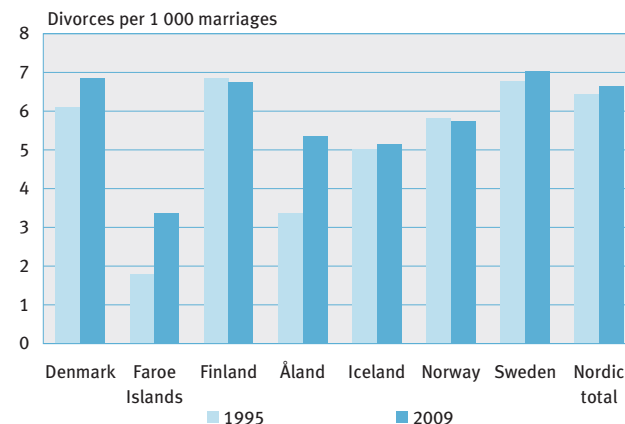
Note: Norway: A new Marriage Act from 1 January 2009, permits people of same sex to be married. Persons already in a partnership can change their partnership to a marriage, or continue their partnership. Finland: Includes Åland.

Not: Norge: En ny äktenskapslag från den 1 januari 2009 betyder att personer av samma kön kan gifta sig. Personer som redan är i ett partnerskap kan ändra sitt partnerskap till ett äktenskap eller fortsätta sitt partnerskap. Finland: Inkluderar Åland.

Divorces

Figure 2.5

Äktenskapsskillnader

Popu03 and Popu04

Source: National statistical institutes.

Note: See table 2.6. Faroe Islands: 1995 refers to 1996.

Not: Se table 2,6. Färöarna: 1995 avser 1996 års uppgifter.

Did you know that ... the number of registered partners in Denmark has more than doubled since 2000.

Visste du att ... i Danmark har antalet registrerade partnerskap mer än fördubblats sedan 2000.

Giftermål och äktenskapsskillnader

Antalet giftermål och äktenskapsskillnader omfattar här endast relationer i juridisk mening. Många par i de nordiska länderna bor tillsammans utan att vara lagligen gifta. Följaktligen ger antalet giftermål och äktenskapsskillnader inte en fullständig bild av det antal invånare som flyttar ihop eller flyttar isär.

Antalet ingångna äktenskap i nästan alla de nordiska länderna har ökat sedan 1995, utom i Danmark som har haft en minskning av antalet äktenskap sedan 1995.

Åland och Färöarna har haft den största ökningen av antalet skilsmässor sedan 1995. Finland, Norge och Sverige har haft en minskning i antalet skilsmässor sedan 1995.

I förhållande till antalet äktenskap hade Danmark och Sverige flest skilsmässor under 2009.

Marital status. People aged 15 and more. 1 January 2010

Table 2.7

Civilstånd. Personer 15 år och äldre

	Denmark	Faroe Is.	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
1 000 persons									1 000 personer
Total	4 533.4	38.0	43.6	4 463.1	23.1	251.1	3 940.5	7 791.2	Totalt
Unmarried	1 591.9	15.1	23.1	1 645.3	9.4	113.4	1 528.6	3 250.1	Ogifta
Married and separated	2 181.0	18.9	15.2	2 005.5	9.9	107.3	1 794.5	3 175.7	Gifta och separerade
Divorced	440.0	1.6	3.4	512.8	2.2	18.9	363.5	878.7	Skilda
Registered partners	8.4	..	..	3.2	..	0.3	2.9	4.3	Registrerade partners
Dissolved partnerships, persons	1.9	..	..	0.4	..	..	0.8	1.3	Avregistrerade partnerskap, personer
Widow/widowers	310.3	2.4	2.0	296.0	1.5	11.3	250.1	481.1	Änklingar/änkor

Popu03

Source: National statistical institutes.

Note: Widow/widowers includes Surviving partners. Norway: A new Marriage Act from 1 January 2009, permits people of same sex to be married. Persons already in a partnership can change their partnership to a marriage, or continue their partnership. Finland: Includes Åland.

Not: Änklingar/änkor inkluderar överlevande partners. Norge: En ny äktenskapslag från den 1 januari 2009 betyder att personer av samma kön kan gifta sig. Personer som redan är i ett partnerskap kan ändra sitt partnerskap till ett äktenskap eller fortsätta sitt partnerskap. Finland: Inkluderar Åland.

Foto: ImageSelect

Invandring

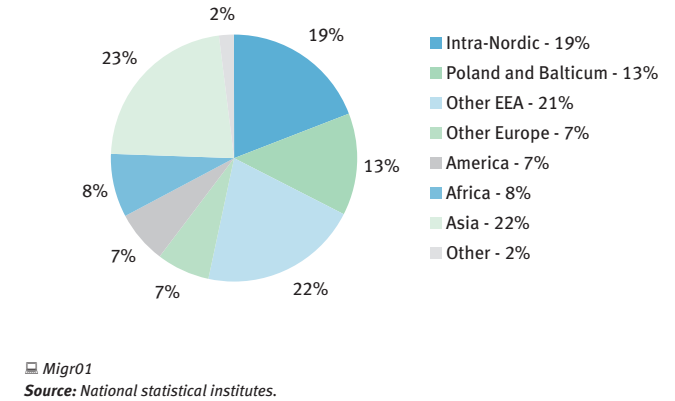
To:	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland incl. Åland	Iceland	Norway	Sweden	Till:
<i>Persons</i>								<i>Personer</i>
From:								Från:
Total	67 161	1 341	2 551	26 699	5 777	65 186	102 280	Totalt
Denmark	.	967	2 198	408	1 193	3 124	5 457	Danmark
Faroe Islands	1 345	.	50	-	47	46	-	Färöarna
Greenland	2 459	28	.-	1	15	27	-	Grönland
Finland	431	1	-	.	48	571	2 932	Finland
Iceland	1 558	71	99	60	.-	1 625	741	Island
Norway	3 005	30	28	608	301	.	5 097	Norge
Sweden	5 378	22	40	3 456	327	7 923	.	Sverige
Baltic countries	2 893	5	3	3 733	429	4 849	2 786	Baltikum
Poland	4 635	15	2	357	1 235	10 323	5 141	Polen
Other EEA	20 080	111	45	4 681	1 195	11 472	18 917	Övriga EES
Other Europe	4 276	8	12	3 821	150	2 819	7 905	Övriga Europa
America	6 341	22	9	1 545	418	3 505	6 763	Amerika
Africa	2 112	15	4	2 000	72	5 296	13 274	Afrika
Asia	10 863	38	51	5 566	306	12 375	31 397	Asien
Oceania	1 381	7	6	246	23	493	924	Oceanien
Unknown and stateless	404	1	4	217	18	738	946	Okänt land och statslösa
<i>Of which foreign citizens</i>								<i>Varav utlänningar</i>
Total	44 977	195	299	18 087	3 392	56 682	83 763	Totalt
Denmark	.	12	44	70	56	1 610	4 086	Danmark
Faroe Islands	25	.	-	-	17	39	-	Färöarna
Greenland	30	-	.	-	9	19	-	Grönland
Finland	383	1	-	.	36	518	2 289	Finland
Iceland	1 425	58	91	27	.	1 564	628	Island
Norway	2 018	6	15	94	31	.	2 024	Norge
Sweden	2 300	10	32	910	70	6 199	.	Sverige
Baltic countries	2 818	5	2	3 440	420	4 825	2 692	Baltikum
Poland	4 507	15	1	323	1 230	10 303	5 022	Polen
Other EEA	13 696	31	39	2 039	831	9 485	13 529	Övriga EES
Other Europe	3 637	7	10	3 449	106	2 612	7 136	Övriga Europa
America	3 936	11	9	694	241	2 358	4 062	Amerika
Africa	1 191	11	2	1 846	66	4 903	12 403	Afrika
Asia	8 309	27	48	5 023	257	11 226	28 733	Asien
Oceania	563	1	4	93	17	341	465	Oceanien
Unknown and stateless	139	-	2	79	5	680	694	Okänt land och statslösa

Migr01 Source: National statistical institutes.

Table 2.8

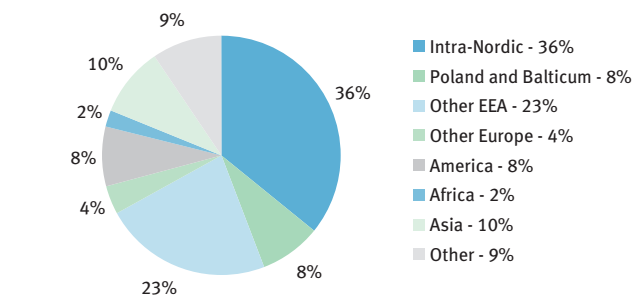
Invandring, totalt

Figure 2.6

Emigration, total. 2009

Utvandring, totalt

Migr02

Source: National statistical institutes.

Figure 2.7

Emigration. 2009

Utvandring

From:	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland incl. Åland	Iceland	Norway	Sweden	Från:
<i>Persons</i>								<i>Personer</i>
To:								Till:
Total	44 874	1 621	2 740	12 151	10 612	26 549	39 240	Totalt
Denmark	.	1 323	2 470	406	1 560	2 917	5 144	Danmark
Faroe Islands	942	.	45	1	69	30	.	Färöarna
Greenland	2 169	10	.	.	26	.	.	Grönland
Finland	356	.	.	.	69	571	3 183	Finland
Iceland	1 134	53	78	48	.	311	241	Island
Norway	2 937	48	16	490	1 576	.	7 188	Norge
Sweden	5 242	25	35	2 899	733	5 070	.	Sverige
Baltic countries	796	2	4	905	560	291	233	Baltikum
Poland	2 849	19	13	184	2 818	1 678	939	Polen
Other EEA	11 848	76	40	3 966	1 933	4 028	9 523	Övriga EES
Other Europe	2 651	11	11	686	205	608	1 302	Övriga Europa
America	4 546	18	14	993	521	1 611	3 519	Amerika
Africa	854	2	1	206	86	670	893	Afrika
Asia	5 215	23	5	1 100	338	2 073	4 442	Asien
Oceania	1 045	10	4	191	53	294	734	Oceanien
Unknown and stateless	2 290	1	4	.	65	6 397	1 899	Okänt land och statslösa
<i>Of which foreign citizens</i>								<i>Varav utlänningar</i>
Total	24 789	109	222	4 037	5 761	18 381	18 357	Totalt
Denmark	.	8	30	87	133	1 196	3 563	Danmark
Faroe Islands	10	.	12	.	11	29	.	Färöarna
Greenland	43	.	.	.	14	.	.	Grönland
Finland	314	.	.	.	42	506	2 160	Finland
Iceland	1 059	37	68	10	.	282	175	Island
Norway	1 819	5	8	64	90	.	1 826	Norge
Sweden	1 747	6	30	604	100	3 196	.	Sverige
Baltic countries	752	2	4	654	549	278	148	Baltikum
Poland	2 742	19	13	158	2 759	1 635	805	Polen
Other EEA	6 409	7	29	1 039	1 342	2 345	4 000	Övriga EES
Other Europe	2 001	11	11	327	144	333	468	Övriga Europa
America	2 565	7	9	291	232	794	1 164	Amerika
Africa	235	1	.	79	56	383	290	Afrika
Asia	2 900	4	2	627	240	1 137	2 027	Asien
Oceania	339	1	3	39	30	136	204	Oceanien
Unknown and stateless	1 854	1	3	.	19	6 131	1 527	Okänt land och statslösa

Migr02 Source: National statistical institutes.

Table 2.9

Foto: Karin Beate Nøsterud

Migration

Immigration includes both returning citizens and citizens of a foreign nation who have been granted permission to stay and are registered with the public authorities. A large proportion of the migration occurs between and among the Nordic countries themselves, largely as the result of the free labour market and liberal rules for the exchange of students in the Nordic countries. Foreign immigrants are designated by country of origin rather than by citizenship. Those from the former USSR are shown as immigrants from non-EEA Europe. EEA comprises the 27 EU-countries and Norway, Iceland and Liechtenstein.

The trend has led to an increasing number of foreign citizens in the Nordic countries. In all the countries, the major part of foreign citizens is non-Nordic. That is not the case for Greenland and the Faroe Islands, which have a high proportion of other Nordic citizens. The decline in the number of foreign citizens during certain periods may be due to the fact that more foreign citizens obtain citizenship in one of the Nordic countries. Non-nationals range from 59 per cent of the total immigration in Iceland, to 82 per cent in Sweden. The largest proportion of non-nationals in 2010 is in Norway, accounting for 6.9 per cent of the population. The share of non-nationals in the Finnish population is still very small – 2.9 per cent in 2010, but the share has risen significantly in the 1990s.

Migration

Invandringen inkluderar både återvändande medborgare och medborgare i ett främmande land som har fått uppehållstillstånd och är registrerade hos myndigheterna. En stor andel av migrationen sker mellan de nordiska länderna själva, till stor del på grund av den fria arbetsmarknaden och de liberala reglerna för studentutbyte. Utländska invandrare indelas med hänsyn till ursprungsland i stället för medborgarskap. De som kommer från det forna Sovjet anges som immigranter från Europa utom EES. EES består av de 27 EU-länderna samt Norge, Island och Liechtenstein.

Utvecklingen har lett till ett ökat antal utländska medborgare i de nordiska länderna. I alla länder är huvuddelen av dessa utländska medborgare utomnordiska utom på Grönland och Färöarna, vilka har en stor andel andra nordiska medborgare. Minskningen av antalet utländska medborgare under vissa perioder kan bero på att fler utländska medborgare får nordiskt medborgarskap. Icke-medborgare står för 59 procent av den totala invandringen till Island, men för 82 procent i fråga om Sverige. Den största andelen icke-medborgare finns i Norge och uppgår 2010 till 6,9 procent av befolkningen. Andelen icke-medborgare i den finländska befolkningen är fortfarande mycket liten – 2,9 procent 2010 – men har ökat kraftigt under 1990-talet.

Asylum requests

One way to measure the number of foreigners who want to settle in the Nordic countries is to measure the number of asylum requests. Asylum seekers have entered the country but have not yet been granted leave to stay. For this reason, they do not appear in ordinary population statistics, which only cover persons entered in the population registers.

The number of asylum requests has increased in most Nordic countries during the 1990s, except in Sweden, where there was a huge number of requests in 1990–1992.

In 2009, more than 17 000 people applied for asylum in Norway, a 19 per cent increase. Denmark has doubled the number of asylum seekers in 2009 and Finland had an increase of 48 per cent.

Granted asylum

The number of persons who have been granted asylum in the Nordic countries has been increasing in the recent years. Denmark had a slight decline in granted asylum by 6 per cent. Finland and Norway granted respectively 1 373 and 4 508 persons asylum in 2009.

Asylansökningar

Ett sätt att räkna antalet utlänningar som vill bosätta sig i de nordiska länderna är att utgå ifrån antalet asylansökningar. De asylsökande har kommit in i landet men har ännu inte blivit beviljade uppehållstillstånd. Av den anledningen finns de inte med i den vanliga befolkningsstatistiken, vilken endast omfattar personer som är registrerade i befolkningsregistret.

Antalet asylsökande ökade i alla nordiska länder under 1990-talet – utom i Sverige, där det fanns ett mycket stort antal sökande under 1990–1992.

Under 2009 sökte mer än 17 000 personer asyl i Norge, en ökning på 19 procent. Danmark har fördubblat antalet asylsökande 2009 och Finland hade en ökning på 48 procent.

Beviljade asyl

Antalet personer som har beviljats asyl i de nordiska länderna har ökat under de senaste åren. I Danmark minskade dock antalet beviljade asyl med 6 procent. Finland och Norge beviljade 1 373 respektive 4 508 personer asyl under 2009.

Asylum requests and granted Table 2.10

Asylansökningar och beviljade asyl

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Persons requested asylum</i>						<i>Personer ansökt om asyl</i>
1990	5 292	2 743	4	..	29 420	1990
2000	10 347	3 170	25	10 843	16 303	2000
2005	1 283	3 574	87	5 402	17 530	2005
2008	951	4 035	73	14 431	24 353	2008
2009	2 022	5 988	34	17 226	..	2009
<i>Persons granted asylum</i>						<i>Personer beviljade asyl</i>
1990	..	157	..	..	..	1990
2000	5 156	458	..	..	7 221	2000
2005	1 147	597	..	..	5 358	2005
2008	1 453	785	3	3 051	8 276	2008
2009	1 376	1 373	10	4 508	..	2009

☐ Migr04
Source: National statistical institutes, Icelandic Directorate of Immigration and Finnish Immigration Service.
Note: Asylum seekers may live in a given country for several years before their case is determined, they are not counted as part of the population before asylum is granted.
Not: De asylsökande kan bo i ett visst land under flera år innan deras ärende avgörs. De räknas dock inte som en del av befolkningen före asyl beviljas.

Asylansökningar efter medborgarskap

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Persons</i>						<i>Personer</i>
Total	2 022	5 988	34	17 226	24 353	Totalt
EEA	5	7	-	83	36	EES
Bulgaria	6	739	-	13	12	Bulgarien
Romania	11	54	-	6	14	Rumänien
Russia	114	602	-	867	933	Ryssland
Belarus	2	95	-	10	361	Vitryssland
Ukraine	4	7	-	27	60	Ukraina
Turkey	14	140	1	82	254	Turkiet
Other Europe	209	392	4	421	2 424	Övriga Europa
America, total	12	10	1	36	273	Amerika, totalt
Somalia	66	1 180	1	1 901	3 361	Somalia
Other Africa	170	610	12	5 068	2 892	Övriga Afrika
Afghanistan	514	461	2	3 871	784	Afghanistan
Iraq	153	1 195	3	1 214	6 083	Irak
Iran	280	162	6	574	799	Iran
Other Asia	417	275	4	1 773	4 560	Övriga Asien
Oceania	-	-	-	-	-	Oceanien
Unknown and stateless	45	59	-	1 280	1 507	Okänt land och statslösa

Migr04

Source: National statistical institutes, Icelandic Directorate of Immigration and Finnish Immigration Service.

Note: Sweden: 2008 data. EEA: European Economic Area. Consists of the 27 members of the European Union, Norway, Iceland and Lichtenstein. Bulgarian and Romanian figures are not included in figures for EEA.

Not: Sverige: 2008 års uppgifter. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Det består av de 27 medlemsländerna i den Europeiska unionen, Norge, Island och Liechtenstein. Data från Bulgarien och Rumänien är inte inkluderade i EES.

Foto: ImageSelect

Did you know that ... Finland granted asylum to 1 373 persons in 2009, of which 40 per cent came from Somalia and 36 per cent from Iraq.

Visste du att ... Finland beviljade asyl till 1 373 personer under 2009, varav 40 procent kom från Somalia och 36 procent från Irak.

Unaccompanied children

An unaccompanied child is defined as a person under the age of 18 years, who enters the country without parents or other people responsible for the child. Children who are abandoned when in the country are also treated as unaccompanied.

In recent years more and more children have come to the Nordic countries alone. From 2008 to 2009 the number of unaccompanied children has increased by 50 per cent to 5 839 children. Norway and Sweden received the most children – 2 500 and 2 250 children. In 2009, Denmark received 75 percent more children than in 2008, Norway received 82 per cent more. Finland is the only country which had a decrease in receiving unaccompanied children from 2008 to 2009 by 21 per cent.

The majority of the children who come to the Nordic countries are in the age-group 15–17 years and make up 4 628 children or 79 per cent of all unaccompanied children in 2009. This is an increase of 48 per cent from 2008 to 2009.

Ensamkommande barn

Ett ensamkommande barn definieras som en person under 18 år, som reser in i landet utan föräldrar eller andra personer som ansvarar för barnet. Barn som överges i landet behandlas också som ensamkommande.

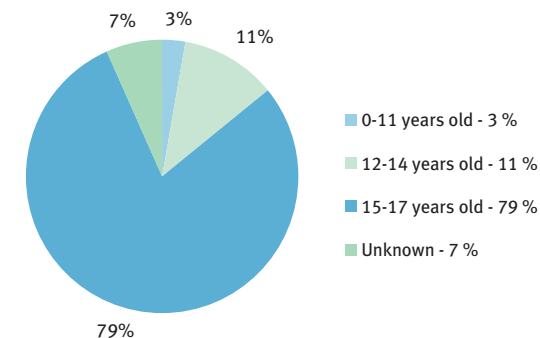
På senare år har fler och fler barn kommit till Norden ensamma. Från 2008 till 2009 har antalet ensamkommande barn ökat med 50 procent till 5 839 barn. Norge och Sverige fick flest barn - 2 500 respektive 2 250 barn. Under 2009 fick Danmark 75 procent mer barn än under 2008, medan Norge fick 82 procent mer. Finland är det enda land som har haft en minskning i antalet ensamkommande barn från 2008 till 2009, en minskning på 21 procent.

Majoriteten av de barn som kommer till de nordiska länderna är 15–17 år gamla och utgör 4 628 barn eller 79 procent av alla ensamkommande barn under 2009. Det är en ökning på 48 procent från 2008 till 2009.

Unaccompanied children by age group. 2009

Figure 2.8

Ensamkommande barn efter åldersgrupp

Migr05

Source: The Danish Immigration Service, Icelandic Directorate of Immigration, Finnish Immigration Service, The Norwegian Directorate of Immigration and The Swedish Migration Board.

Unaccompanied children. 2009

Table 2.12

Ensamkommande barn

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	Nordic total	
Persons							Personer
Total	529	560	-	2 500	2 250	5 839	Totalt
0–11 years old	5	16	-	25	124	170	0–11-åriga
12–14 years old	56	55	-	161	383	658	12–14-åriga
15–17 years old	461	408	-	2 017	1 743	4 628	15–17-åriga
Unknown	7	81	-	297	-	383	Okänd

Migr05

Source: The Danish Immigration Service, Icelandic Directorate of Immigration, Finnish Immigration Service, The Norwegian Directorate of Immigration and The Swedish Migration Board.

Elections

In the Faroe Islands, people are the most eager at the ballot box, as the percentage of electorates is about 90 per cent. Voters in Åland and Finland are the least eager, which is reflected in the percentage of electorates, which is around 65 per cent.

Men are more often elected to the national assembly compared to women. The biggest bias between the two sexes is seen in the Faroe Islands, while in Sweden, men and women are almost equally represented in the national assembly.

Foto: ImageSelect

Val

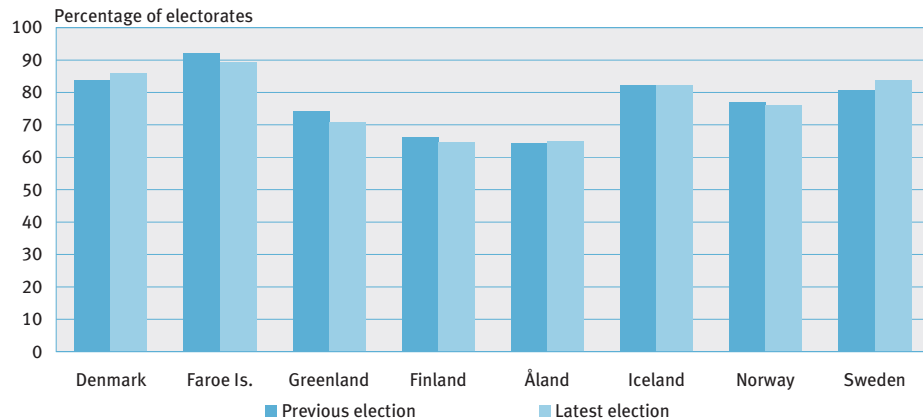
På Färöarna är människorna mest angelägna vid valurnorna och andelen röstande är 90 procent. Väljarna på Åland och i Finland är de minst angelägna, och valdeltagandet är runt 65 procent i dessa länder.

Det är fortfarande fler män än kvinnor som väljs in till de nationella parlamenten. Den största skillnaden mellan könen ses på Färöarna, medan svenska män och kvinnor har nästan lika stor representation i nationalförsamlingen.

Valid votes at the last two national elections

Giltiga röster vid de två senaste nationella valen

Figure 2.9

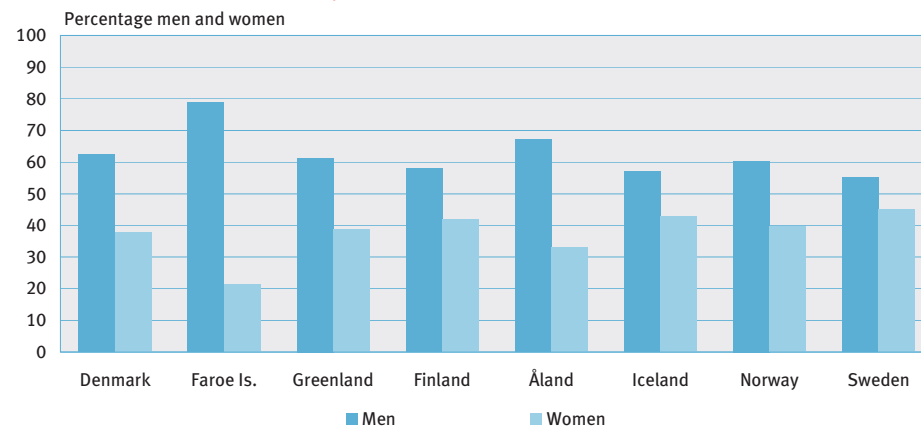
Ele01

Source: National statistical institutes.

Candidates elected to national parliaments, latest election

Invalda ledamöter till de nationella parlamenten vid senaste valet

Figure 2.10

Ele03

Source: National statistical institutes.

Science and technology

Vetenskap och teknologi

Research and development (R&D) comprises creative work undertaken on a systematic basis in order to increase the stock of knowledge, including knowledge of man, culture and society, and the use of this stock of knowledge to devise new applications. The purpose of statistics on R&D is to estimate resources devoted to this activity in all sectors – in particular, science and industry.

New communication technologies (ICT) started to enter into people's everyday life in the latter part of the 1990s. Mobile phones, computers and the Internet opened up new channels of communication. In several studies it has been shown that the Nordic countries have been in the forefront of the ICT penetration and use. Almost everybody have now access to the Internet – both enterprises and households.

In this chapter you can find information on areas such as

- Research and development
- ICT

More detailed information on the two subjects and longer time series are available in the Nordic database, more specifically under *science and technology*.

Forskning och utveckling (FoU) omfattar skapande arbete som bedrivs på ett systematiskt sätt för att höja den totala kunskapsnivån, bland annat kunskap om människan, kulturen och samhället, samt användning av dessa kunskaper till nya tillämpningar. Syftet med statistik över forskning och utveckling (FoU) är att uppskatta de resurser som avsätts till dessa aktiviteter i alla sektorer, i synnerhet vetenskap och industri.

I den senare delen av 1990-talet började ny kommunikationsteknik träda in i människors vardagsliv. Mobiltelefoner, datorer och Internet öppnade nya kanaler för kommunikation. I flera studier har man visat att de nordiska länderna har varit ledande i användning av IKT. Nästan alla har nu tillgång till Internet – både företag och hushåll.

I detta kapitel finner du information om områden som

- Forskning och utveckling
- IKT

Mer detaljerad information om båda ämnena och längre tidsserier finns tillgängliga i den nordiska databasen, mer specifikt inom *vetenskap och teknologi*.

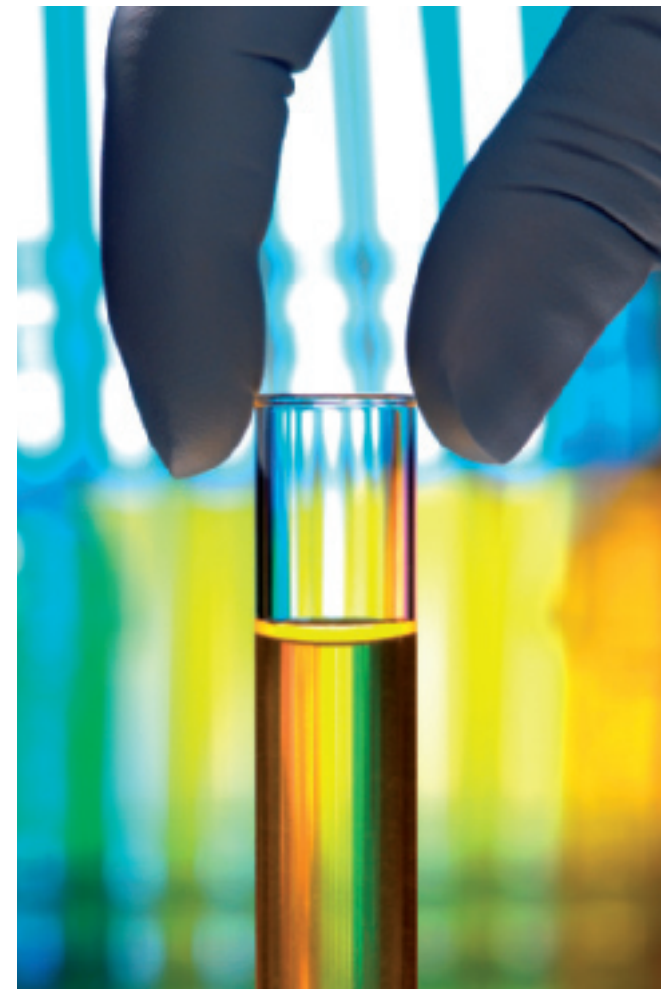

Foto: ImageSelect

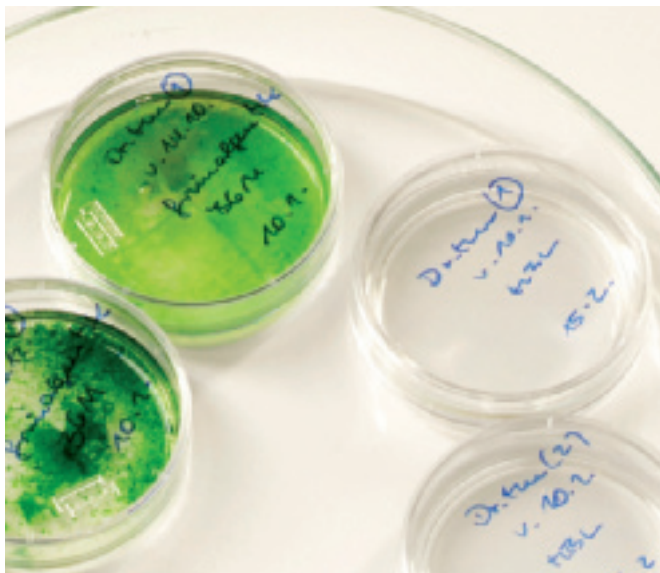

Foto: ImageSelect

Research and development

In relative terms, the Nordic countries spend more resources on R&D than other West European countries. The 15 countries in EU-15 spend 2.0 per cent of their gross domestic product (GDP) on research and development, while Finland spends 3.9 per cent, Sweden 3.8 per cent and Iceland as well as Denmark 2.7 per cent. The comparison above is based on the latest available figures for the respective countries.

Only Norway is below the EU-15 average with 1.6 per cent of GDP. On the other hand, Norway's GDP is extraordinarily high due to the country's oil and gas revenue, and if the Norwegian R&D expenses are calculated as euro per person, they are higher than the R&D expenses per person in EU-15. While the R&D expenses in EU-15 have constituted an unchanged proportion of GDP since the mid-1990s, the R&D expenses of the Nordic countries have typically increased, also if calculated as percentage of GDP.

Total R&D expenditure

Totala FoU-utgifter

	2005	2006	2007	2008	2009	
<i>Per cent of GDP</i>						<i>Procent av BNP</i>
Denmark	2.46	2.48	2.55	2.72	..	Danmark
Finland	3.48	3.48	3.48	3.73	3.91	Finland
Iceland	2.77	2.99	2.70	2.65	..	Island
Norway	1.52	1.52	1.65	1.62	..	Norge
Sweden	3.60	3.74	3.61	3.75	..	Sverige
EU-15	1.89	1.92	1.93	1.99	..	EU-15

Rede01

Source: Eurostat.

Forskning och utveckling

De nordiska länderna använder relativt sett mera resurser på FoU än de övriga länderna i Västeuropa. De 15 länderna i EU-15 använder 2,0 procent av bruttonationalprodukten (BNP) till forskning och utveckling, medan Finland använder 3,9 procent, Sverige 3,8 procent samt Island och Danmark 2,7 procent. Jämförelsen ovan är baserad på de senast tillgängliga siffrorna för respektive land.

Bara Norge ligger med sina FoU-utgifter på 1,6 procent av BNP under EU-15-genomsnittet. Å andra sidan är Norges BNP tack vare landets olje- och gasintäkter ovanligt hög, och mäter man i stället de norska FoU-utgifterna i euro per capita, är de högre än FoU-utgifterna per capita i EU-15. Medan FoU-utgifterna i länderna i EU-15 sedan mitten av 90-talet har legat på en oförändrad andel av BNP, har FoU-utgifterna i de nordiska länderna i allmänhet ökat, också som andel av BNP.

Did you know that ... 15 per cent of Norway's central government R&D expenses are allocated to health. This is much more than in the other Nordic countries.

Visste du att ... av Norges statliga utgifter till FoU går 15 procent till hälsa. Det är betydligt mer än i de övriga nordiska länderna.

Statlig FoU-finansiering efter ändamål

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	EU-15	
<i>Million euro (PPP)</i>							<i>Milj. euro (PPP)</i>
Total	1 512.7	1 554.1	81.6	1 885.0	2 388.3	81 301.8	Totalt
<i>Per cent</i>							<i>Procent</i>
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Totalt
Exploration and exploitation of the earth	0.5	1.2	..	1.9	0.6	1.7	Utforskning och exploatering av jorden
Environment	2.6	1.5	0.4	2.4	1.8	2.9	Miljön
Exploration and exploitation of space	1.9	1.6	..	2.3	0.7	4.5	Utforskning och exploatering av rymden
Transport, telecommunication and other infrastructures	0.8	2.2	3.4	2.5	5.8	3.0	Transport, telekommunikation och annan infrastruktur
Energy	3.1	7.9	2.4	3.4	4.2	3.8	Energi
Industrial production and technology	9.1	24.5	1.3	7.2	4.3	10.4	Industriell produktion och teknologi
Health	7.6	5.8	8.2	14.9	1.0	8.8	Hälsa
Agriculture	3.4	5.3	17.8	7.4	1.5	3.8	Jordbruk
Education	2.9	0.4	..	0.7	0.5	1.2	Utbildning
Culture, recreation, religion and mass media	1.6	0.6	..	0.8	0.2	1.1	Kultur, rekreation, religion och massmedia
Political and social systems, structures and processes	2.6	4.3	53.7	5.0	2.1	2.7	Politiska och sociala system, strukturer och processer
General research financed from GUF ⁽¹⁾	44.3	25.8	12.8	34.2	61.7	13.4	Allmän vetenskaplig forskning finansierad via universitetsmedel
General research financed from other sources than GUF ⁽¹⁾	19.0	17.1	..	12.6	6.0	13.4	Annan civil forskning finansierad genom andra källor än universitetsmedel
Defence	0.5	1.8	..	4.7	8.4	11.8	Försvar

Rede11

Source: Eurostat.

Note: 1) GUF: General university funding, EU-15: 2008-data.

Not: 1) GUF: General university funding, EU-15: 2008 års uppgifter.

Focus on climate, energy and the environment

In 2008, the Nordic Council of Ministers launched a Nordic top class research initiative in climate, energy and the environment. This top class research initiative is currently the largest single research and innovative initiative within the Council of Ministers.

The top class research initiative is a contribution from the Nordic countries to solve the global climate crisis, and at the same time strengthen the Nordic region within research and innovation. The initiatives will focus on the areas of climate and energy research, where the Nordic countries have common interests, and the Nordic countries can contribute with solutions internationally.

Klimat, energi och miljö i fokus

Under 2008 igångsatte Nordiska ministerrådet ett nordiskt toppforskningsinitiativ inom klimat, energi och miljö. Toppforskningsinitiativet är i dag den största enskilda forskningen och det mest nyskapande initiativet inom Nordiska ministerrådet.

Genom toppforskningsinitiativet bidrar de nordiska länderna till att försöka lösa den globala klimatkrisen och samtidigt stärks Norden som region för forskning och innovationer. Satsningen ska fokusera på de områden inom klimat- och energiforskning där de nordiska länderna har gemensamma intressen och där Norden kan bidra med lösningar internationellt.

Foto: ImageSelect

Research and development expenses

The R&D-expenses are calculated as euro in purchasing power parities (PPP) per person, which eliminate the impact of price differences among the Nordic countries. Sweden and Finland are in the lead with more than 1 000 euro (PPP) per person. The Nordic countries spend more on R&D per person compared to the average spent in Western Europe. The major part of the R&D expenses is paid by private business, from 54 per cent of all R&D expenses in Norway to 74 per cent in Sweden and Finland. The rest of the R&D activities take place at universities and other institutions of higher education as well as in other public institutions.

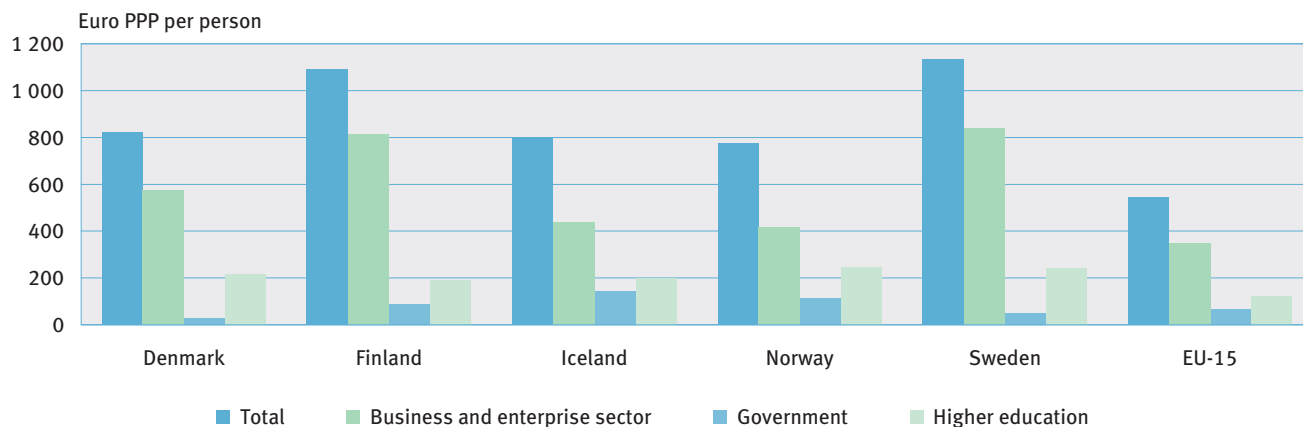
FoU-utgifter

Man räknar här FoU-utgifterna i euro i köpkraftsparitet (PPP), vilket eliminerar effekten av skillnader i prisnivå i de nordiska länderna. Sverige och Finland är först med mer än 1 000 euro (PPP) per person. Alla nordiska länder spenderar mer på FoU än de övriga västeuropeiska länderna. Det privata näringslivet står för den största delen av FoU-utgifterna, från 54 procent av samtliga FoU-utgifter i Norge till 74 procent i Sverige och Finland. Övriga FoU-aktiviteter äger rum på universiteten och andra högre läroanstalter samt i offentlig regi i övrigt.

R&D expenditure. 2008

FoU-utgifter

Figure 3.1

Rede01

Source: Eurostat.

Information and communication technology

In an international context, the Nordic countries are in the lead when it comes to using modern information and communication technology. This is true of both the business sector and private individuals. In only six years – from 1995 to 2001 – total employment in the Nordic countries within the information and communication technology sector (the ICT sector) increased by more than 60 per cent to a total of almost 600 000 employees. This equals about 9 per cent of total private sector employment in the Nordic countries.

However, in 2001 the ICT sector experienced a worldwide crisis with a dramatic decline in the price of technology shares. This also led to a decrease in the number of ICT companies and in the number of persons employed in the ICT sector. Consequently, total employment in the Nordic ICT sector fell by 22 per cent from 2001 to 2003. The decrease was especially severe in the wholesale trade of ICT products. Here, employment was almost halved during these two years. Today (2006/2007 data), about 460 000 persons are employed in the overall Nordic ICT sector, and about 25 per cent of these employees are found in the manufacturing of ICT goods.

Finland and Sweden have the relatively largest ICT sector in the Nordic countries. This sector accounts for 8 per cent of total employment in the private business sector, while the corresponding figure is 7 per cent in Denmark and 4–5 per cent in Norway. Finland and Sweden are leading in manufacturing ICT goods, while trade and service in ICT plays a relatively greater role in Denmark and Norway. In Iceland, the consultancy sector accounts for the relatively largest proportion of total ICT employment.

Informations- och kommunikationsteknologi

De nordiska länderna ligger i internationella sammanhang långt framme när det gäller användning av modern informationsteknologi. Det gäller både näringslivet och privatpersoner. På endast sex år, från 1995 till 2001, ökade den totala sysselsättningen i de nordiska länderna inom informations- och kommunikationsteknologisektorn (IKT-sektorn) med drygt 60 procent till totalt nästan 600 000 sysselsatta. Det motsvarar ca 9 procent av den sammanlagda sysselsättningen i den privata sektorn i Norden.

År 2001 inträffade emellertid en världsomfattande kris i IKT-sektorn med kraftiga kursfall på IKT-aktierna. Det ledde även till en minskning av antalet IKT-företag och antalet sysselsatta inom IKT-sektorn. Från 2001 till 2003 sjönk den totala sysselsättningen i den nordiska IKT-sektorn således med 22 procent. Nedgången var särskilt stor inom handeln med IKT-produkter. Under dessa två år skedde nästan en halvering av sysselsättningen. I dag (2006/2007 års uppgifter) är ca 460 000 sysselsatta inom hela IKT-sektorn i Norden, varav ca 25 procent arbetar med produktion av IKT-utrustning.

Finland och Sverige har i dag den relativt största IKT-sektorn i Norden. Den står för 8 procent av den totala sysselsättningen i det privata näringslivet, medan den i Danmark är 7 procent och i Norge 4–5 procent. Det är i synnerhet Finland och Sverige som producerar IKT-utrustning, medan handel med IKT och service kring IKT spelar en förhållandevis större roll i Danmark och Norge. På Island utgör telekommunikationssektorn den relativt största andelen av den totala IKT-sysselsättningen.

Foto: ImageSelect

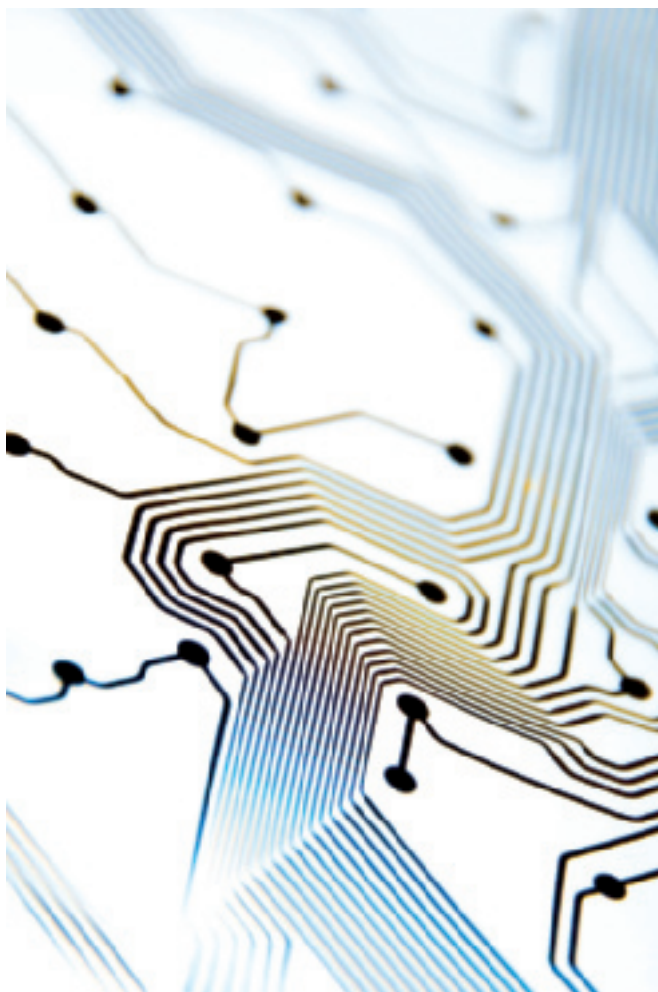

Foto: ImageSelect

Employment in the ICT sector. 2008

Table 3.3

Anställda inom IKT-sektorn

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Persons</i>						<i>Personer</i>
ICT sector total	95 470	107 436	6 120	82 428	213 331	IKT-sektorn totalt
Manufacturing	14 667	39 959	90	11 697	42 652	Tillverkning
Telecommunications	18 625	14 664	1 606	13 626	25 079	Telekommunikation
Consultancy services	43 325	45 533	2 692	44 706	96 662	Konsulttjänster
Wholesale	18 853	7 280	1 822	12 399	48 938	Grossistverksamhet
Private sector total	1 406 915	1 346 254	..	..	2 224 520	Privata företag totalt
<i>Per cent of private sector</i>						<i>Procent av privata företag</i>
ICT sector total	6.8	8.0	..	..	9.6	IKT-sektorn totalt
Manufacturing	1.0	3.0	..	..	1.9	Tillverkning
Telecommunications	1.3	1.1	..	..	1.1	Telekommunikation
Consultancy services	3.1	3.4	..	..	4.3	Konsulttjänster
Wholesale	1.3	0.5	..	..	2.2	Grossistverksamhet
Private sector total	100.0	100.0	.	.	100.0	Privata företag totalt

Info01

Source: National statistical institutes.

Note: Denmark: 2006 data.

Not: Denmark: 2006 års uppgifter.

Did you know that ... the number of enterprises within telecommunication in Sweden has increased by 27 per cent from 2005 to 2008.

Visste du att ... antalet företag inom telekommunikation i Sverige har ökat med 27 procent från 2005 till 2008.

ICT access of enterprises

Today, almost all companies in the Nordic countries have Internet access. In Norway, 97 per cent of all companies have Internet access, in Iceland and Finland the corresponding figure is as high as 100 per cent. Four in every five companies in the Nordic countries have broadband access. Broadband access is most prevalent within business services and least in the hotel and restaurant sector where, however, more than half of the companies have broadband access. Approximately 80 per cent of the Nordic companies also have their own website today – in Norway 88 per cent have their own website.

Företagens tillgång till IKT

Nästan alla företag i Norden har i dag tillgång till Internet. I Norge har 97 procent av alla företag Internettillgång, på Island och i Finland hela 100 procent. Fyra av fem nordiska företag har tillgång till bredband. Bredbandstillgången är störst på området företagstjänster och minst inom hotell- och restaurangbranschen, där dock klart mer än hälften har tillgång till bredband. Omkring 80 procent av företagen i Norden har i dag en egen hemsida – i Norge har 88 procent av alla företag en egen hemsida.

Enterprises with Internet and broadband access and a website

Table 3.4

Företag med tillgång till Internet, bredband och med hemsida

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Per cent of all enterprises</i>						<i>Procent av alla företag</i>
<i>Internet access</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2009</i>	<i>Tillgång till Internet</i>
All enterprises	98	100	100	97	95	Alla företag
Manufacturing	100	100	100	98	97	Tillverkning
Construction	98	99	100	99	95	Byggsektorn
Trade	98	100	100	98	96	Handel
Hotels and restaurants	90	98	100	86	84	Hotell och restaurang
Transport and telecom.	92	99	100	95	89	Transport och telekom
Business services, etc.	99	100	100	98	95	Affärstjänster, etc.
<i>Broadband access</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2006</i>	<i>2009</i>	<i>2009</i>	<i>Tillgång till bredband</i>
All enterprises	80	94	95	75	88	Alla företag
Manufacturing	81	96	93	85	91	Tillverkning
Construction	70	91	90	75	83	Byggsektorn
Trade	83	95	98	65	90	Handel
Hotels and restaurants	74	95	89	65	72	Hotell och restaurang
Transport and telecom.	71	89	98	68	84	Transport och telekom
Business services, etc.	87	93	98	88	92	Affärstjänster, etc.
<i>Website</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2009</i>	<i>Hemsida</i>
All enterprises	87	85	77	88	86	Alla företag
Manufacturing	90	93	78	92	91	Tillverkning
Construction	83	69	53	89	82	Byggsektorn
Trade	87	85	82	89	89	Handel
Hotels and restaurants	79	83	72	68	75	Hotell och restaurang
Transport and telecom.	71	74	85	87	71	Transport och telekom
Business services, etc.	87	92	90	92	91	Affärstjänster, etc.

Info05

Source: National statistical institutes.

Access to the Internet and homepages

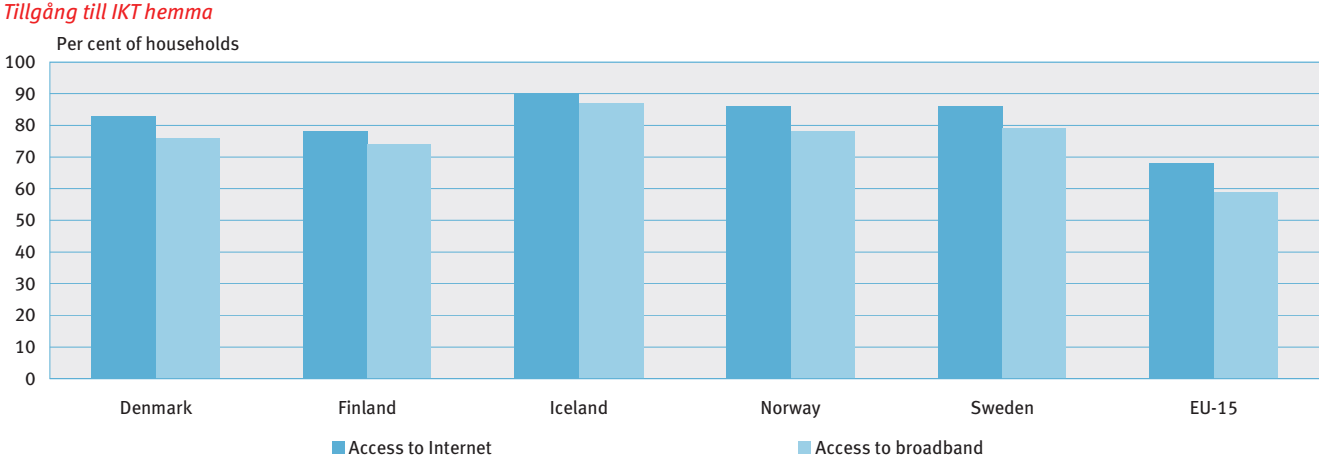
Iceland is in the lead when it comes to access to ICT at home. Almost nine out of ten have access to PC and the Internet. Finland has the poorest performance with about seven out of ten with access to PC and the Internet.

Tillgång till Internet och hemsidor

Island är i täten när det gäller tillgång till IKT i hemmen. Nästan nio av tio har tillgång till dator och Internet. Finland är sämst med omkring sju av tio som har tillgång till dator och Internet.

Access to ICT at home. 2009

Figure 3.2

Info06

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Internet use

Among the Nordic countries, especially the Icelandic population are frequent Internet users. 90 per cent of the Icelandic population aged 16–74 years are regular Internet users, while the least frequent users is the Finnish population.

Användning av Internet

Bland de nordiska länderna är det på Island som befolkningen oftast använder Internet. 90 procent av den isländska befolkningen mellan 16 och 74 år använder Internet regelbundet, medan det i Finland är 79 procent.

Internet use

Table 3.5

Användning av Internet

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
Per cent of 16–74 year old population						Procent av befolkningen 16–74 år
In the last 3 months						Under de senaste 3 månaderna
2003	71	66	81	75	77	2003
2009	86	82	93	91	90	2009
At least once a week						Åtminstone en gång i veckan
2003	64	58	75	66	69	2003
2009	82	79	90	88	86	2009

Info07

Source: Eurostat.

Quality of life

Livskvalitet

The Nordic model of society is known for universal welfare systems. Core values are equal opportunities, social solidarity and security for all. It is about social rights and principles and the principle that everyone should have equal access to social and health services, education and culture.

The family is a fundamental community in society that dominates and shapes the future of Nordic citizens. A well-functioning family is one of the main prerequisites for citizens' wellbeing and quality of life.

In this chapter you can find information on quality of life such as

- income by household and sex
- relative poverty
- social assistance
- pensions
- absence from work
- child care and maternity/paternity days
- health care expenditure and causes of death
- smoking and alcohol
- culture

More detailed information on the subject and longer time series are available in the Nordic database, more specifically under *quality of life*.

Den nordiska samhällsmodellen är känd för det omfattande välfärdssystemet. Kärnvärden är lika möjligheter, social solidaritet och trygghet för alla. Det handlar om sociala rättigheter och principer samt grundtanken att alla ska ha lika tillgång till sociala tjänster och hälsovård, utbildning och kultur.

Familjen är en grundläggande gemenskap i samhället som dominerar och formar framtiden för nordiska medborgare. En väl fungerande familj är en av de viktigaste förutsättningarna för medborgarnas välfärd och livskvalitet.

I detta kapitel finner du bl.a. följande information om livskvalitet

- inkomst efter hushåll och kön
- relativ fattigdom
- socialhjälp
- pensioner
- sjukfrånvaro
- barnomsorg och havandeskaps- och föräldrapenning
- sjukvårdskostnader och dödsorsaker
- rökning och alkohol
- kultur

Mer detaljerad information om ämnet och längre tidsserier finns tillgängliga i den nordiska databasen, mer specifikt inom *livskvalitet*.

Foto: ImageSelect

Income

The Nordic countries differentiate themselves from other countries by combining high standards of living and a relative even distribution of income. However, the financing of the Nordic welfare model entails a heavy tax burden and a major redistribution of income, compared to most other countries in the world. The level of income is generally high and differences in the income level relatively small in the Nordic countries compared to other OECD countries. Generally, households with the lowest disposable incomes also receive the largest proportion of social benefits in relation to their gross income.

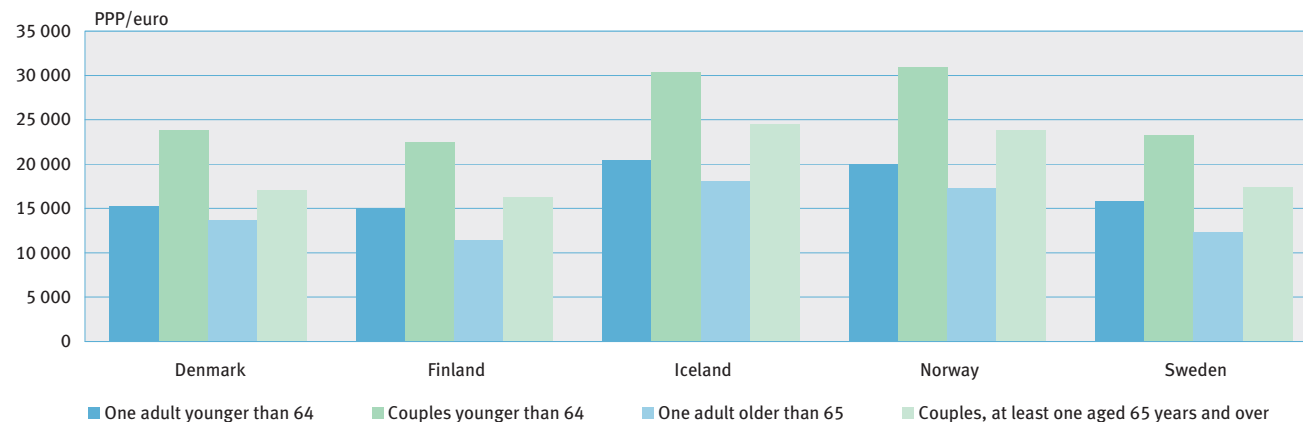
Inkomst

De nordiska länderna skiljer sig från andra länder genom att kombinera högt välstånd och en relativt smidig inkomstfördelning. Men finansieringen av den nordiska välfärdsmodellen medför en tung skattebörda och en väsentlig omfördelning av inkomsten jämfört med de flesta andra länder i världen. Inkomstnivån är allmänt sett hög och skillnaderna i inkomstnivå relativt små i de nordiska länderna jämfört med andra OECD-länder. I allmänhet tar hushållen med den lägsta disponibla inkomsten också emot störst andel sociala förmåner i relation till sin bruttoinkomst.

Average equivalised disposable income per household. 2008

Figure 4.1

Genomsnittlig ekvivalerad disponibel inkomst per hushåll

Inco02

Source: Eurostat

Note: The currency is converted from national currency to euro in Purchasing Power Parities (PPP), which eliminates the impact of differences in price levels among the Nordic countries. Equivalised disposable income is defined as the household's total disposable income divided by its "equivalent size", to take account of the size and composition of the household, and is attributed to each household member.

Not: Den nationella valutan är konverterad till euro i köpkraftsparitet, vilket eliminerar effekten av skillnader i prisnivå i de nordiska länderna. Ekvivalerad disponibel inkomst definieras som hushållets totala disponibla inkomst dividerat med dess "ekvivalenta storlek", för att ta hänsyn till hushållets storlek och sammansättning, och tilldelas varje hushållsmedlem.

Income by sex

The Nordic countries play a leading part with regard to equality of the sexes. This can be ascertained by looking at women's access to education, health, political power and economic participation/equal pay. However, there are still differences in the pay for performing a job by men and women respectively.

The greatest difference between men's and women's pay is seen in Norway, while the greatest equality of the sexes is accounted for by Iceland, if equalised disposable income is applied as measurement.

Inkomst efter kön

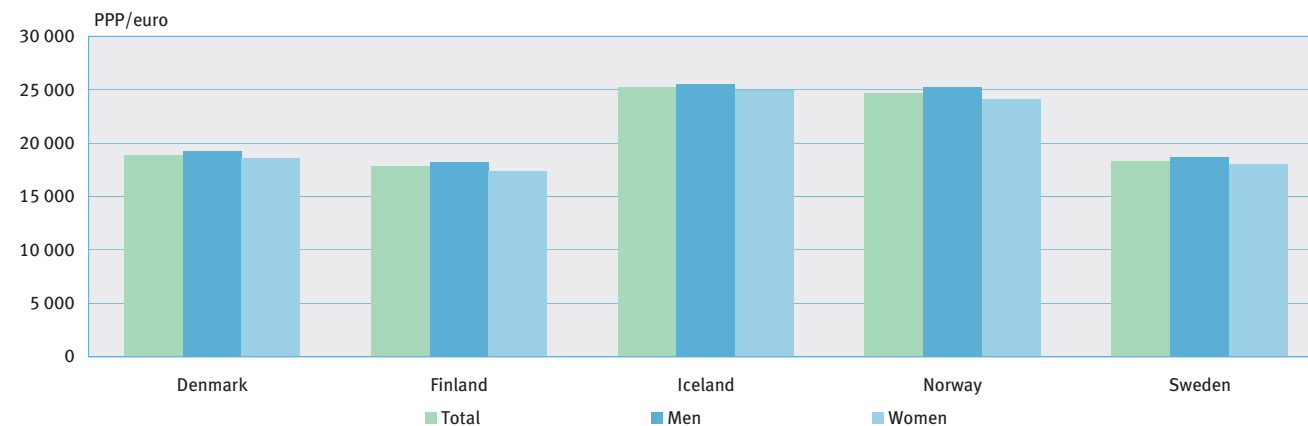
De nordiska länderna spelar en ledande roll när det gäller jämställdhet mellan könen. Detta kan konstateras genom att titta på kvinnors tillgång till utbildning, hälsa, politisk makt och ekonomiskt deltagande/lik löne. Men det finns fortfarande skillnader i mäns respektive kvinnors lön för samma arbete.

Mätt i ekvivalerad disponibel inkomst ses den största skillnaden mellan mäns och kvinnors löner i Norge, medan Island har den största jämställdheten.

Average equalised disposable income by sex. 2008

Figure 4.2

Genomsnittlig ekvivalerad disponibel inkomst efter kön

Inco03

Source: Eurostat.

Note: The currency is converted from national currency to euro in Purchasing Power Parities (PPP), which eliminates the impact of differences in price levels among the Nordic countries.

Not: Den nationella valutan är konverterad till euro i köpkraftsparitet, vilket eliminerar effekten av skillnader i prisnivå i de nordiska länderna.

Relativ fattigdom

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	EU-27	
<i>Per cent of total population living in households with an income under 60 per cent of the median of the equivalent disposable income</i>							<i>Procent av den totala befolkningen som lever i hushåll med en inkomst under 60 procent av medianvärdet för ekvivalent disponibel inkomst</i>
Households, total	12	14	10	11	12	16	Hushåll, totalt
Single with children	16	25	28	21	26	35	Ensamstående med barn
Single younger than 64 years	27	29	21	28	24	24	Ensamstående yngre än 64 år
Couples younger than 64 years	5	6	7	6	7	10	Par yngre än 64 år
Couples with children							Par med barn
1 child	5	7	6	5	9	12	1 barn
2 children	4	8	4	4	6	14	2 barn
Singles older than 65 years	21	40	36	33	28	27	Ensamstående äldre än 65 år
Couples, at least one aged 65 years	14	11	5	3	6	15	Par, varav minst en är 65 år

Source: NOSOSCO

Foto: ImageSelect

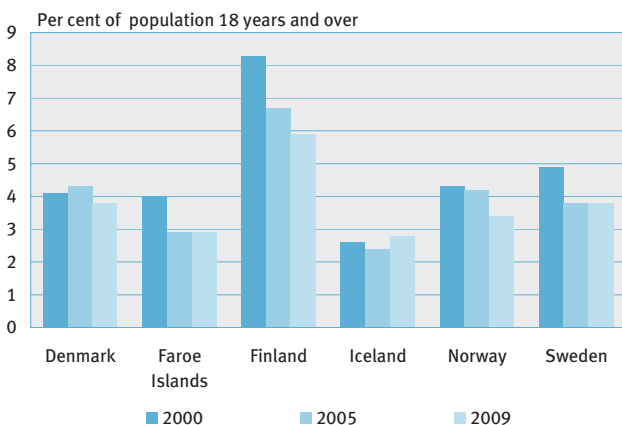
Social assistance

In all Nordic countries, social assistance is granted if all other support options have been exhausted. It is either given as a replacement for other personal income or as a supplement for low income. The assistance is individual and granted according to needs to meet the cost of living. In Denmark and Iceland, social assistance is taxable; in the other countries it is tax-free.

Iceland and the Faroe Islands have the smallest proportion of recipients of social assistance, compared to the number of people by age group (under 3 per cent). Finland has the highest share with 6 per cent in 2009.

Recipients of social assistance Figure 4.3

Mottagare av socialbidrag

Soci12

Source: NOSOSCO.

Note: Finland and Norway: 2008 data.

Not: Finland och Norge: 2008 års uppgifter.

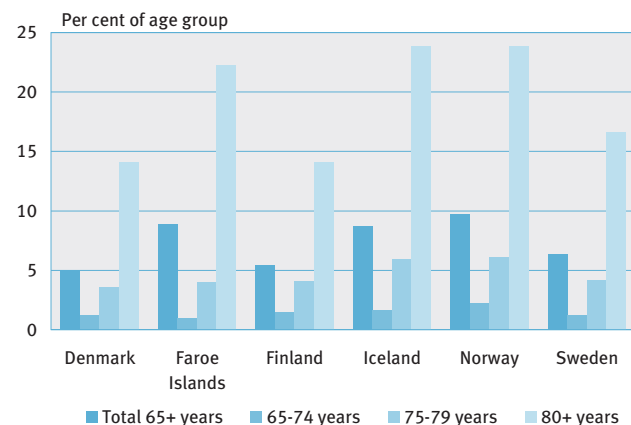
In Iceland and Norway, relatively more persons live in old people's homes or in corresponding homes with nursing functions than in the rest of the Nordic countries. This is especially true of older age groups.

Socialbidrag

I alla nordiska länder lämnas socialbidrag om alla andra understödsalternativ har uttömts. Den lämnas antingen som en ersättning för annan privat inkomst eller som ett tillägg till en låg inkomst. Hjälpn är individuell och lämnas efter behov för att täcka levnadskostnaderna. I Danmark och på Island är so-

People living in institutions or service housing. 2008 Figure 4.4

Personer på institutioner eller i serviceboende

Soci22

Source: NOSOSCO.

Note: Iceland: 2007 data.

Not: Island: 2007 års uppgifter.

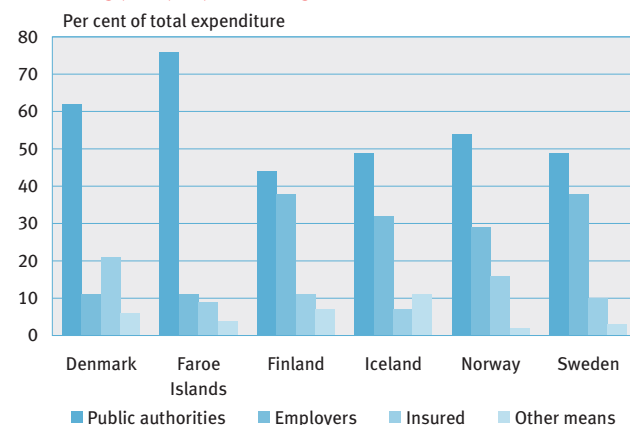
cialbidrag beskattningsbar, i de andra länderna är den skattefri.

Island och Färöarna har den minsta andelen socialbidragstagare av den vuxna befolkningen (under 3 procent). Finland har de högsta siffrorna med 6 procent under år 2009.

På Island och i Norge bor förhållandevis fler personer på vårdhem eller i någon annan typ av institutionsliknande boende med vårdservice än i övriga Norden. Det gäller i synnerhet de äldre åldersgrupperna.

Social expenditure by financial source. 2008 Figure 4.5

Sociala utgifter efter finansieringskälla

Soex06

Source: NOSOSCO.

Note: Faroe Islands: 2007 data.

Not: Färöarna: 2007 års uppgifter.

Pensions

Pensions guarantee all citizens a certain level of income in connection with retirement (old age), disability or loss of a provider. In all the Nordic countries, a pension is payable to the elderly. Persons with a totally or partially reduced working capacity may also be granted a pension. In Denmark and the Faroe Islands, it is called anticipatory pension; in Finland, disability pension; and Iceland, invalid pension; in Norway, disablement pension; and in Sweden, sickness compensation.

Pensioner

Pensioner garanterar alla medborgare en viss inkomstnivå i samband med ålderspensionering, invalidisering eller förlust av försörjare. I alla de nordiska länderna betalas en pension ut till de gamla. Personer med helt eller partiellt nedsatt arbetskapacitet kan också beviljas pension. I Danmark och på Färöarna kallas det förtidspension, i Finland och på Island invalidpension, i Norge handikappension och i Sverige sjukersättning.

Number of pensioners. 2009

Antal pensionärer

	Denmark	Faroe Islands	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
1 000 people							1 000 personer
Total	1 225.0	7.6	1 302.0	50.3	1 024.0	1 763.0	Totalt
16–39 years	33.0	0.2	29.0	3.9	39.0	66.0	16–39 år
40–49 years	53.0	0.3	37.0	3.6	62.0	93.0	40–49 år
50–54 years	40.0	0.2	38.0	2.2	47.0	74.0	50–54 år
55–59 years	51.0	0.3	72.0	2.3	64.0	103.0	55–59 år
60–64 years	196.0	0.5	226.0	2.7	110.0	251.0	60–64 år
65–66 years	119.0	0.2	105.0	2.8	50.0	216.0	65–66 år
67+ years	733.0	5.8	795.0	32.8	652.0	1 458.0	67+ år
Per cent of age group							Procent av åldersgrupp
Total	28.5	21.3	29.8	20.3	27.3	27.3	Totalt
16–39 years	2.2	1.4	1.9	4.2	2.7	2.6	16–39 år
40–49 years	6.6	4.1	5.0	8.1	8.8	7.3	40–49 år
50–54 years	11.0	7.5	9.9	10.5	14.8	12.6	50–54 år
55–59 years	14.4	10.9	18.5	12.8	21.6	17.9	55–59 år
60–64 years	51.8	19.2	60.1	19.5	38.2	39.9	60–64 år
65–66 years	94.4	24.4	95.7	57.8	51.2	92.0	65–66 år
67+ years	97.8	97.8	99.4	100.0	104.1	100.2	67+ år

Soci07

Source: NOSOSCO.

Note: Does not include surviving spouse's pension, orphan's pension and part-time pension. As it is possible in all the countries to live outside the country in question and receive pension at the same time, the number of recipients may exceed 100 per cent. Iceland: 2008 data.

Not: Inkluderar inte efterlevande- och barnpension samt deltidspension. Eftersom det i alla länder är möjligt att leva utanför landet i fråga och få pension samtidigt, kan antal mottagare överstiga 100 procent. Island: 2008 års uppgifter.

Absence from work due to sickness

In principle, everyone with gainful employment is entitled to daily cash benefits in the event of sickness. The structures vary considerably from country to country. In Denmark and Iceland, the majority of people are entitled to full salary during illness. In Denmark, this only includes people employed in the public sector and some private sector employees. Benefits paid in connection with illness are taxable in all countries.

Absence from the workplace due to sickness for more than one week is markedly higher in Norway and Sweden, compared with the other Nordic countries. Denmark has the lowest absence due to sickness in 2009 (Iceland has no figures for 2005 and 2009). Women's absence due to sickness is generally higher than that of men.

Sjukfrånvaro

I princip har alla med inkomst av anställning rätt till dagligt understöd vid sjukdom. Strukturerna varierar väsentligt från land till land. I Danmark och på Island har de flesta rätt till full lön vid sjukdom. I Danmark gäller detta endast personer som är anställda inom den offentliga sektorn och vissa anställda i den privata sektorn. Förmåner som betalas ut i samband med sjukdom beskattas i alla länder.

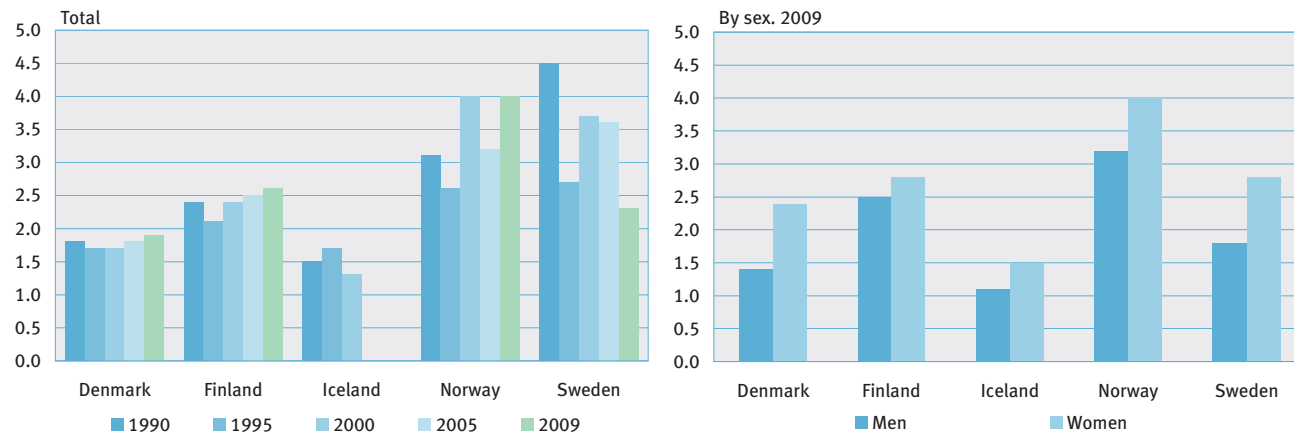
Sjukfrånvaro som varar mer än en vecka är mycket vanligare i Norge och Sverige än i de andra nordiska länderna. För 2009 finner man den lägsta sjukfrånvaron i Danmark (siffror från Island för 2005 och 2009 saknas). I samtliga länder är kvinnornas sjukfrånvaro högre än männens.

Absence from work for at least a week due to illness

Arbetsfrånvaro minst en vecka på grund av sjukdom

Figur 4.6

Percentage of all people employed

Soci02

Source: NOSOSCO.

Note: The figures have been calculated on the basis of labour force surveys as an average of the censuses.

Denmark: 15-66 years. Finland: 15-64 years. Iceland: 1990 figures refer to 1991. Most recent data are from 2000.

Not: Uppgifterna har beräknats utifrån arbetskraftsundersökningar som ett genomsnitt för hela antalet.

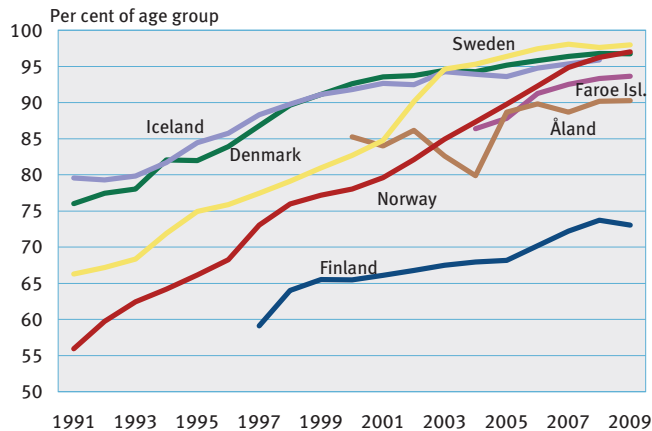
Danmark: 15-66 år. Finland: 15-64 år. Island: 1990 års uppgifter avser 1991. Senaste uppgifterna är från 2000.

Child care

A characteristic feature in the Nordic countries is the high rate of women participating in the labour force. This increases the need for child care options during working hours.

Thus, most children between the ages of 3 and 5 are in institutions. In Sweden, 98 per cent of all children between the ages of 3 and 5 are in kindergartens or similar institutions. Finland has the lowest share of children in institutions in that age group (around 73 per cent). The percentage is generally much lower for children between 0 and 2.

3–5-year-old children in day care
3–5-åriga barn i barnomsorg

Chil03 and Popu02
Source: National statistical institutes and National Institute for Health and Welfare, Finland.
Note: See Table 4.3.
Not: Se Table 4.3.

Barnomsorg

Ett utmärkande drag i de nordiska länderna är den höga andelen kvinnor som ingår i arbetskraften. Detta ökar behovet av barntillsynsmöjligheter under arbetstid.

De flesta barn mellan 3 och 5 år finns således inom barnomsorgen. I Sverige är 98 procent av alla barn mellan 3 och 5 år på förskola eller liknande inrättningar. Finland har den lägsta andelen barn inom barnomsorgen i den åldersgruppen (omkring 73 procent). Procentandelen är generellt mycket lägre för barn mellan 0 och 2 år.

Foto: ImageSelect

Children in day care. 2009
Barn i barnomsorg

	Denmark	Faroe Islands	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	Nordic total	
Per cent of age group									Procent i åldersgruppen
0 years	15.1	18.5	0.9	0.0	7.2	4.4	0.0	4.4	0 år
1 years	88.0	80.7	29.0	21.1	67.5	69.8	49.5	58.4	1 år
2 years	92.4	89.6	50.3	49.7	93.8	85.8	90.9	82.3	2 år
3 years	97.6	88.9	67.1	79.6	95.3	96.1	95.0	91.1	3 år
4 years	97.5	96.6	73.5	90.9	95.7	97.0	97.7	92.8	4 år
5 years	95.1	95.3	77.1	94.2	91.4	97.9	98.0	93.6	5 år

Chil03
Source: National statistical institutes and National Institute for Health and Welfare, Finland.
Note: Includes children in publicly funded private day-care. Denmark: Care should be taken when comparing data from 2004 onwards with previous data due to new data collection. Norway: Includes children in private kindergarten. Finland: Includes Åland. Iceland: 2008 data. Nordic total: Greenland not included.
Not: Inkluderar barn i offentligt finansierad barnomsorg med enskild utförare. Danmark: Uppgifterna för 2004 och framåt är inte direkt jämförbara med 2003 och tidigare, då basen för uppgifterna är ändrad. Finland: Inkluderar Åland. Norge: Inkluderar barn i privata förskolor. Island: 2008 års uppgifter. Norden totalt: Grönland är inte inkluderat.

Maternity day benefits

More and more men make use of the leave schemes in connection with childbirth or adoption. However, both the number of recipients and the number of days in which maternity benefit is payable vary considerably from one country to another.

Iceland is in the lead with 34 per cent of the number of days taken by the father. In Iceland new legislation on parental leave took effect in 2001, granting fathers, like mothers, an independent entitlement to paternity leave for 13 weeks.

Havandeskaps- och föräldrapenning

Fler och fler män tar tjänstledigt i samband med sina barns födelse eller vid adoption. Men både antalet mottagare och antalet dagar då havandeskaps- och föräldrapenning tas ut varierar avsevärt från land till land.

När det gäller andel dagar uttagna av fadern ligger Island i täten med 34 procent. På Island trädde en ny lagstiftning om föräldraledighet i kraft 2001, vilken innebar att pappor, liksom mammor, beviljades rätt till 13 veckors föräldraledighet.

Maternity and paternity day benefits in the event of pregnancy, childbirth or adoption

Table 4.4

Havandeskaps- och föräldrapenning vid graviditet, förlösning och adoption

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Number of recipients</i>						<i>Antal mottagare</i>
2000						2000
Men	45 559	42 294	1 421	33 806	166 661	Män
Women	82 657	97 359	5 097	80 368	275 214	Kvinnor
2008						2008
Men	51 247	54 000	6 672	42 255	288 716	Män
Women	105 449	101 174	7 441	85 389	367 274	Kvinnor
<i>Number of days (1 000s) with maternity /paternity day benefits</i>						<i>Antal dagar (1 000-tal) med föräldra- och havandeskapspenning</i>
2000						2000
Total number of days	13 150	15 232	698	11 152	37 100	Totalt antal dagar
Percentage taken by men	5.5	4.1	3.3	7.2	13.7	Procent uttagna av män
2009						2009
Total number of days	21 475	16 534	1 282	12 647	49 561	Totalt antal dagar
Percentage taken by men	7.3	6.7	33.9	11.6	23.1	Procent uttagna av män

Source: Soci04 and Soci09

Source: NOSOSCO.

Note: Iceland: Number of recipients = 2009 data. Entitlement to cash benefit during maternity leave will lapse if a mother is entitled to full pay from her employer.

Not: Island: Antal mottagare = 2009 års uppgifter. Rätten till föräldrapenning upphör om modern har rätt till full ersättning från sin arbetsgivare.

Did you know that ... the number of days with maternity/paternity benefits in the Nordic countries has increased by 30 per cent in the last ten years. In Iceland it has almost doubled.

Visste du att ... antalet dagar med föräldra- och havandeskapspenning i de nordiska länderna har ökat med 30 procent under de senaste tio åren. På Island har antalet nästan fördubblats.

Health

Health service in the Nordic countries is public and, to a large extent, financed through taxes or through compulsory health insurance schemes. In all Nordic countries, except Greenland, citizens contribute directly, either through insurance schemes or by paying user charges for treatment or for pharmaceutical products. In Iceland, contributions are primarily made by the central government, while financing in the other countries consists mainly of county and municipal taxes with block grants from the government.

All the countries have well-established systems of primary health care. In addition to general health care services, preventive services are provided for mothers and infants and school health care and dental care for children and young people. Preventive occupational health services and general measures to protect the occupational environment exist in all countries. All countries have generally well-developed hospital services with advanced specialist treatment. Treatment by specialists is also offered outside of hospitals.

While ill employees either receive their salary or are compensated by special cash allowances. The self-employed usually insure themselves.

Foto: ImageSelect

Hälsa

Sjukvården i de nordiska länderna är offentlig och i stor utsträckning finansierad genom skatter eller genom obligatoriska sjukförsäkringssystem. I alla de nordiska länderna, utom på Grönland, bidrar medborgarna direkt – antingen genom försäkringssystem eller genom att betala patientavgifter vid behandling eller för läkemedel. När det gäller Island lämnas bidragen huvudsakligen av staten, medan finansieringen i de andra länderna huvudsakligen sker genom skatt till lands- och kommuner samt anslag från staten.

Alla länderna har väletablerade system för primär hälsovård. Utöver allmän sjukvård tillhandahålls förebyggande vård för mödrar och nyfödda barn samt skolhälsovård och tandvård för barn och ungdomar. Förebyggande arbetshälsovård och allmänna åtgärder för att skydda arbetsmiljön finns i alla länder. Alla länderna har generellt välutvecklade sjukhus med avancerad specialistbehandling. Behandling av specialister erbjuds också utanför sjukhusen.

Vid sjukdom får de anställda antingen sin lön eller särskild sjukpenning. Egna företagare är normalt självförsäkrade.

Health care expenditure

The major part of health care expenditure is paid by the public sector. Data on health care expenditure are based on data from the OECD, and its definition of health care expenditure differs somewhat from national definitions. The structural differences in the health care services of the individual countries also affect what is defined as a health cost.

In all Nordic countries, health and treatment expenditure account for 8–10 per cent of the gross domestic product, GDP.

Sjukvårdskostnader

Den absolut största delen av sjukvårdskostnaderna betalas av den offentliga sektorn. Uppgifterna om sjukvårdskostnader är baserade på uppgifter från OECD, och deras definition av sjukvårdskostnader skiljer sig något från de nationella definitionerna. Strukturskillnaderna i sjukvårdssystemen i de enskilda länderna påverkar också vad som inkluderas i sjukvårdskostnaderna.

Utgifterna för hälso- och sjukvård utgör i alla de nordiska länderna 8–10 procent av bruttonationalprodukten, BNP.

Health care expenditure. 2008

Sjukvårdskostnader

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Euro per capita</i>								<i>Euro per person</i>
Total health care expenditure	3 712	..	2 533	2 908	2 539	5 392	3 286	Totala sjukvårdskostnader
Public consumption	3 096	..	2 469	2 159	2 097	4 529	2 675	Offentlig konsumtion
Private consumption	616	..	64	749	442	863	601	Privat konsumtion
<i>Per cent of total health care expenditure</i>								<i>Procent av totala sjukvårdskostnader</i>
Public consumption	83.4	..	97.5	74.2	82.6	84.0	81.4	Offentlig konsumtion
Private consumption	16.6	..	2.5	25.8	17.4	16.0	18.3	Privat konsumtion
<i>Per cent of GDP</i>								<i>Procent av BNP</i>
Total health care expenditure	8.9	8.9	9.6	8.4	9.2	8.5	9.1	Totala sjukvårdskostnader

Heal12

Source: NOMESCO.

Note: Denmark, Faroe Islands, Norway and Sweden: 2007 data.

Not: Danmark, Färöarna, Norge och Sverige: 2007 års uppgifter.

Table 4.5

Foto: ImageSelect

Hospitals and health staff

There is a general tendency in the Nordic countries to close down smaller hospitals and concentrate resources in fewer, but larger, hospitals. The Faroe Islands, Finland and Åland have a higher number of beds per inhabitant than the other countries – primarily because, for these countries, beds in small hospitals are included in the figures under Other.

There are quite significant differences among the countries with respect to staff, both as to the total and within the individual categories of staff.

Sjukhus och sjukvårdspersonal

Det finns en allmän tendens i de nordiska länderna att stänga mindre sjukhus och att koncentrera resurserna till färre men större sjukhus. Färöarna, Finland och Åland har ett större antal vårdplatser på sjukhus per invånare än de andra länderna, vilket huvudsakligen beror på att dessa länders vårdplatser på hälso-centraler är inkluderade i deras siffror under Övrigt.

Det finns väsentliga skillnader mellan länderna i fråga om mängden anställd personal, både totalt och inom enskilda kategorier av personal.

Hospital beds by speciality . 2008

Antal vårdplatser på sjukhus efter specialitet

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Åland	Norway	Sweden	
<i>Hospital beds per 100 000 inhabitants</i>								<i>Vårdplatser på sjukhus per 100 000 invånare</i>
Total	317	765	584	651	614	309	284	Totalt
Medicine	142	153	71	102	130	136	150	Medicin
Surgery	119	157	117	88	95	114	86	Kirurgi
Psychiatry	57	145	21	85	64	53	48	Psykiatri
Other	..	..	397	376	325	7	..	Övrigt

Heal17

Source: NOMESCO.

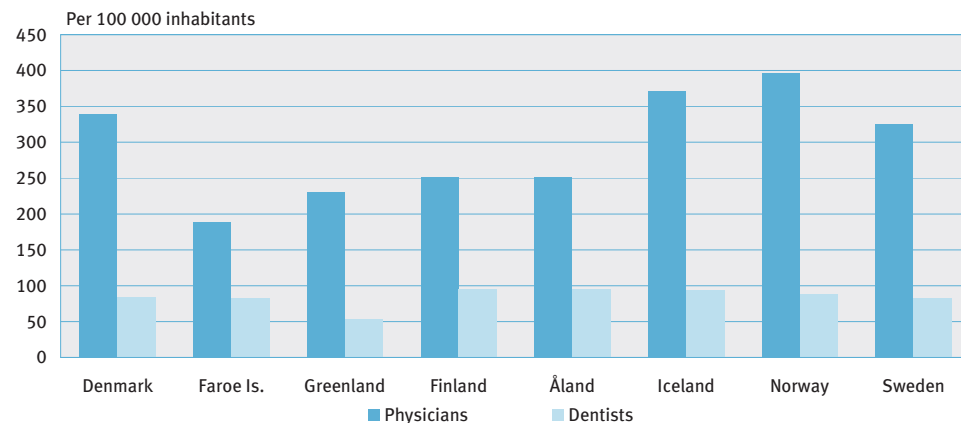
Note: Denmark and Faroe Islands: 2007 data. Finland: Includes Åland.

Not: Danmark och Färöarna: 2007 års uppgifter. Finland: Inkluderar Åland.

Table 4.6

Active physicians and dentists. 2008

Aktiva läkare och tandläkare

Heal10

Source: NOMESCO.

Note: Faroe Islands, Finland, Åland and Sweden: 2007 data.

Not: Färöarna, Finland, Åland och Sverige: 2007 års uppgifter.

Figure 4.8

Deaths

In all countries, the mortality rate is higher for men than women. Among causes of deaths, circulatory diseases and cancer account for the majority of deaths in all age groups – except for children – for both men and women.

The figures for the autonomous areas, the Faroe Islands (49 000 inhabitants), Greenland (56 000 inhabitants) and Åland (28 000 inhabitants) must be viewed with caution, because of their small populations in which just a few deaths significantly boost rates per 100 000 persons.

Dödsfall

I alla länderna är dödlighetstalen högre för män än kvinnor. Bland dödsorsakerna står hjärt- och kärlsjukdomar och cancer för huvuddelen av dödsfallen i alla åldersgrupper – utom för barn – för både män och kvinnor.

Uppgifterna för de självstyrande områdena Färöarna (med 49 000 invånare), Grönland (med 56 000 invånare) och Åland (med 28 000 invånare) måste tas med försiktighet, eftersom områdenas låga folkmängd gör att några få dödsfall drar upp siffrorna per 100 000 invånare väsentligt.

Causes of deaths per 100 000 people. 2008

Table 4.7

Dödsorsaker per 100 000 personer

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Age-group 35–44 years</i>									<i>Åldersgrupp 35–44 år</i>
<i>Men</i>									<i>Män</i>
Cancer	23	28	39	22	21	8	18	19	Cancer
Cardiovascular diseases	21	..	77	37	10	8	18	17	Hjärt- och kärlsjukdomar
<i>Women</i>									<i>Kvinnor</i>
Cancer	38	..	23	25	..	32	29	32	Cancer
Cardiovascular diseases	14	..	45	10	..	14	6	6	Hjärt- och kärlsjukdomar
<i>Age-group 45–54 years</i>									<i>Åldersgrupp 45–54 år</i>
<i>Men</i>									<i>Män</i>
Cancer	110	..	101	75	21	61	88	76	Cancer
Cardiovascular diseases	73	31	101	127	95	66	68	69	Hjärt- och kärlsjukdomar
<i>Women</i>									<i>Kvinnor</i>
Cancer	130	66	152	86	80	105	104	101	Cancer
Cardiovascular diseases	30	..	76	34	10	14	21	23	Hjärt- och kärlsjukdomar

Heal03 and Heal04

Source: NOMESCO.

Note: Finland: Includes Åland.

Not: Finland: Inkluderar Åland..

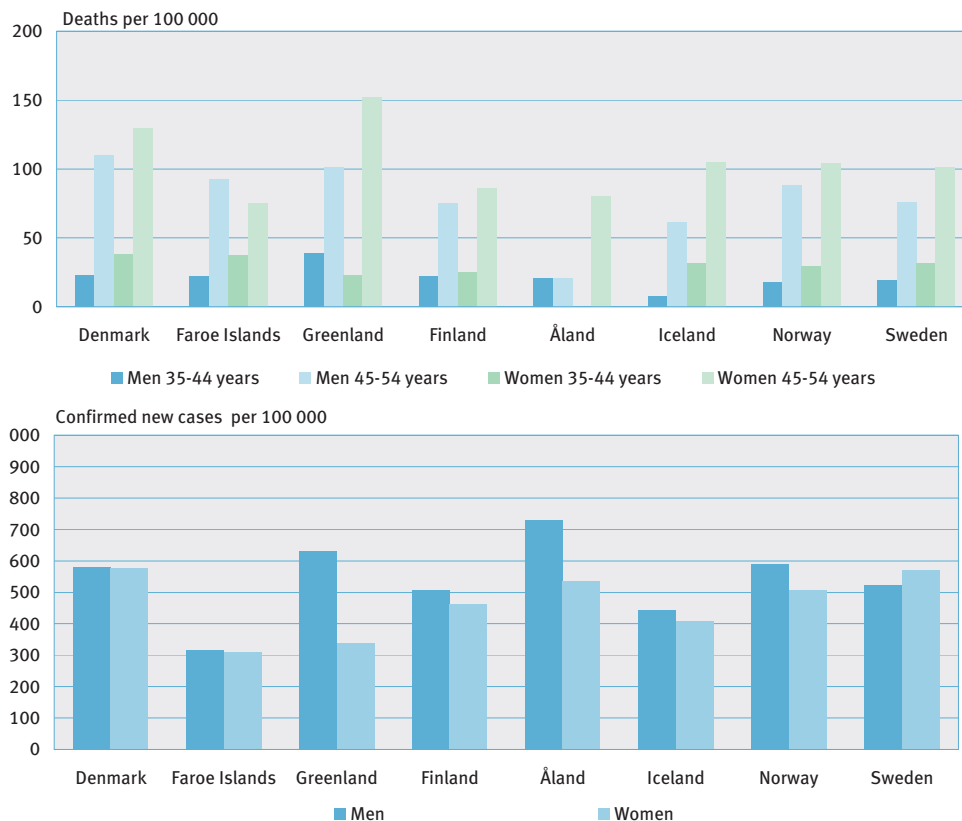

Foto: Ojo Images

Deaths caused by cancer and confirmed new cases of cancer by sex. 2008

Figure 4.9

Dödsfall orsakade av cancer och bekräftade fall av cancer efter kön

Heal03, Heal18 and Heal19

Source: NOMESCO.

Note: Faroe Islands: Deaths = 2006 data. New cases = 2007 data. Finland: New cases = 2007. Includes Åland. Åland: New cases = 2006.

Not: Färöarna: Döda = 2006 års uppgifter. Nya fall = 2007 års uppgifter. Finland: Nya fall = 2007 års uppgifter. Inkluderar Åland.

Åland: Nya fall = 2006 års uppgifter.

Suicide

Practices for coding “suicide, accidents and self-inflicted injury” differ from one country to another and, thus, care should be taken in comparing figures. The annual variation by age is also considerable.

Subject to uncertainties in the statistics on suicides, the figures reveal that Greenland (2008) have the highest suicide rate for both men (100.5) and women (22.7) in the Nordic countries. Distributed by age groups (disregarding Greenland), there seems to be considerably more suicides among older men in Finland and among older women in Denmark, than in the rest of the Nordic countries. Finland has the highest suicide rate among the 20–24 year-old, for both men and women.

Själv mord

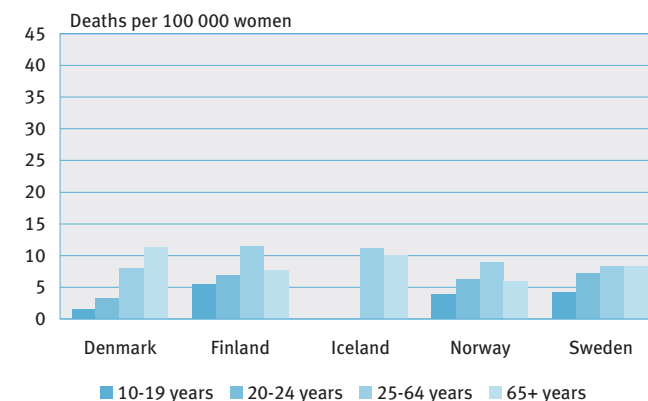
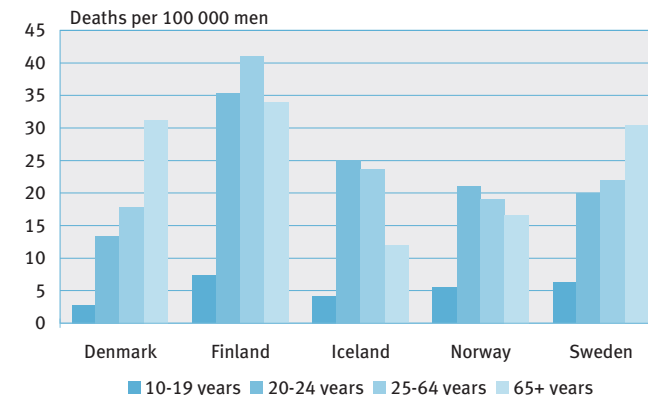
Principerna för att koda ”själv mord, olyckshändelser och själv-förvållade skador” skiljer sig från ett land till ett annat, varför man måste vara försiktig när man jämför siffrorna. Den årliga variationen i åldersgrupperna är också betydande.

Med förbehåll för en viss osäkerhet i självmordsstatistiken visar siffrorna att Grönland (2008) har den högsta självmordssiffran för både män (100,5) och kvinnor (22,7) i Norden. Åldersfördelat (bortsett från Grönland) verkar det som betydligt fler äldre män i Finland och äldre kvinnor i Danmark begår självmord än i övriga Norden. Finland has the highest självmordsfrekvensen bland de 20–24-åriga, både för män och kvinnor.

Deaths caused by suicide by sex. 2008

Figure 4.10

Dödsfall orsakade av självmord efter kön

Heal05

Source: NOMESCO.

Foto: Ojo Images

Alcohol

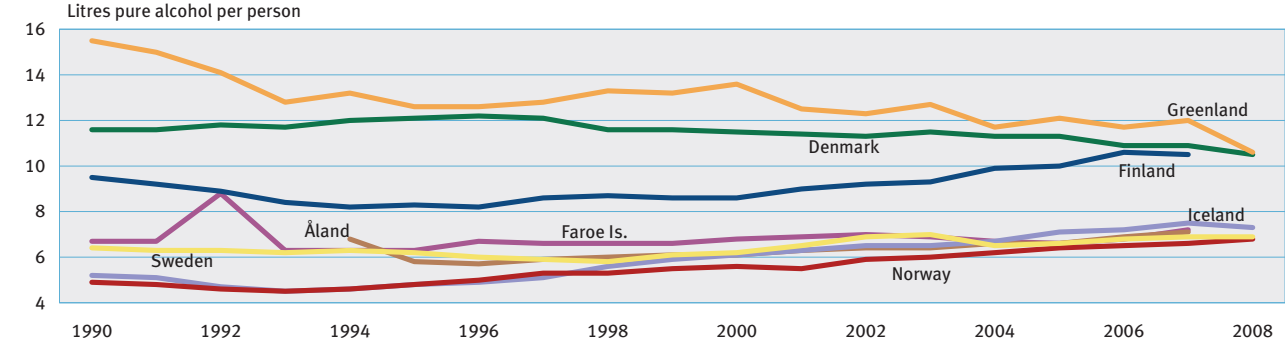
Several of the Nordic countries have restrictions on sale of alcohol in order to keep consumption low. The level of consumption should be viewed with some caution as it only includes sale of beer, wine and alcohol. The figures indicate that the largest consumption is to be found in Denmark and Greenland, followed by Finland.

Alkohol

Flera av de nordiska länderna har restriktioner på försäljning av alkohol för att hålla konsumtionen låg. Konsumtionsnivån bör ses med viss försiktighet, eftersom den endast omfattar försäljning av öl, vin och sprit. Siffrorna visar att den största konsumtionen finns i Danmark och Grönland, följt av Finland.

Sale of alcoholic beverages, litres pure alcohol

Försäljning av alkoholhaltiga drycker, liter ren alkohol per person

Heal02

Source: NOMESCO.

Note: Includes only the sale of dutiable alcohol in each individual country. Consequently, the consumption of alcohol bought in another country is not included. Litres pure alcohol per person 15 years of age or more. Denmark: 14 years of age or more. Finland: Includes Åland.

Not: Inkluderar endast försäljning av avgiftspliktiga alkoholhaltiga drycker i varje enskilt land. Konsumtion av alkohol köpt i ett annat land ingår sålunda inte i siffrorna. Liter ren alkohol per person i åldern 15 år och äldre. Danmark: 14 år och äldre. Finland: Inkluderar Åland.

Smoking

Although the number of smokers in the Nordic countries has been decreasing during recent years, there continues to be large differences in the number of smokers, both for men and for women and some differences between countries. In general, more women than men smoke in the Nordic countries, only in Denmark and Finland more men than women are smoking.

Rökning

Även om antalet rökare i de nordiska länderna har minskat under senare år är det fortfarande stora skillnader mellan antalet kvinnliga och manliga rökare och en del skillnader mellan länderna. Generellt röker fler kvinnor än män i de nordiska länderna, endast i Danmark och Finland finns det fler män än kvinnor som röker.

Figure 4.11

Non daily smokers

Personer som inte röker dagligen

Table 4.8

	Denmark	Faroe Is.	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
Per cent							Procent
Men							Män
1995	56	..	71	68	67	78	1995
2000	69	..	73	77	69	83	2000
2005	72	72	74	80	73	86	2005
2008	76	79	74	84	79	88	2008
Women							Kvinnor
1995	61	..	81	67	68	76	1995
2000	74	..	80	78	68	79	2000
2005	77	73	82	80	76	82	2005
2008	78	73	83	84	79	84	2008

Heal01

Source: NOMESCO.

Note: Denmark: 2000 refers to 2001 data and 2005 refers to 2004 data. Faroe Islands and Finland: 2008 refers to 2007 data. Finland: Includes Åland.

Not: Danmark: Uppgifterna för 2000 avser 2001 och uppgifterna för 2005 avser 2004. Färöarna och Finland: Uppgifterna för 2008 avser 2007. Finland: Inkluderar Åland.

Culture and leisure

The policies of the Nordic countries with respect to cultural life, mass media and religion have many features in common. However, some differences may be pointed out – for instance, cultural institutions arising from historical circumstances.

Denmark has the most museums, a total of 240, but it is people in Åland and Iceland who most often visit museums, an average of 5 visits per person.

Kultur och fritid

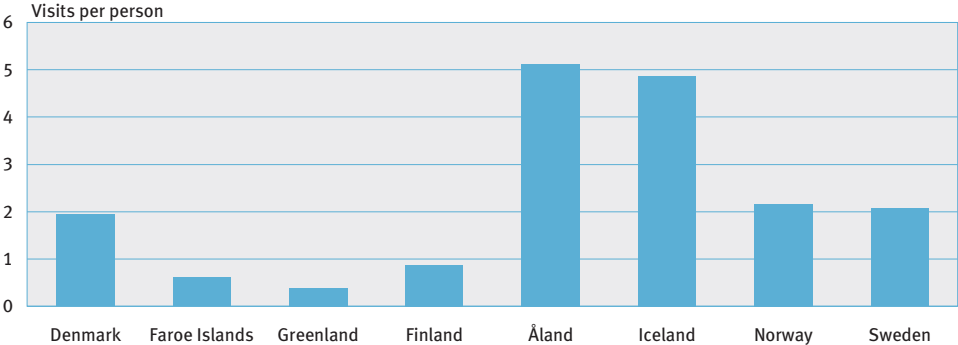
De nordiska länderna har en ganska likartad inställning till kulturellt liv, massmedier och religion. Vissa skillnader kan emellertid urskiljas, exempelvis när det gäller kulturella institutioner som har sin grund i historiska förhållanden.

Danmark har flest museer, totalt 249, men det är människor på Åland och Island, som oftast besöker museer, i genomsnitt 5 besök per person.

Number of visits to museums. 2008

Figure 4.12

Antal museibesök

■ Cult16

Source: National statistical institutes.

Note: Iceland: 2006 data.

Not: Island: 2006 års uppgifter.

Sale of music

Since 2000 the total sale of music has declined by almost 50 per cent in all the Nordic countries, at the same time the digital sale has increased. In Denmark the sale of digital music has quadrupled since 2006 and represents 23 per cent of the total sale in 2009. In Norway and Sweden the digital sale has respectively trippled and doubled and now represents 15 and 16 per cent of the total sale of music.

Musikförsäljning

Sedan 2000 har den totala försäljningen av musik minskat med nästan 50 procent i samtliga nordiska länder, samtidigt har den digitala försäljningen ökat. I Danmark har försäljningen av digital musik fyrdubblats sedan 2006 och representerar 23 procent av den totala försäljningen under 2009. I Norge och Sverige har den digitala försäljningen tredubblats respektive fördubblats och utgör 15 och 16 procent av den totala försäljningen av musik.

Sale of music. 2009

Table 4.9

Musikförsäljning

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
1 000 euro						1 000 euro
Total sale	71 889	41 767	4 645	67 938	81 104	Total försäljning
Digital sale	16 523	2 802	..	10 196	13 228	Digital försäljning

■ Cult19

Source: National statistical institutes and Swedish Film Institute.

Note: Denmark: Includes Faroe Islands and Greenland. Iceland: 2008 data.

Not: Danmark: Inkluderar Färöarna och Grönland. Island: 2008 års uppgifter.

Libraries and books

Traditionally, libraries lent out volumes of books, which was fairly easy to tabulate. Today, libraries function as information centres with a wide variety of services and access to all kinds of printed and electronic media.

In the last 10 years the Nordic countries have had a decline in stock and lending of books in public libraries. Only the Faroe Islands have had an increase – 73 per cent on stock and 28 per cent on lending of books. Despite the general decline in stock and loans, all the Nordic countries have had an increase in regards to other media than books.

Since 2000 the stock of other medias has increased by 35 and 62 per cent in Denmark and Norway – the lending of books by 34 and 45 per cent.

The Finnish population are the most eager to borrow on public libraries. In 2009, every Finn borrowed 18.5 books or other media.

Bibliotek och böcker

Bibliotek har traditionellt lånat ut böcker, vilket har varit ganska enkelt att räkna. I dag fungerar bibliotek som informationscentra med ett brett utbud av tjänster och tillgång till alla typer av tryckta och elektroniska medier.

Under de senaste 10 åren har de nordiska länderna haft en nedgång i bestånd och utlåning på folkbibliotek. Endast Färöarna har haft en ökning – 73 procent på beståndet och 28 procent på utlåningen. Trots den allmänna nedgången i bestånd och utlåning, har alla de nordiska länderna haft en ökning av andra medier än böcker.

Sedan 2000 har beståndet av andra medier ökat med 35 respektive 62 procent i Danmark och Norge – utlåningen med 24 respektive 45 procent.

Den finska befolkningen är mest angelägen om att låna på folkbibliotek. År 2009 lånade varje finländare 18,5 böcker eller andra medier.

Public libraries, stock and lending.

Table 4.10

Folkbibliotekens bokbestånd och utlåning

	Denmark	Faroe Is.	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Per persons</i>								<i>Per person</i>
<i>Stock, total</i>								<i>Bestånd, totalt</i>
2000	5.8	7.7	7.9	12.9	7.6	4.9	5.2	2000
2005	5.3	8.0	7.8	12.0	..	4.8	4.8	2005
2008	4.5	13.4	7.6	12.2	..	4.4	4.7	2008
<i>Loans, total</i>								<i>Utlåning, totalt</i>
2000	13.5	3.1	19.6	18.9	7.6	5.2	9.0	2000
2005	13.5	3.7	19.8	17.8	..	5.4	7.9	2005
2008	13.4	4.0	18.6	17.3	..	5.0	7.5	2008
<i>Books lent</i>								<i>Utlåning av böcker</i>
2000	10.6	..	14.9	..	7.0	4.1	7.9	2000
2005	9.6	..	14.5	..	..	3.9	6.7	2005
2008	9.7	..	13.5	14.1	..	3.5	6.2	2008

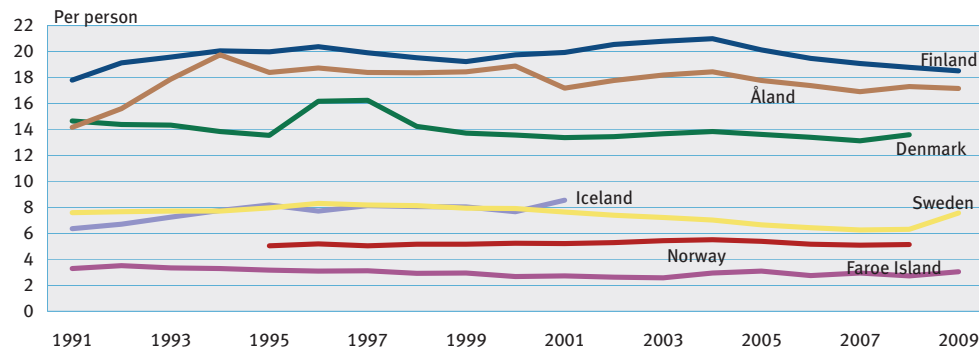
■ Cult01 and Cult10

Source: National statistical institutes and Nordicom.

Total lending in public libraries

Figure 4.13

Utlåning på folkbiblioteken

■ Cult01 and Popu02

Source: Nordicom and national statistical institutes.

Education

Utbildning

The Nordic education system differs among the countries in a number of ways. Comprehensive schools are compulsory in all Nordic countries and local authorities finance them with general grants from the state. In Denmark and Finland, education does not necessarily have to take place in a school. It may, for example, take place at home. After 9–10 years of compulsory schooling most students will pursue some form of continuing training.

In this chapter you can find information on education such as

- enrolled students
- graduated students
- education level in the Nordic countries
- grants and student loans

More detailed information on the subject and longer time series are available in the Nordic database, more specifically under *education*.

Data on Nordic students abroad can be found in the Globalisation chapter.

De nordiska ländernas utbildningssystem skiljer sig åt på en rad områden. Grundskolan är obligatorisk i alla nordiska länder och de kommunala myndigheterna bekostar den med allmänna anslag från staten. I Danmark och Finland behöver utbildningen inte nödvändigtvis äga rum i en skola, utan den kan till exempel organiseras av föräldrarna i hemmet. Nästan alla elever fortsätter att studera efter den 9–10 år långa grundskoleutbildningen.

I detta kapitel finner du bl.a. följande information om utbildning:

- inskrivna elever/studenter
- examinerade elever/studenter
- utbildningsnivå i den nordiska befolkningen
- studiestöd

Mer detaljerad information om ämnet och längre tidsserier finns tillgängliga i den nordiska databasen, mer specifikt inom *utbildning*.

Data om nordiska studerande i utlandet finns i kapitlet Globalisering.

Foto: ImageSelect

Enrolled students

The total number of students enrolled at upper secondary or tertiary level education (ISCED levels 3–6) in the Nordic countries is approximately 2.6 million and represents 14 per cent of the age group 15–74.

Students aged 15–39 cover 90 per cent of the enrolment and represent approximately 29 per cent of the entire population between the ages of 15 and 39.

Women constitute the majority of students at upper secondary and tertiary levels in all age groups.

Inskrivna studenter

Det totala antalet inskrivna elever/studenter på gymnasie-, universitets- och högskolenivå (ISCED-nivå 3–6) i de nordiska länderna är 2,6 miljoner och utgör 14 procent av åldersgruppen 15–74 år.

Elever/studenter i åldern 15–39 år representerar 90 procent av de inskrivna och ungefär 29 procent av hela befolkningen mellan 15 och 39 år.

Kvinnor utgör den största andelen av de inskrivna studenterna på gymnasie-, universitets- och högskolenivå i alla åldersgrupper.

Students enrolled aged 15–74. 2009/2010

Table 5.1

Inskrivna elever/studenter i åldern 15–74 år

	Total Totalt (ISCED 1-6)	Primary level Grundskola (ISCED 1-2)	Secondary level Gymnasium och yrkesutbildning (ISCED 3-4)	Tertiary level Universitet och högskola (ISCED 5-6)	
Per cent of total population aged 15–74 years					Procent av total befolkning i åldern 15–74 år
Denmark	13.6	2.8	5.8	5.0	Denmark
Finland	18.9	1.8	9.7	7.4	Finland
Åland	10.2	1.7	6.3	2.3	Åland
Iceland	21.3	1.9	11.7	7.7	Island
Norway	15.5	1.8	7.5	6.2	Norge
Sweden	17.7	3.6	8.0	6.2	Sverige

© Educ02

Source: National statistical institutes.

Note: Finland: Includes Åland. 2008 data. Sweden: 2007 data.

Not: Finland: Inkluderar Åland. 2008 års uppgifter. Sverige: 2007 års uppgifter.

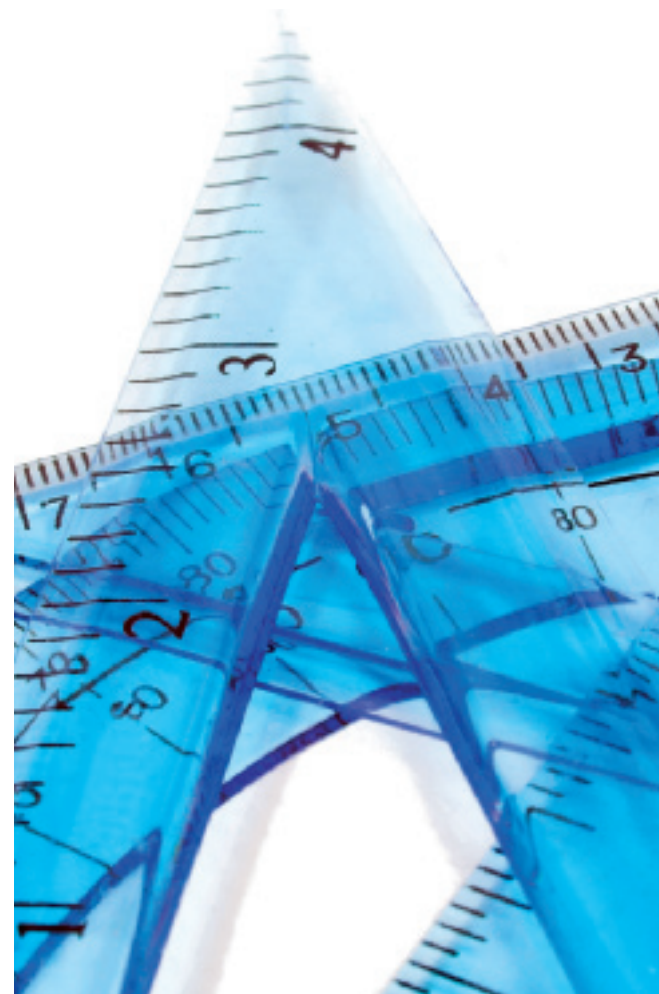

Foto: ImageSelect

Foto: ImageSelect

University level students

Finland is the Nordic country that has relatively most university level students. Among the 20–39-year-olds, every fifth Finn is enrolled at higher education today, while the same is the case of every sixth Icelander and every seventh Swede. In Denmark and Norway the enrolment figure is between every seventh and eighth person among the 20–39 year-olds.

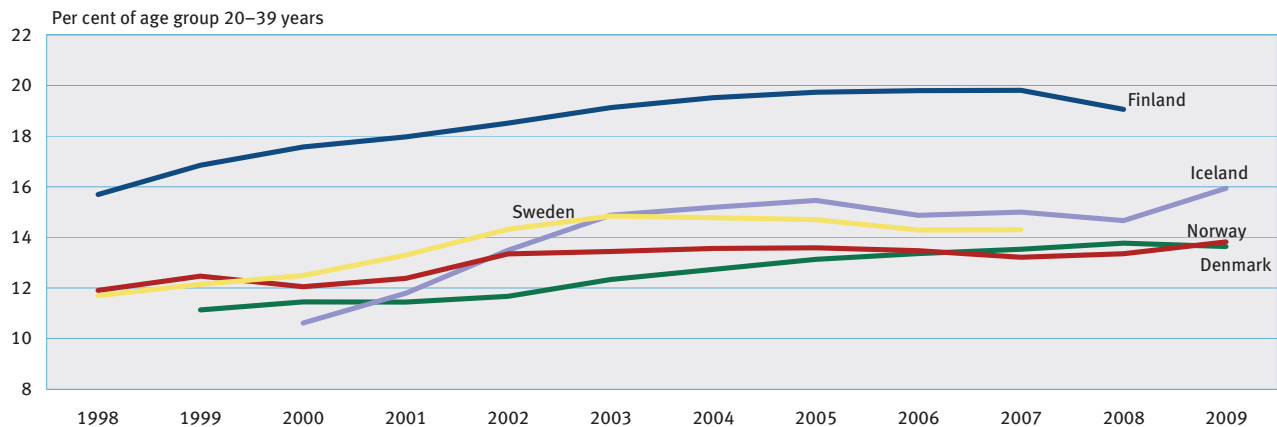
Studerande på universitetsnivå

Finland är det land i Norden som har förhållandevis flest studerande på universitetsnivå. Bland de 20–39-åriga studerar var femte finländare i dag på denna nivå, medan samma sak gäller var sjätte isländare och var sjunde svensk. I Danmark och Norge studerar mellan var sjunde och åttonde person i åldern 20–39 år.

Students aged 20–39 in tertiary education

Studerande vid universitet/högskola i åldern 20–39 år

Figure 5.1

Educ02

Source: National statistical institutes.

Note: Finland: Includes Åland.

Not: Finland: Inkluderar Åland.

Graduates

In all the Nordic countries the majority of graduates at tertiary level are women. Men constitute approximately 40 per cent of those graduating. Female graduates dominate within fields such as health and social services, whereas men dominate in fields such as engineering, manufacturing and construction.

Among university level students, there are far more individuals in Finland who study natural sciences, information technology or engineering than in the other Nordic countries.

In Denmark and Sweden a relatively high number is enrolled for studies in the fields of social and health services, while a relatively high number of individuals in Norway and Iceland study economics, law and social sciences.

Examinerade

I alla de nordiska länderna är kvinnorna i majoritet av de som tar examen på universitets- och högskolenivå. Männen utgör ungefär 40 procent av de examinerade. Kvinnorna dominerar inom t.ex. hälsa och socialvård, medan männen är i majoritet

när det gäller t.ex. maskinteknik, tillverkning och byggt teknik. Bland de studerande på universitets- och högskolenivå har Finland långt fler som läser naturvetenskap, IT eller ingenjörskrelaterade ämnen än de övriga nordiska länderna.

I Danmark och Sverige studerar relativt många inom området hälsa och socialvård, medan Norge och Island har förhållandevis många som läser ekonomi, juridik och samhällsvetenskap.

Graduates at tertiary level, aged 15–74 by field of education. 2009/2010

Table 5.2

Examinerade på universitets- och högskolenivå i åldern 15–74 år efter utbildningsinriktning

	Denmark	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Number of graduated students</i>							<i>Antal examinerade studenter</i>
Total	45 714	60 075	45	3 631	35 201	60 428	Totalt
Men, per cent	42.1	36.0	53.3	33.9	38.7	36.5	Män, procent
Women, per cent	57.9	64.0	46.7	66.1	61.3	63.6	Kvinnor, procent
<i>Per cent</i>							<i>Procent</i>
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Totalt
General programmes	-	-	-	-	0.2	-	Allmänna program
Teacher training, education science	7.8	7.9	-	22.8	17.4	18.4	Läroarbildning, pedagogik
Arts, humanities and religion	14.1	17.1	-	10.7	8.8	5.4	Estetiska och humanistiska program samt religion
Social science, business and law	27.4	26.1	13.3	37.3	28.7	23.8	Samhällsvetenskap, ekonomi och juridik
Natural science, mathematics and computing	7.2	11.7	-	6.6	7.2	6.7	Naturvetenskap, matematik och datavetenskap
Engineering, manufacturing and construction	13.7	15.1	24.4	7.0	8.1	16.8	Maskinteknik, tillverkning och byggt teknik
Agriculture, forestry and fishery	2.4	2.3	-	0.4	0.9	1.2	Jordbruk, skogsbruk och fiske
Health and social services	24.0	15.1	17.8	13.7	24.2	24.9	Hälsa och socialvård
Services and defence	3.5	4.8	44.4	1.6	4.5	2.8	Serviceyrken och försvar
Not specified	-	-	-	-	0.0	0.1	Ospecificerat

□ Educ03

Source: National statistical institutes.

Note: *Finland* and *Iceland*: 2008/2009 data. *Sweden*: 2007/2008 data. *Finland*: Includes Åland.

Not: *Finland* och *Island*: 2008/2009 års uppgifter. *Sverige*: 2007/2008 års uppgifter. *Finland*: Inkluderar Åland.

Level of education

When comparing the Nordic countries with respect to level of education one must take into account the different educational systems in the Nordic countries. Some types of education are difficult to classify, e.g. at either lower or upper secondary level, and practices may differ among the Nordic countries. This might also account for some of the differences in the share of population attaining a certain level of education.

The majority of the Nordic population in the age group 25–74 years, who have achieved an education are men, but it is the women who have the highest level of education. In 2009, 56 per cent of people who achieved a higher education on the tertiary level were women.

Utbildningsnivåer

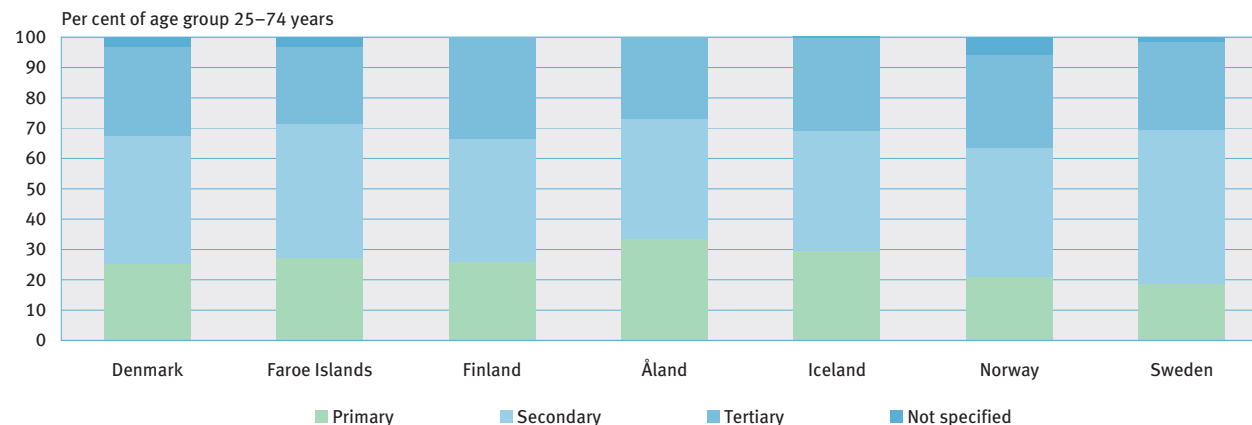
När man jämför utbildningsnivåer i de nordiska länderna måste man ta hänsyn till att länderna har olika utbildningssystem. Vissa typer av utbildningar är svåra att klassificera och praxis kan variera mellan de nordiska länderna. Detta kan också vara orsaken till en del av skillnaderna i fråga om hur stor del av befolkningen som uppnår en viss utbildningsnivå.

Majoriteten av den nordiska befolkningen i åldersgruppen 25–74 år som har uppnått en utbildning är män, men det är kvinnorna som har den högsta utbildningsnivån. Under 2009 var 56 procent av alla som uppnått en högre utbildning på högskolenivå kvinnor.

Level of education achieved, people aged 25–74 years. 1 January 2009

Uppnåss utbildningsnivå, personer i åldern 25–74 år

Figure 5.2

Educ01

Source: National statistical institutes.

Note: Faroe Islands: 2007 data. Finland: 2008 data. Includes Åland. Sweden: Fields not specified include fields not known and level not known includes level not specified.

Not: Färöarna: 2007 års uppgifter. Finland: 2008 års uppgifter. Inkluderar Åland. Sverige: Ospecificerad utbildningsinriktning inkluderar okänd utbildningsinriktning och okänd nivå inkluderar ospecificerad nivå.

Did you know ... that within the fields of social science, business and law, the number of graduated men and women are almost the same – 27 per cent for male and 26 per cent for female graduates in 2009.

Visste du att ... inom områdena samhällsvetenskap, ekonomi och juridik är andelen examinerade kvinnor och män likadana – 26 procent för män och 27 procent för kvinnor 2009.

Uppnådd utbildningsnivå, personer i åldern 15–74 år efter kön

	Total Totalt (ISCED 1–6)	Primary level Grundskola (ISCED 1–2)	Secondary level Gymnasium (ISCED 3–4)	Tertiary level Universitet och högskola (ISCED 5–6)	Level not specified or unknown Okänd	
<i>Per cent</i>						<i>Procent</i>
<i>Total</i>						<i>Totalt</i>
Denmark	100	32	40	25	4	Danmark
Faroe Islands	100	35	43	22	-	Färöarna
Finland	100	30	41	28	-	Finland
Åland	100	38	39	23	-	Åland
Iceland	100	37	37	25	-	Island
Norway	100	27	41	27	6	Norge
Sweden	100	23	50	25	2	Sverige
<i>Men</i>						<i>Män</i>
Denmark	100	31	42	23	4	Danmark
Faroe Islands	100	32	44	24	-	Färöarna
Finland	100	32	43	25	-	Finland
Åland	100	40	38	22	-	Åland
Iceland	100	36	41	23	-	Island
Norway	100	27	43	25	6	Norge
Sweden	100	24	52	21	2	Sverige
<i>Women</i>						<i>Kvinnor</i>
Denmark	100	32	38	27	3	Danmark
Faroe Islands	100	39	40	21	-	Färöarna
Finland	100	29	39	32	-	Finland
Åland	100	36	40	24	-	Åland
Iceland	100	38	34	28	-	Island
Norway	100	26	38	30	5	Norge
Sweden	100	21	48	29	2	Sverige

Edu01

Source: National statistical institutes.

Note: Faroe Islands: 2007 data. Finland: 2008 data. Includes Åland. Sweden: Fields not specified include fields not known and level not known includes level not specified. Age group 16–74 years.

Not: Färöarna: 2007 års uppgifter. Finland: 2008 års uppgifter. Inkluderar Åland. Sverige: Ospecificerad utbildningsinriktning inkluderar okänd utbildningsinriktning och okänd nivå inkluderar ospecificerad nivå. Åldersgrupp 16–74 år.

Foto: ImageSelect

Uppnådd utbildning på universitets- och högskolenivå efter utbildningsinriktning, personer i åldern 15–74 år

	Denmark	Faroe Islands	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Number of persons</i>								<i>Antal personer</i>
Total	1 021 751	7 750	1 143 638	4 772	56 700	961 592	1 717 517	Totalt
Men, per cent	46.0	56.8	43.3	48.4	45.9	45.5	42.7	Män. procent
Women, per cent	54.0	43.2	56.7	51.6	54.0	54.5	57.3	Kvinnor. procent
<i>Per cent</i>								<i>Procent</i>
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Totalt
General programmes	-	-	-	0.0	..	3.3	-	Allmänna program
Teacher training, education science	12.4	22.7	6.9	7.6	..	19.3	21.7	Lärarytbildning. pedagogik
Arts, humanities and religion	9.9	4.9	8.3	6.4	..	7.9	6.3	Estetiska och humanistiska program samt religion
Social science, business and law	19.5	18.8	31.8	34.3	..	23.5	22.1	Samhällsvetenskap, ekonomi och juridik
Natural science, mathematics and computing	4.2	-	5.7	2.9	..	7.5	6.0	Naturvetenskap, matematik och datavetenskap
Engineering, manufacturing and construction	17.0	9.4	22.4	18.8	..	11.0	15.0	Maskinteknik, tillverkning och byggt teknik
Agriculture, forestry and fishery	3.2	-	2.8	2.6	..	1.2	1.4	Jordbruk, skogsbruk och fiske
Health and social services	29.1	18.7	17.0	17.0	..	21.9	21.8	Hälsa och socialvård
Services and defence	4.7	20.0	5.0	10.1	..	4.1	4.4	Serviceyrken och försvar
Not specified	-	-	0.1	0.1	..	0.2	1.3	Ospecificerat

Educ01

Source: National statistical institutes

Note: Faroe Islands: 2007 data. Finland: 2008 data. Includes Åland. Sweden: Fields not specified include fields not known and level not known includes level not specified. Age group 16–74 years.

Not: Färöarna: 2007 års uppgifter. Finland: 2008 års uppgifter. Inkluderar Åland. Sverige: Ospecificerad utbildningsinriktning inkluderar okänd utbildningsinriktning och okänd nivå inkluderar ospecificerad nivå. Åldersgrupp 16–74 år.

Did you know ... that 26 per cent of the Nordic population aged 15–74 years has a higher education on the tertiary level.

Visste du att ... 26 procent av den nordiska befolkningen i åldern 15–74 år, har en utbildning på universitets- och högskolenivå.

Student financial aid

In all the Nordic countries students have the opportunity to receive financial aid during their studies. The financial aid consists of grants and student loans.

Students in Denmark and in the Faroe Islands receive the most financial aid in the form of grants. Students in Iceland only receive financial aid in the form of a student loan, but are able to borrow more money than any other Nordic country.

In the Faroe Islands 90 per cent of the financial aid is given as grants to students studying in the Faroe Islands. Faroese students studying elsewhere than the Faroe Islands receive financial aid from Denmark.

In Denmark and Finland, two thirds of the total financial aid is generally given as grants. In Norway and Sweden, the grant usually covers one third of the total financial aid. In Denmark and in the Faroe Islands, the student financial aid is typically granted for 11 to 12 months annually, while the other Nordic countries normally grant it for the 9 to 10 months of actual period of study. Grants are taxable income in Denmark, Finland and Åland. In Sweden, Norway, Iceland, and the Faroe Islands they are tax-free. Detailed rules have been established on the terms for receiving grants as well as for payment of interest and the repayment of loans.

Studiemedel

I alla nordiska länder har studerande möjlighet att få ekonomiskt studiestöd under sin studietid. Studiestödet består av bidrag och lån.

Studiemedlens bidragsdel är störst i Danmark och på Färöarna. På Island ges hela studiestödet som lån. Möjligheterna att få stora studielån är å andra sidan störst på Island.

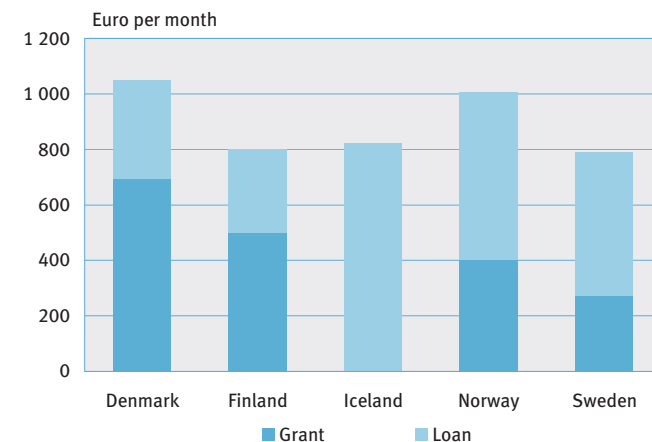
På Färöarna ges 90 procent av det finansiella stödet som bidrag till studerande på Färöarna. Färöiska studerande som inte studerar på Färöarna får studiestöd från Danmark.

I Danmark och Finland ges vanligtvis två tredjedelar av det totala studiestödet som bidrag. I Norge och Sverige utgör bidragsdelen något mer än en tredjedel. I Danmark och på Färöarna får en studerande vanligtvis studiemedel under 11 till 12 månader per år, medan man i de övriga nordiska länderna begränsar sig till de 9–10 månader av året då studierna bedrivs. I Danmark, Finland och på Åland betraktas studiebidraget som skattepliktig inkomst, medan det i Sverige, Norge och på Island och Färöarna är skattefritt. Naturligtvis finns det detaljerade regler för de villkor som gäller för att få studiebidrag samt för betalning av ränta och återbetalning av studielånen.

Financial support for students. Autumn 2009

Figure 5.3

Studiestöd

Educ07

Source: KELA Center for Student Financial Aid, Helsinki and national statistical institutes.

Economic trends

Ekonomiska tendenser

The economic slowdown has generally hit all the Nordic countries due to the financial crisis.

In this chapter you can find information on economic trends such as

- economic key figures
- factors behind economic growth
- the primary sector
- manufacturing
- the service sector

More detailed information on the subject and longer time series are available in the Nordic database, more specifically under *economic trends*.

En ekonomisk nedgång har generellt drabbat alla de nordiska länderna på grund av finanskrisen.

I detta kapitel finner du bl.a. följande information om ekonomiska tendenser:

- ekonomiska nyckeltal
- faktorer bakom den ekonomiska tillväxten
- basnäringarna
- industrin
- servicesektorn

Mer detaljerad information om ämnet och längre tidseserier finns tillgängliga i den nordiska databasen, mer specifikt inom *ekonomiska tendenser*.

Foto: ImageSelect

Economic key figures

2008 marked the beginning of the financial crisis throughout the world. All the Nordic countries have been affected by the global crisis though to varying degrees. GDP growth has been negative in all of the Nordic countries in 2009. However, the Nordic economies are among the countries in the Western World with the best macroeconomic performance in the recent ten years. Denmark, Finland, Norway and Sweden have experienced constant and large excess exports in recent years. Iceland is the only country which has balance of payments deficits. At the same

time, unemployment is low in most of the Nordic countries compared with the rest of Europe. As a result of the cyclical downturn, the public balance is now in deficit, except for Norway.

Ekonomiska nyckeltal

2008 markerade inledningen på den ekonomiska krisen i hela världen. Alla nordiska länder har berörts av den globala krisen om än i olika utsträckning. BNP-tillväxten har varit negativ i alla de nordiska länderna under 2009. De nordiska ekonomierna är

bland de länder i västvärlden med de bästa makroekonomiska resultaten av alla under de senaste tio åren. Danmark, Finland, Norge och Sverige har upplevt varaktiga och betydande exportöverskott under de senaste åren. Island är det enda land som har underskott i betalningsbalansen. Samtidigt är arbetslösheten låg i de flesta av de nordiska länderna jämfört med övriga Europa. Som en följd av den cykliska nedgången visar nu de offentliga finanserna ett underskott, med undantag för Norge.

Economic key figures. 2009

Ekonomiska nyckeltal

Table 6.1

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	Euro-area	
<i>Per cent of GDP</i>										<i>Procent av BNP</i>
Balance of payments, current account surplus	4.0	-2.8 ¹⁾	..	1.3	..	-3.3	13.9	7.4	-0.6	Bytesbalans överskott
Net foreign assets, 31 Dec. 2009	6.0	10.6 ¹⁾	..	-7.0	..	-371.0	88.7	-9.0	..	Utländska tillgångar, netto, 31 dec. 2009
Public balance, surplus	-2.7	..	..	-2.2	..	-9.1	9.7	-0.5	-6.3	Offentliga sektorns överskott
Public gross debt, 31 Dec. 2009	41.6	..	..	44.0	..	88.1	43.7	42.1	78.7	Offentliga sektorns skulder, 31 dec. 2009
<i>Per cent</i>										<i>Procent</i>
Unemployment	6.0	5.2	..	8.2	3.0	7.2	3.1	8.3	9.4	Arbetslöshetstal
Interest rate	3.6	..	..	3.7	..	8.0	4.0	3.3	4.0	Ränta
<i>Per cent change 2008-2009</i>										<i>Procentuell förändring 2008-2009</i>
Inflation rate, consumer prices	1.1	-1.1	0.6	1.6	0.2	16.3	2.3	1.9	0.3	Tillväxt i konsumentpriser
Economic growth	-4.9	..	-1.5 ²⁾	-7.8	-4.0 ²⁾	-6.5	-1.6	-5.1	-4.1	Ekonomisk tillväxt
Share prices index	-26.7	..	..	-32.9	..	-86.3	-24.8	-9.9	-25.4	Aktiekursindex
Effective nominal exchange rate	3.0	..	..	1.1	..	..	-1.5	-9.3	..	Effektiv nominell valutakursindex

Key01

Source: Eurostat, OECD, the Danish central bank and national statistical institutes.

Note: Finland: Includes Åland. Harmonized unemployment rates for Denmark, Faroe Islands, Finland, Iceland, Norway and Sweden. Interest rate: 10 year government bond yields, average. Inflation rate: Per cent change from previous year in harmonized indices of consumer prices. 1) 2008 2) Estimated.

Not: Finland: Inkluderar Åland. Harmoniserat arbetslöshetstal för Danmark, Färöerna, Finland, Island, Norge och Sverige. Ränta: Avkastning på 10-åriga statsobligationer, genomsnitt. Tillväxt i konsumentpriser: Procentuell förändring i det harmoniserade konsumentprisindexet från förra året. 1) 2008 2) Beräknade.

Economic growth

Over the past ten years, the Nordic countries had a noticeably larger increase in gross domestic product (GDP) than in Western Europe, (the 15 EU countries before enlargement). The only exception is Denmark, which had a lower growth than the EU-15. However, in 2009, the Nordic countries and the EU-15 had a marked negative growth due to the global financial crisis from 2007 to today. Finland has experienced the steepest decline in GDP, with a downturn in the economy at 7.8 percent in 2009.

Measured by GDP per capita, the Nordic countries have a wealth higher than the EU-15. Norway's GDP per capita is as high as 60 percent above the EU-15 average, and Norway is actually one of the countries with the highest standard of living.

Ekonomisk tillväxt

Under de senaste tio åren har de nordiska länderna haft en markant kraftigare ökning av bruttonationalprodukten (BNP) än Västeuropa (de 15 EU-länderna före utvidgningen). Det enda undantaget är Danmark, som har haft en lägre tillväxt än EU-15.

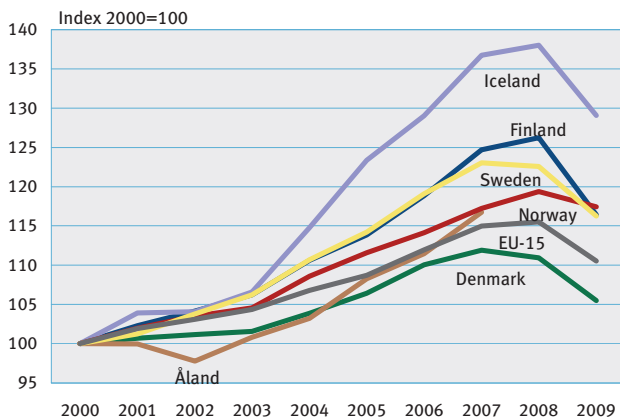
Under 2009 hade de nordiska länderna och EU-15 en markant negativ tillväxt till följd av den världsomspännande ekonomiska krisen från 2007 till i dag. Finland har upplevt den brantaste nedgången i BNP med en nedgång i ekonomin på 7,8 procent i 2009.

Men de nordiska länderna har ett högre välstånd än EU-15, om välstånd mäts i BNP per capita. Norges BNP per capita är så mycket som 60 procent över EU-15-genomsnittet, och Norge är faktiskt ett av de länder som har den högsta levnadsstandarden.

Gross domestic product at constant prices

Figure 6.1

Bruttonationalprodukten i fasta priser

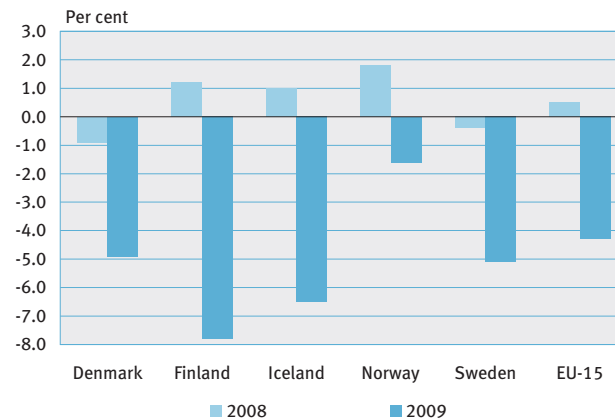

Naac01
Source: Eurostat and national statistical institutes.

Gross domestic product, real annual growth

Figure 6.2

Bruttonationalprodukten, årlig reelltillväxt

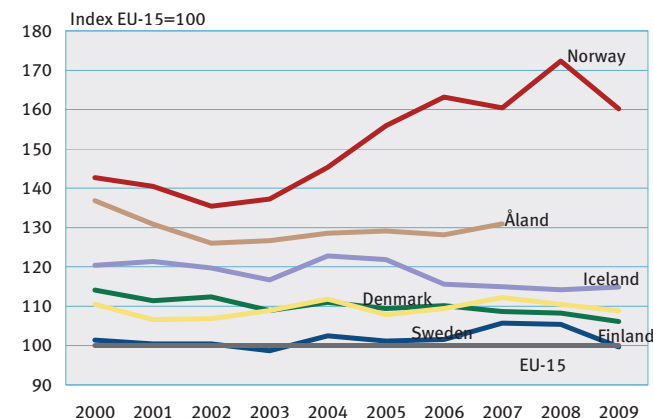

Naac01 and Key01
Source: Eurostat and national statistical institutes.

Gross domestic product in euro (PPP) per person

Figure 6.3

Bruttonationalprodukten per person i euro (PPP)

Naac04
Source: Eurostat and national statistical institutes.

Factors behind economic growth

Private consumption has fallen through the crisis – and this has especially been the case for Denmark, Finland and Iceland. Public consumption has, on the other hand, experienced positive growth rates - except for Iceland. The general rise is due to the many fiscal initiatives to support economic growth and the financial and business sectors – and the need to finance higher social expenses because of the crisis.

From 2008 Iceland has experienced a fall in gross capital formation. This is after many years with an Icelandic growth particu-

larly driven by investments, which have more than tripled in the recent ten years. Iceland also holds a leading position compared to the other Nordic countries regarding growth in private and public consumption in the years from 2000 to 2007.

Faktorer bakom den ekonomiska tillväxten

Den privata konsumtionen har minskat på grund av krisen – och detta har framförallt varit fallet för Danmark, Finland och Island. Den offentliga konsumtionen har däremot haft en positiv tillväxt – utom på Island. Den allmänna ökningen beror på många

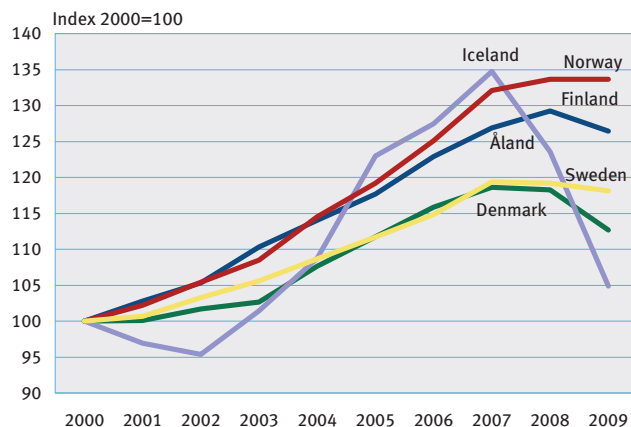
finanspolitiska initiativ för att stödja den ekonomiska tillväxten samt den finansiella sektorn och näringslivet – och behovet av att finansiera högre sociala utgifter på grund av krisen.

Sedan 2008 har Island upplevt en nedgång i bruttoinvesteringarna. Detta är efter många år med en isländsk tillväxt som har drivits av investeringar, vilka har mer än tredubblats de senaste tio åren. Island har också en ledande position i förhållande till de övriga nordiska länderna när det gäller tillväxt i privat och offentlig konsumtion under åren 2000 till 2007.

Private consumption at constant prices

Privat konsumtion i fasta priser

Figure 6.4

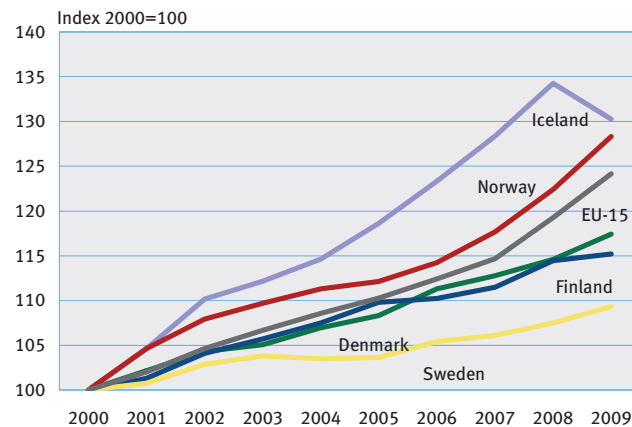
Naac01

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Public consumption at constant prices

Offentlig konsumtion i fasta priser

Figure 6.5

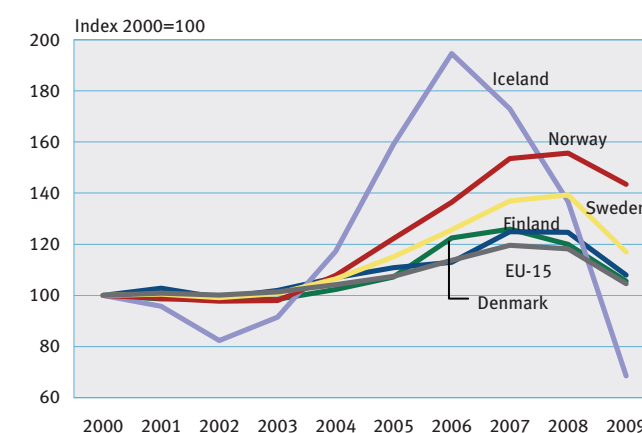
Naac01

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Gross fixed capital formation at constant prices

Fasta bruttoinvesteringar i fasta priser

Figure 6.6

Naac01

Source: Eurostat and national statistical institutes.

The primary sector

The primary sector comprising agriculture, forestry, fishery and hunting only accounts for a small part of total employment in the Nordic countries: from nearly 2 per cent of employment in Sweden, to 5 per cent of employment in Iceland. However, the sector forms indirectly the basis for a considerable part of production and employment. This is partly due to the fact that products from agriculture, forestry, fishery and hunting are used as raw materials in manufacturing and in other industries, and partly that many goods and services are required by the capital-intensive primary sector, such as agricultural machinery, wood-cutting equipment, fishing vessels, etc., and maintenance and services incidental to this machinery and equipment.

The primary sector also – both directly and indirectly – accounts for substantial exports in the Nordic countries. For example, two-thirds of all Danish agricultural products are exported. In Sweden and Finland – and to a smaller extent in Norway – forestry and the associated industries – wood industry and paper industry – account for a considerable share of total exports. In Norway, fishery plays a major role, and in Iceland, the Faroe Islands and Greenland fishery is by far the dominant industry, both with respect to production and exports.

Basnäringarna

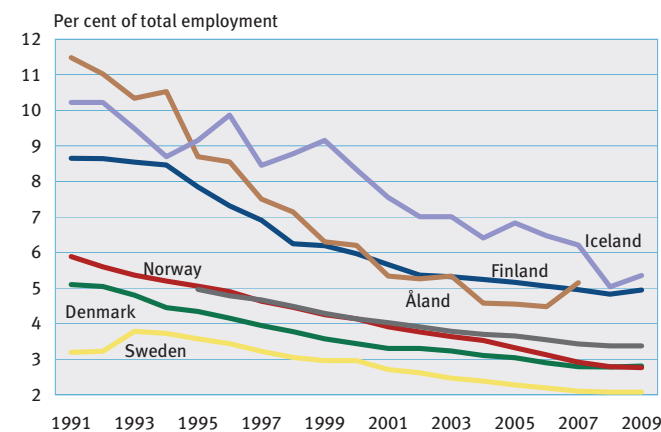
Basnäringarna, jordbruk, skogsbruk, fiske och jakt, står i dag för en anspråkslös del av den samlade sysselsättningen i de nordiska länderna: från 2 procent i Sverige till 5 procent på Island. Indirekt utgör emellertid dessa näringar grunden för en mycket betydande produktion och sysselsättning, dels därför att produkterna från jordbruk, skogsbruk, fiske och jakt ingår som råvaror i industrin och andra näringar, dels därför att basnäringarna, som är mycket kapitalkrävande, har behov av många varor och tjänster som t.ex. lantbruksmaskiner, skogsmaskiner, fiskebåtar m.m. samt underhåll och service för all denna utrustning.

Basnäringarna svarar också, både direkt och indirekt, för en ansevärd export i Norden. I Danmark exporterar jordbruket två tredjedelar av sin produktion till utlandet. I Sverige och Finland, samt i mindre omfattning i Norge, är det skogsbruket och de anknutna näringsgrenarna, trä- och pappersindustri, som utgör en betydande del av den samlade exporten. I Norge spelar fisket en betydande roll, och på Island, Färöarna och Grönland är det den helt dominerande näringen, såväl när det gäller produktion som export.

Agriculture, forestry and fishery

Figure 6.7

Jordbruk, skogsbruk och fiske

Naac08

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Agriculture

The primary agricultural areas in the Nordic countries are found in Denmark, southern Sweden and a belt extending from south-western Finland through central Sweden. Agriculture in the Nordic countries is characterized by a high degree of regulation – previously pursuant to national law, now pursuant to EU regulations, as the three main agricultural countries in the North, Denmark, Finland and Sweden are members of the European Union.

For many years, the structural development has been moving towards fewer and larger holdings. In the Nordic countries, arable land is used for two main purposes: food production or the production of fodder for animals. In Denmark and Finland, more than half of the arable land is used for grain production – in Denmark 61 per cent and in Finland 55 per cent – some for direct human consumption, some for animal consumption. In Sweden, 37 per cent of the arable land is used for grain production. In the other Nordic countries, hay and fodder production predominate. Barley and wheat are the main grains in all the Nordic countries except in Iceland. In Finland, Åland, Norway and Sweden, oats also play a major role.

Jordbruk

De huvudsakliga jordbruksområdena i de nordiska länderna finns i Danmark, i södra Sverige och i ett bälte som sträcker sig från sydvästra Finland genom centrala Sverige. Jordbruket i de nordiska länderna kännetecknas av hård reglering – tidigare på grund av inhemska lagar, nu på grund av EU-reglering, eftersom de tre viktigaste jordbruksländerna i Norden, d.v.s. Danmark, Finland och Sverige, är medlemmar i den Europeiska unionen.

Under många år har strukturförändringen rört sig mot färre och större jordbruksföretag. I de nordiska länderna används åkermarken för produktion av livsmedel och djurfoder. I Danmark och Finland används mer än hälften (61 respektive 55 procent) av åkermarken till spannmålsproduktion – dels för direkt konsumtion av människor, dels till djurfoder. I Sverige brukas 37 procent av åkermarken också i första hand för spannmålsproduktion. I de andra nordiska länderna dominerar hö- och foderproduktionen. Korn och vete är huvudgrödorna i alla nordiska länder utom Island. I Finland, Norge, Sverige och på Åland spelar även havre en stor roll.

Foto: ImageSelect

Foto: ImageSelect

Crop and grain production. 2009

Produktion av grödor och spannmål

Table 6.2

	Denmark	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
1 000 tonnes							1 000 ton
Crops							Grödor
Potatoes	1 699	755	19	10	1 387	858	Potatis
Sugar beets	2 182	559	5	0	398	2 406	Sockerbetor
Fodder beets	324	..	-	0	..	..	Foderbetor
Ley and other fodder crops	23 773	8 370	..	2 105	2 718	4 820	Vall och andra foderväxter
Oleiferous plants	635	140	0	0	7	317	Oljeväxter
Grain							Spannmål
Total	10 200	4 261	20	5	..	5 242	Totalt
Wheat	5 996	887	8	0	240	2 278	Vete
Rye	245	42	1	0	27	218	Råg
Barley	3 421	2 171	4	5	435	1 681	Korn
Oats	305	1 115	7	0	245	744	Havre
Mixed grain	233	46	0	0	..	320	Blandsäd

Agri04 and Agri05

Source: National statistical institutes, Information Centre of the Ministry of Agriculture and Forestry, Finland and the Swedish Board of Agriculture.

Note: Denmark and Norway: Crops: 2008 figures.

Not: Danmark och Norge: Grödor: 2008 års uppgifter.

Did you know that ... half the Nordic potato and grain is produced in Denmark.

Visste du att ... hälften av den nordiska potatisen och spannmålen produceras i Danmark.

Forestry

The forest is a major resource in Finland and Sweden and, to a lesser extent, in Norway. It is only a very limited resource in Denmark. Iceland has very small forests, and Greenland and the Faroe Islands have no forest because of the climate.

There is considerable production of wood for industrial use in Finland and Sweden. For example, Finland and Sweden together represent 13.5 per cent of the world production of wood pulp, which is a major export item for these two countries.

Skogsbruk

Skogen är en stor resurs i Finland och Sverige och, i mindre utsträckning, i Norge. I Danmark finns lite skog och i synnerhet på Island är den endast en mycket begränsad resurs. Grönland och Färöarna har ingen skog alls. Orsaken är klimatet.

Det finns en avsevärd produktion av virke för industribruk, särskilt i Finland och Sverige. Exempelvis står Finland och Sverige tillsammans för 13,5 procent av världsproduktionen av pappersmassa, som är en stor exportprodukt för dessa två länder.

Production of forest products. 2008

Table 6.3

Produktion av träprodukter

	Denmark	Finland	Norway	Sweden	
1 000 cubic meter					1 000 kubikmeter
Industrial roundwood	1 680	45 965	8 071	63 100	Industriellt rundvirke
Saw logs and veneer logs	891	19 893	3 969	32 300	Sågtimmer och fanerstock
Wood-based panels	446	1 680	498	875	Träpanel
1 000 tonnes					1 000 ton
Wood pulp	5	11 624	2 254	12 227	Pappersmassa
Paper and paperboard	418	13 549	1 900	12 374	Papper och papp
Per cent of world production					Procent av världsproduktionen
Industrial roundwood	0.1	3.0	0.5	4.1	Industriellt rundvirke
Sawlogs and veneer logs	0.1	2.2	0.4	3.6	Sågtimmer och fanerstock
Wood-based panels	0.2	0.6	0.2	0.3	Träpanel
Wood pulp	0.0	6.6	1.3	6.9	Pappersmassa
Paper and paperboard	0.1	4.2	0.6	3.8	Papper och papp

Fore07

Source: FAO.

Foto: BeeLine

Fishery

In the three largest Nordic fishing nations, Denmark, Iceland and Norway, codfish and herring for consumption dominate the catch. Mackerel has always been an important fish for consumption in Norway. In Norway and Iceland, a large quantity of capelin is caught, which is used as raw material for the oil and fish meal industry. In Denmark, it is mainly sand eel that is used in the oil and fish meal industry. In Denmark sprat is also used, and in Norway most of the catch of blue whiting goes to the fish meal industry.

For the Faroe Islands, Greenland and Iceland, fishery is the hub of the economy, but fishery also has a measurable impact on the national budget in Denmark and Norway. In Greenland, almost 90 per cent of the export value stems from fishing. In Iceland, the percentage is 42 and, in Denmark and Norway respectively, about 4 per cent and 6 per cent. Cod is the most valuable and important catch for Denmark, Iceland and Norway.

Fish farming is especially important in Norway, where the production of salmon is predominant. Rainbow trout is farmed in all the Nordic countries. Eels in greater volumes are only farmed in Denmark.

Fiske

I de tre största nordiska fiskerikationerna, Danmark, Island och Norge, domineras fångsten av torsk och sill för konsumtion. Makrill har alltid varit en viktig fisk för konsumtion i Norge. Norge och Island fångar en stor kvantitet lodda, som används som råmaterial i olje- och fiskmjölsindustrin. I Danmark är det huvudsakligen tobis som används i olje- och fiskmjölsindustrin. I Danmark används också skarpsill och i Norge används mesteparten av kolmulefångsten till fiskmjölsproduktion.

För Färöarna, Grönland och Island är fisket basen i ekonomin. Fisket har också en mätbar inverkan på den nationella budgeten i Danmark och Norge. På Grönland kommer nästan 90 procent av exportvärdet från fisket. För Island är procenttalet över 36 procent och i Danmark och Norge 4 respektive 6 procent. Torsk är den mest värdefulla och viktiga fångsten för Danmark, Island och Norge.

Fiskodling är särskilt viktigt i Norge, där laxodling dominerar. Regnbågslax odlas i alla de nordiska länderna, ål dock i större volymer endast i Danmark.

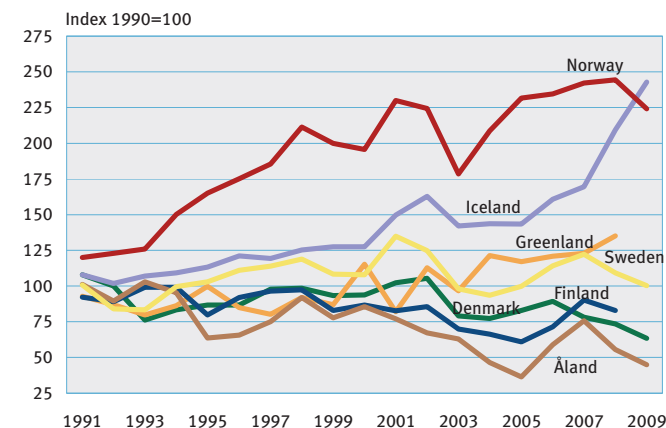

Foto: ImageSelect

Value of catches of fish

Figure 6.8

Värde av fiskefångst

Fish02

Source: Danish Directorate of Fisheries, Greenland Fisheries Licence Control Authority, Statistics Faroe Islands, Finnish Game and Fisheries Research Institute, Statistics Åland, Fisheries Association of Iceland, Norwegian Directorate of Fisheries and Swedish Board of Fisheries.

Årliga kommersiella fångster av fisk, värde och mängd

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Million national currency</i>									<i>Milj. nationell valuta</i>
Total	2 211.2	..	679.9	23.8	1.7	115 025.8	11 145.3	889.3	Totalt
Flat fishes	352.2	..	150.0	0.1	0.0	9 806.0	267.3	20.2	Plattfisk
Codfishes	422.2	..	85.2	1.0	0.6	64 681.1	5 466.4	182.3	Torskfisk
Other sea water fishes	956.2	..	20.8	15.1	0.3	38 660.2	4 661.4	412.8	Annan havsfisk
Crustaceans and molluscs	454.3	..	423.7	..	0.1	1 878.5	746.7	244.2	Kräftdjur och blötdjur
Freshwater fishes	26.4	..	0.1	7.6	0.7	0.0	3.3	29.8	Sötvattensfisk
<i>1 000 tonnes</i>									<i>1 000 ton</i>
Total	777.7	351.9	109.7	117.5	2.1	1 121.3	2 526.0	207.1	Totalt
Flat fishes	23.7	4.2	19.5	0.1	0.0	28.5	13.5	0.9	Plattfisk
Codfishes	57.9	191.1	12.9	0.9	0.5	474.0	847.9	15.2	Torskfisk
Other sea water fishes	639.8	144.9	7.9	113.4	1.4	610.6	1 576.7	185.1	Annan havsfisk
Crustaceans and molluscs	55.6	11.7	69.3	..	..	8.2	87.9	3.9	Kräftdjur och blötdjur
Freshwater fishes	0.7	..	0.0	3.2	0.2	0.0	0.4	2.0	Sötvattensfisk

Fish02

Source: Danish Directorate of Fisheries, Greenland Fisheries Licence Control Authority, Statistics Faroe Islands, Finnish Game and Fisheries Research Institute, Statistics Åland, Fisheries Association of Iceland, Norwegian Directorate of Fisheries and Swedish Board of Fisheries.

Note: Finland: Includes Åland. Greenland: 2008 figures.

Not: Finland: Inkluderar Åland. Grönland: 2008 års uppgifter.

Foto: ImageSelect

Foto: ImageSelect

Manufacturing's proportion of the economy

Since the late 1990s, the Nordic manufacturing industry has accounted for a slightly declining proportion of the gross domestic product, with Norway as a distinct exception. Here, the manufacturing industry's proportion of GDP has increased from about 30 per cent to 35–40 per cent since 1999 – with a continued increasing trend due to the large oil and natural gas sector.

Despite growing production, the manufacturing industry accounts for a decreasing proportion of total employment in the Nordic countries. Among the Nordic countries, Finland is today the number one Nordic industrial country, as the manufacturing industry in Finland accounts for the greatest proportion of the country's jobs, i.e. 19 per cent. By way of comparison, Norway and Iceland account for 13 per cent of total employment.

Industrins andel av bruttonationalprodukten

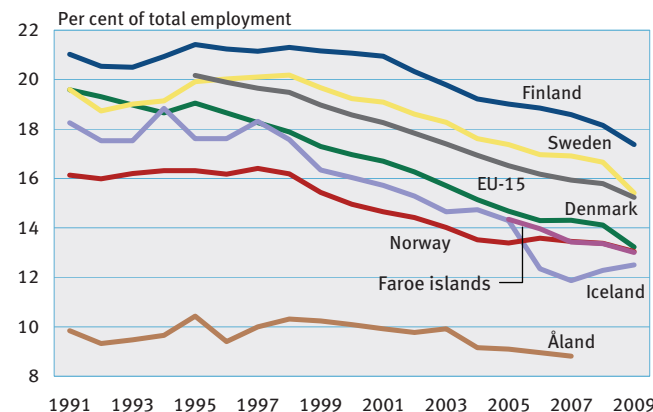
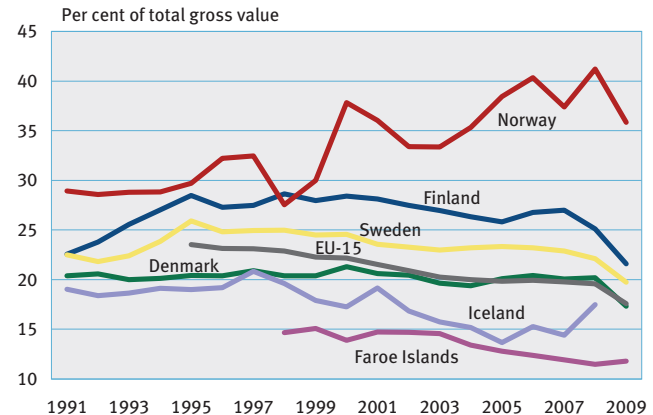
Sedan slutet på 1990-talet har industrin i Norden stått för en svagt vikande andel av bruttonationalprodukten med Norge som ett markant undantag. Där har industrins andel av BNP sedan 1999 ökat från 30 till 35–40 procent – med en fortsatt stigande tendens. Det är den stora olje- och gasproduktionen som här spelar en roll.

Trots ökande produktion utgör industrin en sjunkande andel av den totala sysselsättningen i de nordiska länderna. Finland är i dag Nordens industriland nummer ett såtillvida att industrins andel av arbetsplatserna är högst i Finland, nämligen 19 procent. Som jämförelse står industrin i Norge och på Island för 13 procent av den totala sysselsättningen.

Manufacturing

Tillverkningsindustrin

Figure 6.9

Naac05 and Naac08

Source: Eurostat and national statistical institutes.

The service sector's proportion of the economy

The service sector has increased drastically in all Nordic countries in the last 15 years and today accounts for about three fourths of all employed persons. Denmark, Norway, Iceland, Sweden and Åland have the largest proportion of employed in the service sector, i.e. 75–80 per cent of those employed, while the corresponding figure is 70 per cent in Finland and 71 in the Faroe Islands.

The service sector is a little smaller if its proportion of total gross domestic product is measured compared to the share of employment. In Norway, the service sector accounts for 58 per cent of GDP, in Iceland 67 per cent, in Finland 69 per cent, in Sweden for 73 per cent and in Denmark for 77 per cent.

The service sector includes retail and wholesale trade, hotels, restaurants, transportation, communication, financial services, real estate sale, renting, business services and other services such as teaching and care of children, sick persons and the elderly – services typically rendered by the public sector in the Nordic countries.

Servicesektorns andel av bruttonationalprodukten

Servicesektorn har växt markant i alla de nordiska länderna under de senaste 15 åren och står i dag för cirka tre fjärdedelar av all sysselsättning i Norden. Danmark, Norge, Island, Sverige och Åland har den största andelen sysselsatta inom servicesektorn, nämligen 75–80 procent, medan motsvarande siffra i Finland och på Färöarna är 70 respektive 71 procent.

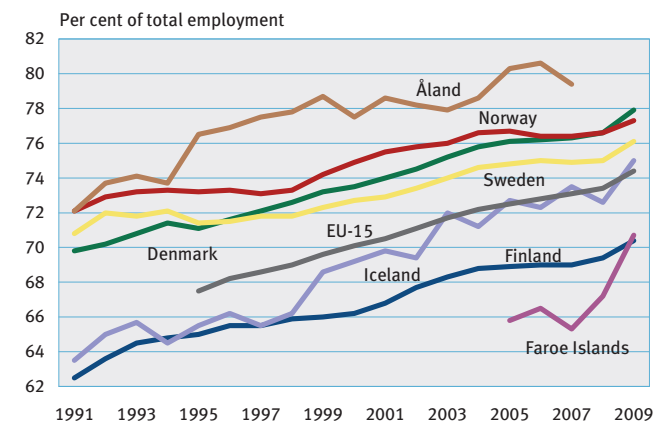
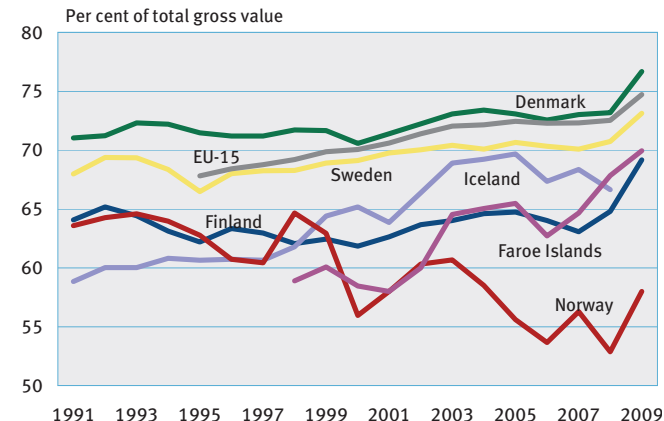
Servicesektorn är något mindre när man mäter dess andel av den totala bruttonationalprodukten än när man ser på dess andel av sysselsättningen. I Norge svarar servicesektorn för 58 procent av BNP, på Island 67 procent, i Finland 69 procent, i Sverige 73 procent och i Danmark 77 procent.

Servicesektorn omfattar detalj- och grossisthandel, hotell, restauranger, transport, kommunikation, finansiella tjänster, fastighetsmäklarverksamhet, uthyrning, affärsverksamhet samt övriga tjänster som t.ex. undervisning och vård av barn, sjuka och gamla – tjänster som den offentliga sektorn vanligen tar hand om i de nordiska länderna.

The service sector

Figure 6.10

Servicevärdet

Naac05 and Naac08

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Globalisation

Globalisering

Nordic cooperation is characterized largely by the international community and the global challenges and opportunities. The Nordic countries, which are relatively small, can benefit greatly by obtaining common use in cooperation with other countries and institutions.

In this chapter you can find information on globalisation such as

- imports
- exports
- Intra-Nordic trade
- foreign assets and liabilities
- balance of payments
- foreign direct investment
- studying abroad

More detailed information on the subject and longer time series are available in the Nordic database, more specifically under *globalisation*.

Det nordiska samarbetet präglas till stor del av det internationella samhället och de globala utmaningarna och möjligheterna. De nordiska länderna, som är relativt små, kan vinna mycket på en gemensam användning i samarbete med andra länder och institutioner.

I detta kapitel finner du bl.a. följande information om globalisering

- import
- export
- inomnordisk handel
- utländska tillgångar och skulder
- betalningsbalans
- utländska direktinvesteringar
- studier utomlands

Mer detaljerad information om ämnet och längre tidsserier finns tillgängliga i den nordiska databasen, mer specifikt inom *globalisering*.

Foto: ImageSelect

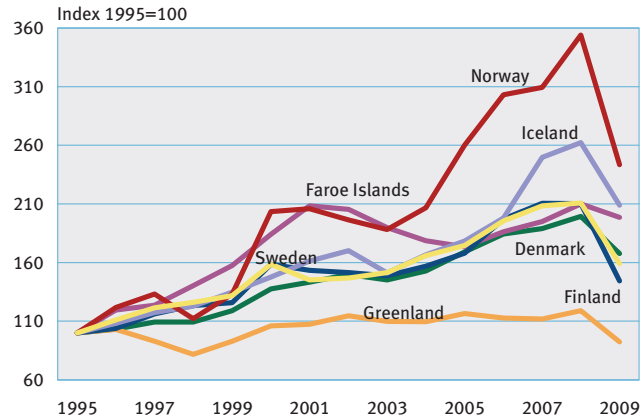
Small, open economies

The Nordic countries are small, open economies and thus export-dependent countries. Foreign trade constitutes an important part of the economic activity. Nordic foreign trade in goods, measured as the average of imports and exports, amounts to more than one fourth of GDP in the Nordic countries. The Nordic economies are on this account hit hard by the severe downturn in the global economy in the recent years.

All the Nordic countries have a surplus in their balance of trade in 2009. Every year since 1995 Denmark, Finland, Norway and Sweden have all had considerably greater exports than imports.

Exports
Export

Figure 7.1

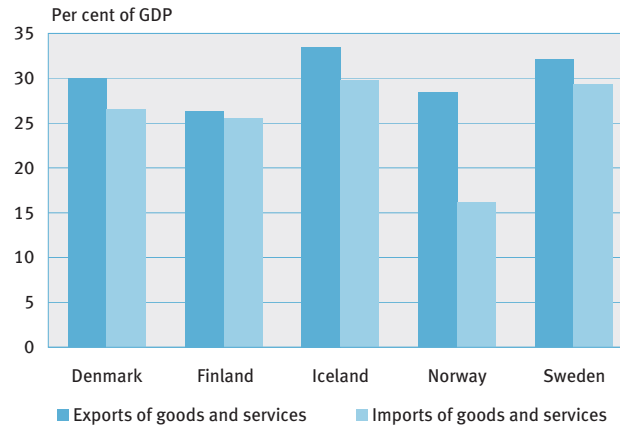
Fotr44

Source: National statistical institutes and Eurostat.

Exports and imports as per cent of GDP. 2009

Export och import i procent av BNP

Figure 7.2

Naac01, Fotr44 and Fotr43

Source: National statistical institutes and Eurostat.

Små och öppna ekonomier

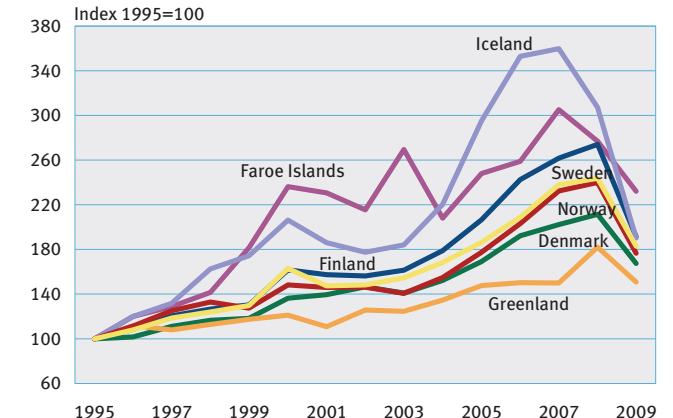
De nordiska länderna är små och därmed exportberoende länder. Utrikeshandeln är en viktig del av den ekonomiska verksamheten. Utrikesvaruhandeln, uttryckt som ett medelvärde av import och export, uppgår till mer än en fjärdedel av de nordiska ländernas BNP. De nordiska ekonomierna har därför drabbats hårt av den kraftiga nedgången i den globala ekonomin under de senaste åren.

Alla nordiska länder hade ett överskott i sin handelsbalans 2009. Sedan 1995 har Danmark, Finland, Norge och Sverige varje år haft en betydligt större export än import.

Imports

Import

Figure 7.3

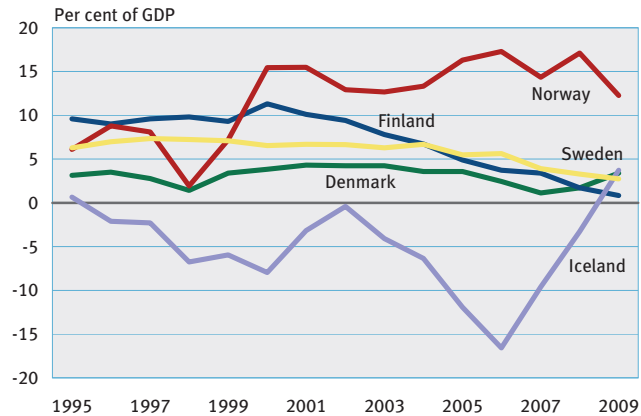

Fotr43

Source: National statistical institutes and Eurostat.

Trade balance of goods as per cent of GDP
Handelsbalans för varor i procent av BNP

Figure 7.4

Fotr41, Fotr42 and Naac01

Source: National statistical institutes and Eurostat.

Trade balance of goods
Handelsbalans för varor

Table 7.1

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
Million euro								Miljoner euro
1990								1990
Exports	28 973	328	355	17 041	1 247	26 560	45 192	Export
Imports	26 023	265	350	17 327	1 301	21 341	43 067	Import
Net exports	2 951	63	5	- 285	- 54	5 220	2 125	Nettoexport
2009								2009
Exports	66 735	550	262	45 029	2 907	78 162	93 888	Export
Imports	59 182	562	500	43 589	2 583	44 424	85 892	Import
Net exports	7 553	-12	-238	1 440	324	33 738	7 996	Nettoexport

Fotr49

Source: National statistical institutes and Eurostat.

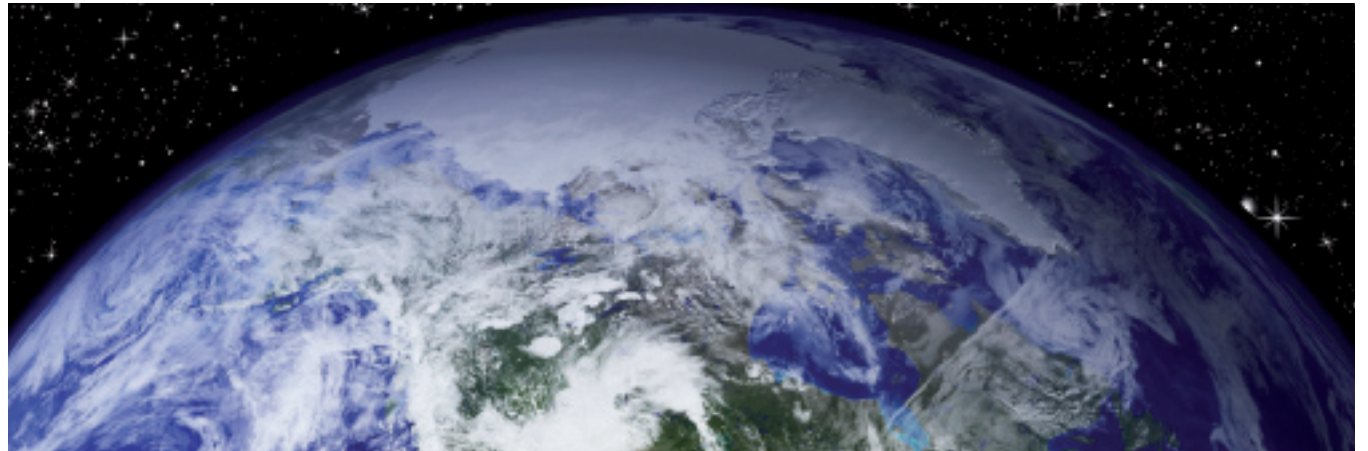

Foto: ImageSelect

Intra-Nordic trade

The trade between the Nordic countries is quite considerable. About one fifth of the countries' foreign trade is trade with other Nordic countries. The total population of the Nordic countries of 25.0 million people makes them to a far greater extent dependent on each other with respect to exports and imports, compared to, e.g. Germany with a population of 83 million people. Swedish exports to the other Nordic countries account for a considerably higher share than combined Swedish exports to Germany and France – despite the fact that the total population of Germany and France is 146 million people, while Denmark, Finland, Iceland and Norway only have a total population of 15 million.

In 2009, 25 and 22 per cent of the total exports from Sweden and Denmark went to other Nordic countries. Other Nordic countries account for 15 per cent of Finnish exports, 11 per cent of Norwegian exports and only 10 per cent of the total exports in Iceland.

Inomnordisk handel

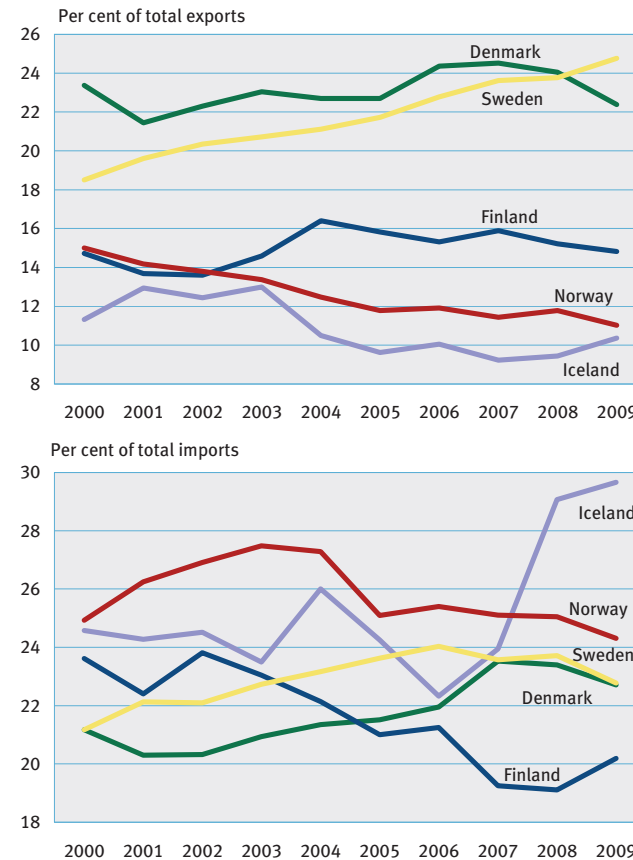
Den inomnordiska handeln är tämligen omfattande. Ungefär en femtedel av utrikeshandeln sker med andra nordiska länder. De nordiska länderna med tillsammans 25,0 miljoner invånare är export- och importmässigt mer beroende av varandra än t.ex. av Tyskland med 83 miljoner invånare. Sveriges export till övriga Norden är väsentligt större än den svenska exporten till Tyskland och Frankrike tillsammans trots att den sammanlagda folkmängden i Tyskland och Frankrike är hela 146 miljoner, medan summan av invånarantalet i Danmark, Finland, Island och Norge endast uppgår till 15 miljoner.

År 2009 gick 25 respektive 22 procent av Sveriges och Danmarks samlade export till andra nordiska länder. För Finlands del uppgår exporten till det övriga Norden till 15 procent, för Norges del till 11 procent, och för Islands del endast till 10 procent av den totala exporten.

Intra-Nordic trade

Figure 7.5

Inomnordisk handel

Fotr43 and Fotr44

Source: National statistical institutes and Eurostat.

Export och import till de övriga nordiska länderna och till Baltikum

	Danmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
Exports to:								Export till:
Million euro								Miljoner euro
Other Nordic countries	14 938	129	262	6 672	301	8 612	23 246	Övriga nordiska länder
Per cent of total exports								Procent af total export
Nordic total	22.4	23.4	91.0	14.8	10.4	11.0	24.8	Norden totalt
Denmark	.	11.0	86.8	2.0	2.8	3.5	7.4	Danmark
Faroe Islands	0.4	.	0.8	0.0	0.6	0.1	0.0	Färöarna
Greenland	0.6	0.5	.	0.0	0.2	0.0	0.1	Grönland
Finland	2.4	1.0	0.0	.	0.2	1.2	6.5	Finland
Iceland	0.3	1.4	1.0	0.1	.	0.3	0.2	Island
Norway	6.0	8.7	1.7	3.0	5.7	.	10.6	Norge
Sweden	12.7	0.9	0.6	9.8	0.8	5.9	.	Sverige
Baltics total	0.8	0.9	0.0	2.8	1.2	0.4	1.1	Baltikum totalt
Estonia	0.3	0.3	0.0	1.9	0.1	0.1	0.6	Estland
Latvia	0.2	0.1	0.0	0.4	0.0	0.1	0.2	Lettland
Lithuania	0.3	0.5	0.0	0.4	1.1	0.2	0.3	Litauen
Imports from:								Import från:
Million euro								Miljoner euro
Other Nordic countries	13 440	327	429	8 803	768	10 806	19 578	Övriga nordiska länder
Per cent of total imports								Procent af total import
Nordic total	22.7	58.1	85.7	20.2	29.7	24.3	22.8	Norden totalt
Denmark	.	30.5	66.5	3.4	7.3	6.9	8.9	Danmark
Faroe Islands	0.3	.	0.0	0.0	0.4	0.1	0.0	Färöarna
Greenland	0.5	0.0	.	0.0	0.1	0.0	0.0	Grönland
Finland	1.6	0.7	0.2	.	1.0	3.0	5.1	Finland
Iceland	0.1	2.7	0.4	0.0	.	0.3	0.0	Island
Norway	7.0	18.2	1.4	2.0	13.0	.	8.7	Norge
Sweden	13.1	6.1	17.2	14.7	8.0	14.0	.	Sverige
Baltics total	1.4	0.9	0.2	3.1	1.7	1.5	1.7	Baltikum totalt
Estonia	0.3	0.2	0.1	2.4	0.7	0.5	0.8	Estland
Latvia	0.4	0.1	0.1	0.4	0.6	0.3	0.5	Lettland
Lithuania	0.6	0.6	0.1	0.4	0.5	0.7	0.4	Litauen

Fotr44

Source: National statistical institutes and Eurostat.

Foto: ImageSelect

Did you know that ... Iceland is the Nordic country with the highest share of exports to the EU-countries (EU-15 excl. Denmark, Finland and Sweden)

Visste du att ... Island är det nordiska land som har den högsta andelen av exporten till EU-länderna (EU-15 exkl. Danmark, Finland och Sverige)

Nordic exports to and imports from selected countries. 2009

Nordisk export till och import från vissa länder och regioner

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Per cent</i>								<i>Procent</i>
<i>Exports to:</i>								<i>Export till:</i>
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Totalt
Nordic countries	22.4	23.4	91.0	14.8	10.4	11.0	24.8	Norden
EU-15 (excl. DK, FI, SE)	46.2	46.1	5.1	35.5	71.2	66.5	39.1	EU-15 (exkl. DK, FI, SE)
12 new EU-countries	5.9	3.5	0.0	8.4	2.6	2.9	5.5	De 12 nya EU-länderna
Russia	1.6	4.0	0.0	8.9	1.2	0.8	1.4	Ryssland
Other Europe	2.2	1.1	0.0	3.4	1.8	1.4	2.9	Övriga Europa
USA and Canada	7.1	8.4	3.9	8.8	4.4	7.1	7.3	USA och Kanada
Other America	1.9	3.1	0.0	2.8	0.3	0.9	2.1	Övriga Amerika
Japan	2.0	1.3	0.0	1.6	1.9	1.0	1.3	Japan
DAEs	3.2	1.7	0.0	3.2	1.0	3.6	2.5	DAE-länderna
China	2.3	2.3	0.0	4.1	2.6	2.1	3.1	Kina
India	0.4	0.0	0.0	1.0	0.0	0.5	1.3	Indien
Rest of the world	4.9	5.0	0.0	7.5	2.6	2.2	8.8	Övriga världen
<i>Imports from:</i>								<i>Import från:</i>
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Totalt
Nordic countries	22.7	58.1	85.7	20.2	29.7	24.3	22.8	Norden
EU-15 (excl. DK, FI, SE)	48.4	17.8	6.7	39.7	31.5	35.9	46.2	EU-15 (exkl. DK, FI, SE)
12 new EU-countries	6.6	4.5	0.8	7.2	4.1	6.9	7.9	De 12 nya EU-länderna
Russia	0.8	0.2	0.0	16.1	0.7	1.5	3.6	Ryssland
Other Europe	2.3	0.6	0.8	1.4	3.5	2.2	1.8	Övriga Europa
USA and Canada	3.8	1.8	1.1	2.8	8.8	8.3	4.1	USA och Kanada
Other America	1.9	9.0	0.3	1.7	7.6	2.6	1.4	Övriga Amerika
Japan	0.5	1.0	0.9	1.0	3.3	2.5	1.8	Japan
DAEs	4.1	1.1	0.6	2.2	2.0	4.2	2.6	DAE-länderna
China	6.3	4.3	2.0	5.3	5.0	7.8	4.8	Kina
India	0.8	0.4	0.2	0.4	0.8	0.5	0.5	Indien
Rest of the world	1.8	1.3	0.9	2.2	3.1	3.2	2.5	Övriga världen

Fotr49

Source: National statistical institutes and Eurostat.

Note: DAEs (Dynamic Asian Economies): Hong Kong, Malaysia, Singapore, South Korea, Taiwan and Thailand.

Not: DAE-länderna (Dynamiska asiatiska ekonomier): Hongkong, Malaysia, Singapore, Sydkorea, Taiwan och Thailand.

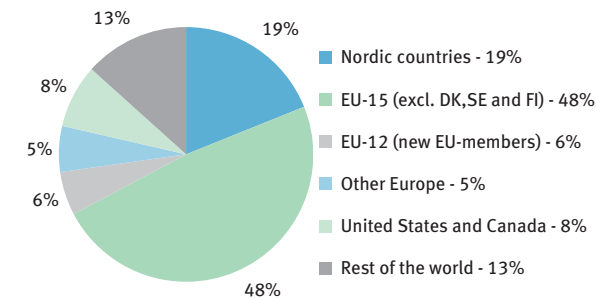
Table 7.3

Nordic exports and imports. 2009

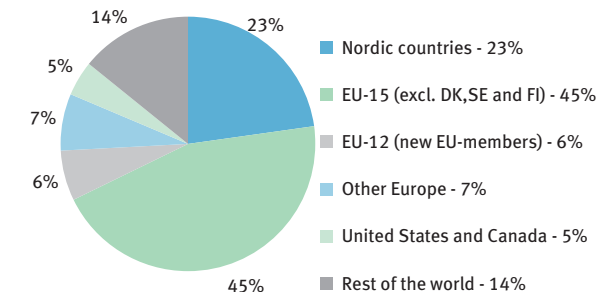
Nordisk export och import

Figure 7.6

Exports, per cent of total

Imports, per cent of total

Fotr49

Source: National statistical institutes and Eurostat.

Exports

EU-15 and the Nordic countries are the largest trade partners when it comes to exports – especially Germany. USA is also a major trading partner.

A common characteristic in the exports of the Nordic countries is a concentration on a few products. The exports of Greenland and the Faroe Islands are entirely dominated by fish and fish products, to a lesser extent in Iceland where aluminium exports also contribute significantly. Oil and gas are the predominant products exported by Norway, and Finnish exports are dominated by wood, paper and paper products and telecommunication equipment. Danish and Swedish exports are more equally distributed on different products, with processed food, pharmaceuticals and chemical products as the major Danish export products and cars, wood, paper products and telecommunication equipment as predominant in Swedish exports.

Imports

Germany is completely dominant when it comes to Nordic imports. However, the Nordic countries also have considerable imports from the Netherlands and the United Kingdom. As something quite new, China is now also among the countries from which the Nordic countries buy goods for large amounts of money. Iceland imports a lot from the United States, and Finland from Russia.

Export

När det gäller export av varor är handeln störst med EU-15, de nordiska länderna och, framför allt, Tyskland. USA är också en stor handelspartner.

Gemensamt för de nordiska ländernas export är koncentrationen på ett begränsat antal produkter. Grönlands och Färöarnas export domineras helt av fisk och fiskprodukter, något som också, om än mindre uttalat, gäller Island, vars aluminiumexport bidrar med en ansevärd del av exporten. Norges export domineras av olja och gas, Finlands av trävaror, papper och pappersvaror samt telekomutrustning. Dansk och svensk export är mer jämnt fördelad på ett antal huvudsakliga exportvaror, i Danmarks fall livsmedelsprodukter, mediciner och kemiska produkter och i Sveriges fall bilar, trävaror, pappersprodukter och telekomutrustning.

Import

Tyskland dominerar också helt de nordiska ländernas import. Norden har emellertid också en betydande import från Nederländerna och Storbritannien. Nytt är att även Kina nu kan räknas till de länder som Norden köper varor från för betydande summor. Island importerar mycket från USA och Finland från Ryssland.

Foto: ImageSelect

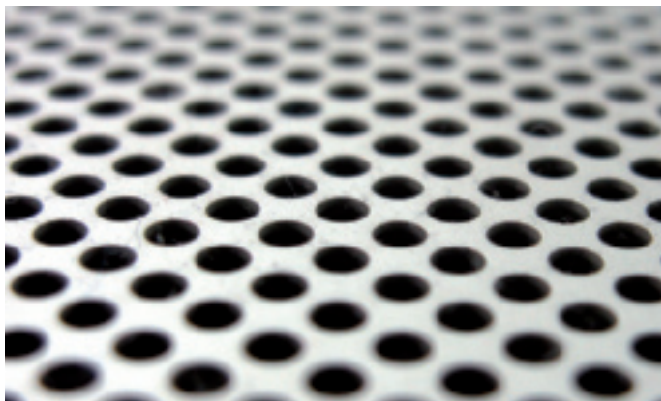

Foto: ImageSelect

Exports by commodity. 2009

Export, fördelning på varor

Table 7.4

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Million euro</i>								<i>Miljoner euro</i>
Total	66 735	550	262	45 029	2 907	78 162	93 888	Totalt
<i>Per cent</i>								<i>Procent</i>
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Totalt
Food and live animals	17.2	88.0	87.8	2.0	41.2	6.3	4.1	Livsmedel och levande djur
Beverage and tobacco	0.8	0.0	0.0	0.3	0.1	0.1	0.7	Drycker och tobak
Crude materials, inedible	3.2	1.8	5.8	4.8	1.2	1.0	6.1	Råvaror, icke ätbara
Mineral fuels, lubricants and related materials	8.9	2.8	0.0	6.4	1.0	64.4	6.4	Mineralbränslen, smörjolja och tillhörande material
Animal and vegetable oils, fats and waxes	0.5	0.1	0.0	0.0	1.9	0.1	0.2	Animaliska och vegetabiliska oljor och fetter
Chemicals and related products	10.7	0.1	0.0	7.8	2.7	3.3	12.9	Produkter av kemiska och närstående industrier
Manufactured goods classified chiefly by material	9.9	0.7	0.2	24.6	38.9	8.0	18.7	Bearbetade varor
Machinery and transport equipment	25.0	6.3	0.8	41.0	10.5	11.0	37.3	Mask. och apparater samt transportmedel
Miscellaneous manufactured articles	14.8	0.2	0.5	6.0	1.9	2.8	10.0	Diverse färdiga varor
Other commodities and transactions	2.6	0.0	4.8	0.3	0.5	3.1	0.6	Övriga varor

Fotr46

Source: National statistical institutes and Eurostat.

Foto: ImageSelect

Imports by commodity. 2009

Import, fördelning på varor

Table 7.5

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Million euro</i>								<i>Miljoner euro</i>
Total	59 182	562	500	43 589	2 583	44 424	85 892	Totalt
<i>Per cent</i>								<i>Procent</i>
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Totalt
Food and live animals	11.9	14.0	21.1	6.1	9.4	6.4	8.5	Livsmedel och levande djur
Beverage and tobacco	1.4	1.8	3.8	1.1	1.6	1.1	1.1	Drycker och tobak
Crude materials, inedible	2.6	3.6	1.6	6.1	13.7	5.9	3.1	Råvaror, icke ätbara
Mineral fuels, lubricants and related materials	6.5	15.8	17.4	14.7	12.3	4.7	11.6	Mineralbränslen, smörjolja och tillhörande material
Animal and vegetable oils, fats and waxes	0.7	1.3	0.1	0.1	0.5	0.7	0.4	Animaliska och vegetabiliska oljor och fetter
Chemicals and related products	11.7	8.8	6.6	11.4	10.3	10.1	12.7	Produkter av kemiska och närstående industrier
Manufactured goods classified chiefly by material	14.1	11.9	14.4	12.3	11.5	15.4	13.6	Bearbetade varor
Machinery and transport equipment	33.4	29.9	22.3	34.1	29.3	39.3	36.0	Mask. och apparater samt transportmedel
Miscellaneous manufactured articles	15.9	12.8	12.3	10.9	11.3	15.8	12.7	Diverse färdiga varor
Other commodities and transactions	1.5	0.1	0.4	0.1	0.1	0.6	0.2	Övriga varor

Fotr45

Source: National statistical institutes and Eurostat.

Foreign assets and liabilities

Recent years' large balance-of-payments surplus in Denmark, Finland, Norway and Sweden has reduced the countries' foreign debt. In addition to a balance-of-payments surplus or deficit, the size of a country's foreign debt and foreign assets is affected by the exchange rate and the price of securities.

Consequently, Finland's foreign debt increased noticeably when the price of technology shares increased drastically in the late 1990s due to a large proportion of these shares being owned by persons, funds and companies abroad. In this way, these foreign owners held a greater claim on Finland. When share prices decreased drastically in 1999–2001 – especially those of technology shares – it also led to a marked decrease in Finland's net foreign debt.

Iceland's foreign debt has increased considerably and today the net debt accounts for more than three and a half times of GDP. This means that Iceland (in net terms) owes the surrounding world values corresponding to 3.7 times the country's total production.

Utländska tillgångar och skulder

Senare års stora överskott i betalningsbalansen i Danmark, Finland, Norge och Sverige har minskat ländernas skuld till utlandet. Förutom över- eller underskott i betalningsbalansen påverkas storleken av ett lands utlandsskuld och utländska tillgångar av kurserna på valuta och värdepapper. Därför ökade Finlands utlandsskuld markant, när kurserna på IT-aktier steg våldsamt i

slutet på 90-talet, eftersom en stor del av dessa aktier ägdes av personer, fonder och företag i utlandet. De utländska ägarna fick därmed ett större krav på Finland. När aktiekurserna 1999–2001 sjönk drastiskt – särskilt kurserna på IT-aktier – medförde det på samma sätt en markant nedgång i Finlands nettoskuld till omvärlden.

Islands utlandsskuld har ökat avsevärt och i dag står nettoskulden för mer än tre och en halv gånger BNP. Detta innebär att Islands nettoskuld till omvärlden motsvarar 3,7 gånger landets totala produktion.

Foreign assets and liabilities. End of 2009

Utländska tillgångar och skulder

	Denmark	Faroe Islands	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Million national currency</i>							<i>Miljoner nationell valuta</i>
Assets	4 098	16	440	8 964	6 304	8 726	Tillgångar
Liabilities	3 998	14	452	14 531	4 175	9 007	Skulder
Net assets	100	1	-12	-5 566	2 129	-281	Nettotillgångar
<i>Per cent of GDP</i>							<i>Procent av BNP</i>
Net assets	6	11	-9	-371	88	-9	Nettotillgångar

Naac10

Source: Bank of Finland, Central Bank of Iceland and national statistical institutes.

Note: Faroe Islands: 2008 data.

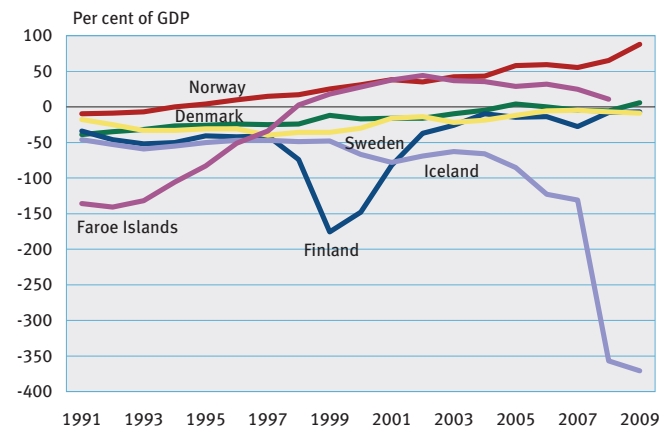
Not: Färöarna: 2008 års uppgifter.

Table 7.6

Net foreign assets by end of year

Figure 7.7

Utländska tillgångar netto vid årets slut

Naac10

Source: Bank of Finland, Central Bank of Iceland and national statistical institutes.

Balance of payments

The balance of payments is a statement of the values of economic transactions between the domestic economy and the rest of the world over a year. Exports and imports of goods are the largest items on the balance of payments, respectively the revenue and expenditure account of the balance of payments. In 2009, all Nordic countries except Iceland had a surplus on the total balance of payments (current account, total). Norway accounts for a substantial foreign exchange surplus, which is due to revenue from exports of oil and gas.

Betalningsbalans

Betalningsbalansen är en redovisning av ett lands ekonomiska utbyte med utlandet under loppet av ett år. Exporten och importen av varor utgör de största posterna på intäkts- respektive utgiftssidan av betalningsbalansen. Med undantag för Island hade de nordiska länderna under 2009 överskott i den sammanlagda betalningsbalansen (bytesbalansen). Det norska valutaöverskottet är extremt stort på grund av landets intäkter genom export av olja och gas.

Foto: ImageSelect

Balance of payments, current account surplus

Table 7.7

Bytesbalansöverskott

	Denmark	Faroe Islands	Finland	Iceland	Norway	Sweden	Euro-area	
Per cent of GDP								Procent av BNP
1995	0.7	..	4.2	0.7	3.6	3.4	0.6	1995
2000	1.4	9.9	8.1	-10.2	15.0	4.0	-0.7	2000
2005	4.3	0.4	3.6	-16.1	16.3	6.9	-0.2	2005
2006	2.9	-0.1	4.5	-25.4	17.2	8.5	-0.4	2006
2007	0.7	-4.7	4.1	-16.1	15.9	8.6	0.1	2007
2008	2.0	-2.8	2.0	-34.6	19.5	8.3	-1.7	2008
2009	4.0	..	1.3	-3.3	13.9	7.4	-0.6	2009

Key01 and Naac09

Source: Eurostat, Bank of Finland, Central Bank of Iceland, the Swedish Central Bank and national statistical institutes.

Foreign direct investment

With the exception of Iceland, Sweden has the highest rate of foreign direct investment, both with regards to foreign companies investing in Sweden and Swedish companies investing abroad. All of the Nordic countries have experienced growth in foreign direct investment, both inward and outward, in the past ten years.

Iceland has been in a league of its own in this area. Foreign investment from Iceland has increased significantly and sharply especially from 2003 to 2007 from 16 to 135 per cent of GDP. The expansion of Icelandic companies into foreign markets has been a rapid process. Strong pension funds provided capital for investments, and the privatization of the banking system made new sources of financing available for companies wishing to expand their operations. Also inward investment to Iceland has increased sharply from 2003 but at a more moderate level compared to the other Nordic countries. This pattern changed in 2008 with dramatic decreases in both outward and inward foreign direct investment.

Utländska direktinvesteringar

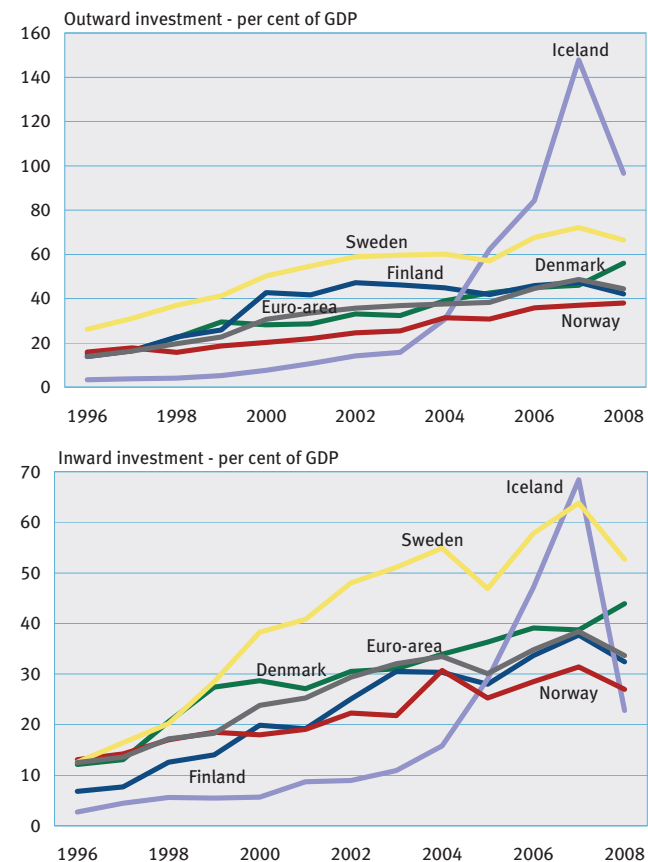
Med undantag av Island har Sverige den högsta andelen utländska direktinvesteringar, såväl genom att utländska företag investerar i Sverige som att svenska företag investerar utomlands. Alla de nordiska länderna har en tillväxt i utländska direktinvesteringar, både inåt och utåt, under de senaste tio åren.

Island är i en klass för sig på detta område. Utländska investeringar från Island har ökat avsevärt, särskilt från 2003 till 2007 då investeringarna ökade från 16 till 135 procent av BNP. Utbyggnaden av isländska företag till utländska marknader har varit en snabb process. Starka pensionsfonder som kapital för investeringar och privatiseringen av banksystemet gav nya finansieringsmöjligheter för företag som ville expandera sin verksamhet. Även utländska investeringar på Island har ökat kraftigt från 2003, men på en mer måttlig nivå jämfört med de andra nordiska länderna. Detta mönster ändrades under 2008 med dramatiska minskningar av utländska direktinvesteringar både från utlandet och till utlandet.

Foreign direct investment – stock

Figure 7.8

Utländska direktinvesteringar – bestånd

Fodi01

Source: UNCTAD.

Note: Finland: Includes Åland. **Not** Finland: Inkluderar Åland.

Studying abroad

43 400 full-time students from the Nordic countries were enrolled for studies in another country than their own during the study year 2008/2009. The preferred country of study is Great Britain, where almost one-fourth of all Nordic students abroad are found. 14 per cent of the Nordic students abroad are enrolled for studies in the United States or Canada, while 7 per cent chose Australia or New Zealand. Almost one in four Nordic students enrolled for full-time studies abroad have chosen another Nordic country, and Denmark is their preferred country. Nordic countries operate in many ways as a common market of education. If you are resident in a Nordic country, you have the right to seek admission to higher education throughout the Nordic region on the same terms as its own applicants.

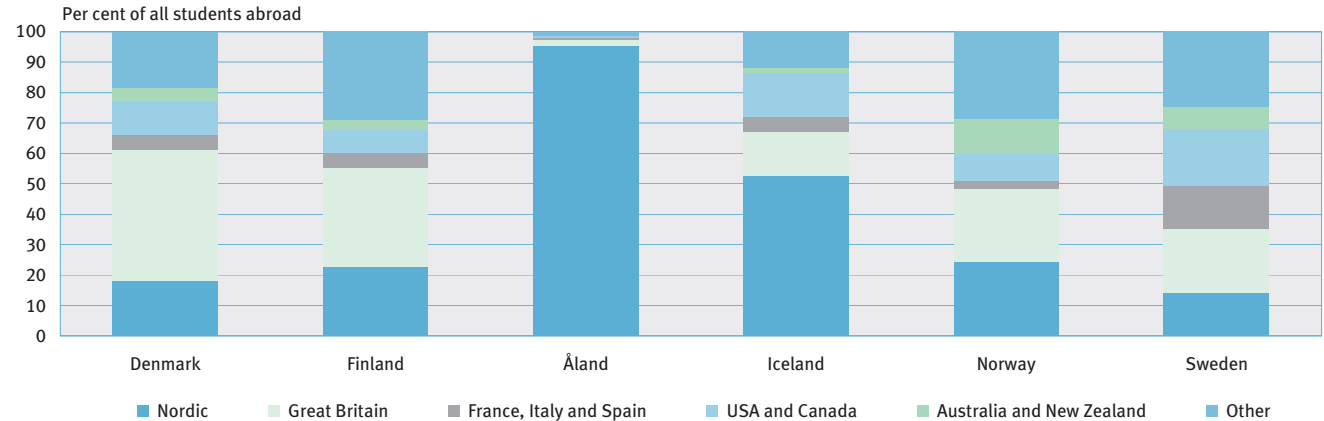
Studier utomlands

Studieåret 2008/2009 läste 43 400 heltidsstuderande från de nordiska länderna i ett annat land än det egna hemlandet. Det mest populära studielandet är Storbritannien, där nästan en fjärdedel av alla nordiska utlandsstuderande vistas. Av de nordiska utlandsstuderande läste 14 procent i USA eller Kanada medan 7 procent valde Australien eller Nya Zeeland. Nästan var fjärde nordisk student som läser på heltid utomlands har valt ett annat nordiskt land, och här är Danmark det vanligaste landet. Norden fungerar på många sätt som en gemensam marknad för utbildning. Om du är bosatt i ett nordiskt land har du rätt att få tillträde till högre utbildning i hela Norden på samma villkor som landets egna sökande.

Nordic students abroad by destination. 2008/2009

Nordiska studerande i utlandet efter studieland

Figure 7.9

Educ05

Source: National statistical institutes, Social Insurance Institution of Finland and Icelandic Government Student Loan Fund.

Public finance and prices

Offentlig ekonomi och priser

The Nordic countries are often characterized as public welfare societies because the public sector takes care of many different tasks in addition to defence and law and public order and safety. Tax rates are also among the highest in the world.

In this chapter you can find information on public finance and prices such as

- general government expenditure and revenue
- budget deficit
- debt
- development aid
- consumer prices
- real estate prices
- price levels
- purchasing power
- exchange rates
- share prices
- interest rate development

More detailed information on the subject and longer time series are available in the Nordic database, more specifically under *public finance and prices*.

De nordiska länderna betecknas ofta som välfärdssamhällen, eftersom den offentliga sektorn sköter många olika uppgifter förutom försvar och rättsväsende. Skatterna är också bland de högsta i världen.

I detta kapitel finner du bl.a. följande information om offentlig ekonomi och priser

- offentliga utgifter och inkomster
- budgetunderskott
- skuld
- internationellt bistånd
- konsumentpriser
- fastighetspriser
- prisnivåer
- köpkraft
- växelkurser
- aktiekurser
- ränteutveckling

Mer detaljerad information om ämnet och längre tidsserier finns tillgängliga i den nordiska databasen, mer specifikt inom *offentlig ekonomi och priser*.

Foto: ImageSelect

General government expenditure

In all the Nordic countries, a large proportion of government expenditure is spent on social goods, and all the countries share the same pattern of public expenditure – high levels of expenditure for social security, health care and education. A minor proportion is spent on investments in public buildings and to subsidize trade and industry.

Offentliga utgifter

I alla nordiska länder går en stor del av utgifterna till sociala förmåner och i alla länderna visar de offentliga utgifterna samma mönster – höga utgiftsnivåer för social trygghet, sjukvård och utbildning. En mindre del används till investeringar i offentliga byggnader och för att subventionera näringslivet.

General government expenditure by type of transaction. 2009

Table 8.1

Offentliga utgifter efter transaktionstyp

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
Million euro								Miljoner euro
Expenditure, total	130 442	984	1 177	95 015	4 477	126 363	160 620	Utgifter, totalt
Of which consumption expenditure	66 090	521	854	42 887	2 268	61 111	81 312	Härav offentlig konsumtion
Intermediate consumption	22 508	177	382	18 877	1 089	19 028	28 134	Kostnad för varor och tjänster i produktionen
Compensation of employees	43 103	370	472	25 419	1 298	37 519	44 590	Personalkostnader
Taxes, payable	395	0	..	133	..	0	3 488	Utgifter till skatter
Interest payments ¹⁾	4 776	22	..	2 437	590	3 895	3 650	Räntor m.m. ¹⁾
Subsidies, payable	5 774	21	69	2 486	170	5 814	4 353	Subventioner
Social cash benefits	37 505	164	..	30 462	712	37 410	47 806	Sociala kontantförmåner
Social transfers in kind	3 465	47	..	4 524	1	6 337	10 140	Sociala naturaförmåner
Current transfers to the private sector and the rest of the world	6 833	67	176	5 191	210	6 524	6 852	Transfereringar till den privata sektorn och till utlandet
Gross capital formation ²⁾	4 847	182	45	4 787	339	9 488	10 189	Investeringar, brutto ²⁾
Investment grants	-	-	-	-	-	-	-	Investeringsbidrag
Capital transfers to other sectors	1 239	7	30	699	69	349	824	Kapitaltransfereringar till övriga sektorer

☐ Pubs11

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Note: 1) Consolidated data = current and capital transfers and interest payments to other general government units eliminated. 2) Includes acquisitions less disposals of non-financial non-produced assets. Faroe Islands and Greenland: 2008 data.

Not: 1) Konsoliderade uppgifter = löpande och kapitaltransfereringar samt räntor till andra offentliga myndigheter är eliminerade. 2) Inkluderar anskaffningar reducerade med disponibla icke-finansiella och icke-producerade tillgångar. Färöarna och Grönland: 2008 års uppgifter.

Offentliga utgifter efter ändamål

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Per cent</i>								<i>Procent</i>
Total	100	100	96	100	100	100	100	Totalt
General public services	13	11	11	13	11	11	14	Allmänna offentliga tjänster
Defence	3	0	3	3	0	4	3	Försvar
Public order and safety	2	2	4	3	3	2	3	Rättsväsen etc.
Economic affairs	6	15	11	10	34	9	9	Ekonomiska angelägenheter
Environmental protection	1	2	1	1	1	1	1	Miljöskydd
Housing etc.	1	2	4	1	1	2	1	Bostäder etc.
Health	15	13	13	14	14	17	13	Hälsovård
Recreation, culture and religion	3	2	4	2	7	3	2	Fritidsverksamhet, kultur och religion
Education	14	18	19	12	14	13	13	Utbildning
Social protection	43	35	26	41	15	38	41	Social trygghet

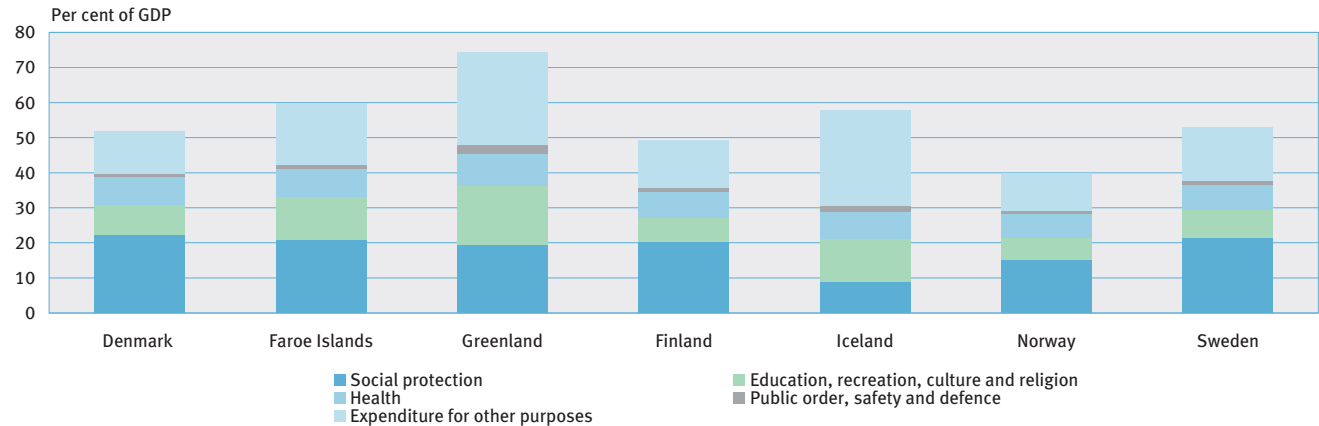
Pubs13

Source: Eurostat and national statistical institutes.

General government expenditure by function. 2008

Figure 8.1

Offentliga utgifter efter ändamål

Pubs13

Source: Eurostat.

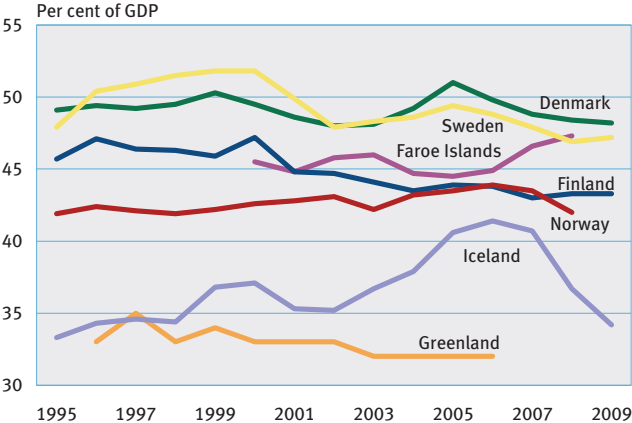
General government revenue

General government expenditure is normally financed by means of taxes and social security contributions, which account for 34 to 48 per cent of GDP in the Nordic countries. The tax rate is highest in Denmark and lowest in Iceland.

In the Nordic countries, taxes and social security contributions account for 81 to 88 per cent of total public revenue. Norway has the lowest proportion. In addition to tax revenues, the Norwegian public sector has a relatively large capital revenue, which may explain the lower tax burden in Norway.

The Nordic countries have different tax structures. For example, income taxes are more important in Denmark than in the other Nordic countries. On the other hand, social security contributions are of less importance in Denmark.

Taxes and compulsory social security contributions
Skatter och obligatoriska lagstadgade sociala avgifter

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Offentliga inkomster

De offentliga utgifterna finansieras vanligen med skatter och sociala avgifter, vilka i Norden utgör mellan 34 och 48 procent av BNP. Skattekvoten är högst i Danmark och lägst på Island.

Skatter och sociala avgifter i Norden svarar för 81–88 procent av de totala offentliga intäkterna. Norge har den lägsta andelen. Förutom skatteinkomster har den norska offentliga sektorn relativt stora kapitalinkomster, vilket kan förklara det lägre skatetrycket i Norge.

Skattestrukturen skiljer sig åt mellan de nordiska länderna. Inkomstskatten har t.ex. en större betydelse i Danmark än i de övriga nordiska länderna. Å andra sidan spelar de sociala avgifterna en mindre roll i Danmark.

Taxes. 2009

Skatter

Table 8.3

	Denmark	Faroe Islands	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
Million euro							Miljoner euro
General government revenue, total	124 402	935	91 268	3 684	153 255	157 650	Offentliga sektorns inkomst, totalt
Taxes and compulsory social security contributions	107 433	780	79 675	2 971	130 235	138 117	Skatter och obligatoriska lagstadgade sociala avgifter
In per cent of GDP	48.2	47.3	43.3	34.2	42.0	47.2	I procent av BNP
Gross domestic product (GDP)	222 890	1 650	184 179	8 688	309 875	292 620	Bruttonationalprodukt (BNP)

Source: Eurostat and national statistical institutes.
Note: Faroe Islands and Norway: 2008 data.
Not: Färöarna och Norge: 2008 års uppgifter.

Budget deficit

For a number of years, all the Nordic countries, except Iceland, have had a general government surplus. This changed dramatically in 2009, where only Norway came out with a surplus amounting to 9.7 per cent of GDP. The other Nordic countries had deficits as a result of the financial crisis. Most other West European countries had a general government deficit.

In the Nordic countries, general government gross debt varies between 41 and 44 per cent of GDP – except for Iceland (88 per cent). Consequently, all the Nordic countries, except Iceland, meet the so-called convergence criteria that apply to the EU member countries. The convergence criteria stipulate, among other things, that the member countries must not have a budget deficit of more than 3 per cent of GDP and that the gross debt must not exceed 60 per cent of GDP.

Budgetunderskott

Under ett antal år hade alla de nordiska länderna utom Island ett offentligt överskott. Detta ändrade sig under 2009, då endast Norge kom ut med ett överskott vilket uppgick till 9,7 procent av BNP. De övriga nordiska länderna hade underskott som en följd av den finansiella krisen. De flesta andra västeuropeiska länder hade också ett offentligt underskott.

Den offentliga sektorns bruttoskuld i de nordiska länderna varierar mellan 41 och 44 procent av BNP – med undantag för Island (88 procent). Alla de nordiska länderna, utom Island, uppfyller därmed de s.k. konvergenskriterierna för EU:s medlemsländer. Konvergenskriterierna innebär bland annat att medlemsländerna inte får ha ett budgetunderskott på mer än 3 procent av BNP och att den offentliga sektorns bruttoskuld inte får överstiga 60 procent av BNP.

General government surplus/deficit and debt. 2009

Table 8.4

Offentliga sektorns överskott/underskott och skuld

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	
Gen. gov. surplus: million euro	-6 054.9	-3 682.0	-793.4	26 459	-1 570.5	Off. överskott: miljoner euro Procent av BNP
Per cent of GDP	-2.7	-2.2	-9.1	9.7	-0.5	
Gen. gov. debt: million euro	92 612.4	75 217.0	7 657.6	119 202	126 219.8	Off. skuld: miljoner euro Procent av BNP
Per cent of GDP	41.6	44.0	88.1	43.7	42.3	
<i>Million euro</i>						<i>2008</i>
Total financial assets	125 746.3	197 553.0	6 284.8	471 899	228 362.2	<i>Miljoner euro</i>
Total liabilities	115 727.1	90 167.0	10 662.3	146 336	157 224.4	Totala fin. tillgångar
Net debt	10 019.2	107 386.0	-4 377.5	-325 563	71 137.7	Totala skulder Nettoskuld
Net debt as per cent of GDP	4.5	62.8	-50.4	106.4	0.5	Nettoskuld i procent av BNP

 Pubs14

Source: Eurostat.

Debt

In all the Nordic countries, gross debt has amounted to less than 60 per cent of GDP since 2000, except for Iceland. Compared to the 14 euro-countries, which, in 2009, had an average gross debt of 79 per cent of GDP and a general government deficit of 6.3 per cent, the Nordic countries constitute strong public finances.

When it comes to net debt, Iceland is the only Nordic country which owes more money than its financial assets. The public sectors in the other countries all have negative net debts, i.e. net positive financial assets.

Foto: ImageSelect

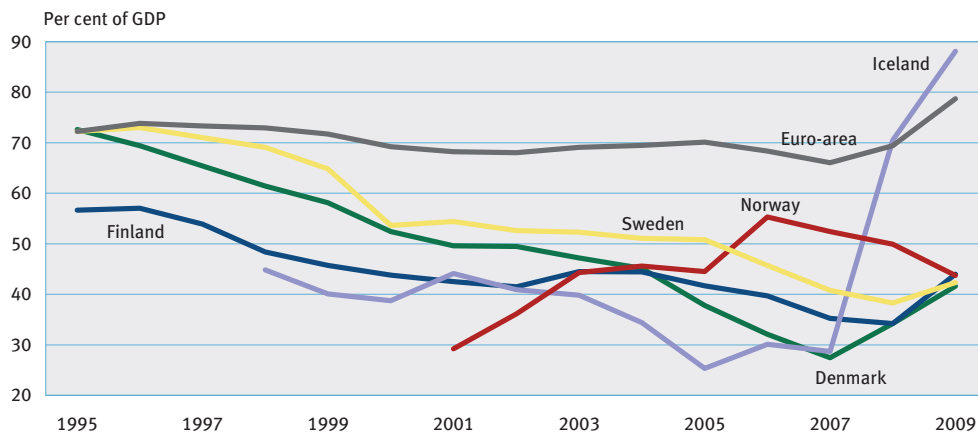
Skuld

Sedan 2000 har alla de nordiska länderna, utom Island, haft en bruttoskuld på mindre än 60 procent av BNP. Jämfört med de 14 euroländerna, vilka år 2009 tillsammans hade en genomsnittlig bruttoskuld på 79 procent av BNP och ett offentligt underskott på 6,3 procent, uppvisar de nordiska länderna starka offentliga finanser.

Ser man på nettoskulden är det endast den offentliga sektorn på Island som är skyldig mera pengar än man har tillgodohavanden. Den offentliga sektorn i de andra länderna har en negativ nettoskuld, alltså en positiv finansiell nettoförmögenhet.

General government gross debt

Offentliga sektorns bruttoskuld

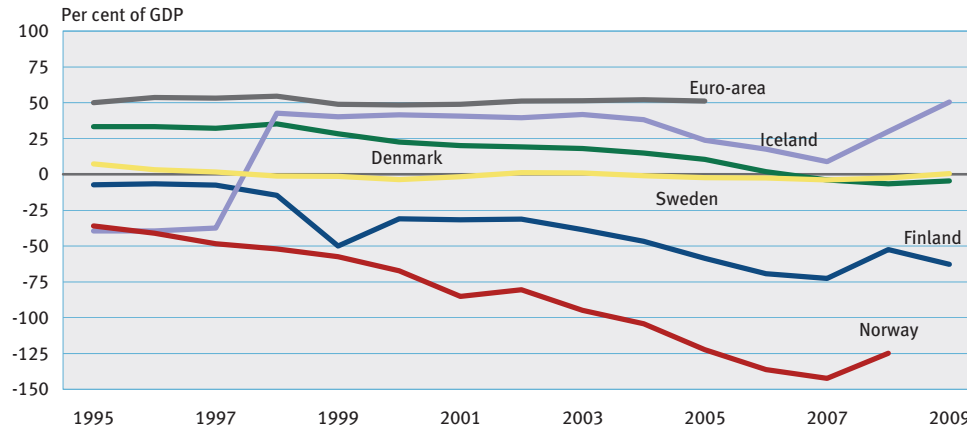
Pub14

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Figure 8.3

General government net debt

Offentliga sektorns nettoskuld

Pub14

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Figure 8.4

Development aid

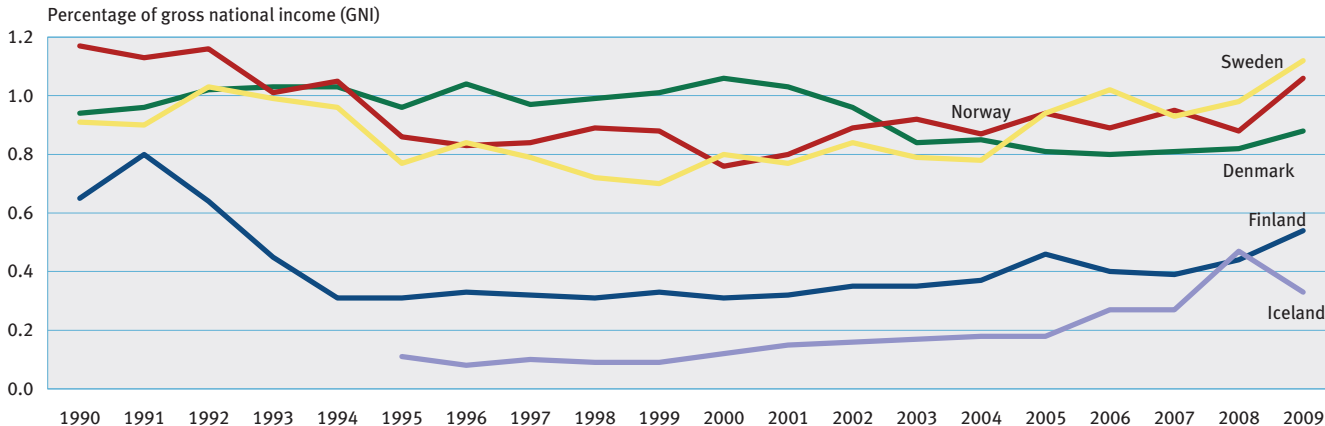
In 2009, the Nordic countries increased their development aid, measured as a percentage of the gross national income (GNI), except for Iceland. Norway, Sweden and Denmark are among the countries in the world that contribute with the largest development aid in relation to their national income. As a percentage of gross national income, Finland's development aid is at the same level as the OECD countries' average amount of development aid as share of total GNI.

Internationellt bistånd

De nordiska länderna ökade 2009 sina internationella bistånd mätt i procent av bruttonationalinkomsten (BNI), dock sjönk det isländska biståndet. Danmark, Norge och Sverige hör till de länder i världen som, i förhållande till nationalinkomsten, ger det största biståndet. Mätt i procent av bruttonationalinkomsten är Finlands internationella bistånd av samma storlek som genomsnittet av OECD-ländernas bistånd räknat som andel av BNI.

Government aid to developing countries

Statligt internationellt bistånd

Ofde02

Source: OECD, Icelandic International Development Agency and national statistical institutes.

Figure 8.5

Foto: ImageSelect

Government aid to developing countries

Statligt internationellt bistånd

Table 8.5

2008	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	2008
Net disbursements in million USD						Nettoutgifter i miljoner USD
Total	2 803	1 166	48	3 963	4 732	Totalt
Bilateral flow	1 828	693	36	3 036	3 142	Bilateralt flöde
Multilateral flow	975	473	12	928	1 589	Multilateralt flöde
Per cent of GNI	0.82	0.44	0.47	0.88	0.98	Procent av BNI
2009						2009
Net disbursements in million USD						Nettoutgifter i miljoner USD
Total	2 810	1 286	34	4 086	4 546	Totalt
Bilateral flow	1 905	786	21	3 163	2 998	Bilateralt flöde
Multilateral flow	904	500	13	923	1 548	Multilateralt flöde
Per cent of GNI	0.88	0.54	0.33	1.06	1.12	Procent av BNI

Ofde02

Source: OECD.

Consumer prices

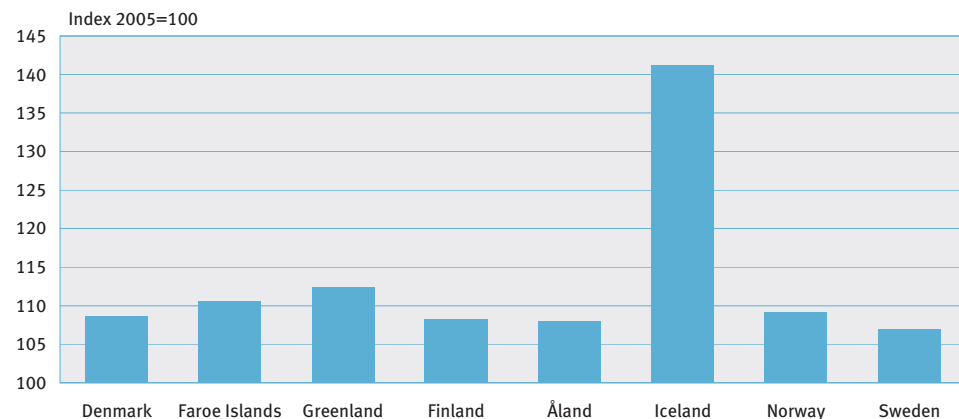
The consumer price index is an indicator of developments in the general level of prices. The consumer index is split into several different sub-indices to enable analysis of specific groups of products and services where the changes have been most significant. All the Nordic countries have experienced moderate price increases since the late 1990s. During the period from 2005, though, consumer prices have increased a lot in Iceland, by more than 40 per cent. Sweden has had the lowest increase of all the Nordic countries during the same period – by 7 per cent.

Konsumentpriser

Konsumentprisindexet är en indikator på förändringen i den allmänna prisnivån. Indexet är uppdelat i flera olika delindex för att man skall kunna analysera enskilda grupper av varor och tjänster där förändringarna varit särskilt märkbara. Alla de nordiska länderna har haft måttliga prisökningar sedan slutet av 1990-talet. Sedan 2005 har konsumentpriserna ökat mycket på Island (mera än 40 procent). Sverige har haft den lägsta ökningen av alla de nordiska länderna under samma period, nämligen 7 procent.

Consumer price index. 2009

Konsumentprisindex

Pric01

Source: National statistical institutes.

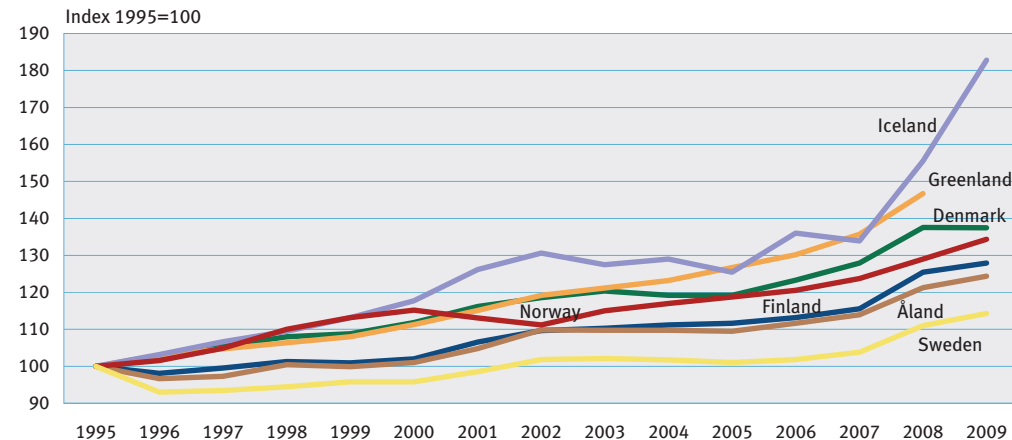
Note: Finland: Includes Åland. Greenland: 2008 data

Not: Finland: Inkluderar Åland. Grönland: 2008 uppgifter.

Figure 8.6

Consumer price index: Food and non-alcoholic beverages

Konsumentprisindex: Livsmedel och alkoholfria drycker

Pric01

Source: National statistical institutes.

Note: Finland: Includes Åland.

Not: Finland: Inkluderar Åland.

Figure 8.7

Konsumentprisindex

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
<i>Index 2005=100</i>									<i>Index 2005=100</i>
Total	108.6	110.6	112.4	108.3	108.0	141.2	109.2	106.9	Totalt
Food and non-alcoholic beverages	115.3	115.2	115.8	114.6	113.7	145.7	113.1	113.1	Livsmedel och alkoholfria drycker
Alcoholic beverages and tobacco	109.3	116.9	120.4	116.8	116.9	147.2	112.7	120.6	Alkoholhaltiga drycker och tobak
Clothing and footwear	97.0	104.9	101.6	99.6	96.5	138.8	84.9	106.1	Kläder och skor
Housing, water, electricity, fuels	111.5	119.7	114.4	113.1	117.6	141.0	114.2	109.7	Bostäder, vatten, elektricitet, bränslen
Furnishings, household equipment	107.4	96.3	108.7	105.7	106.5	156.1	107.0	99.9	Inventarier, hushållsutrustning
Health	105.3	102.7	114.2	105.2	99.3	129.5	113.2	102.8	Hälsovård
Transport	105.9	103.1	107.5	102.2	101.3	153.9	111.1	107.4	Transport
Communications	95.6	100.8	91.2	92.1	92.0	118.2	90.0	83.5	Kommunikationer
Recreation and culture	102.7	99.5	99.4	102.8	102.8	130.8	106.3	95.9	Rekreation och kultur
Education	117.2	116.3	..	113.1	127.0	114.7	111.3	..	Utbildning
Restaurants and hotels	112.7	117.5	..	115.0	113.0	131.2	117.4	114.8	Restauranger och hotell
Miscellaneous goods and services	107.8	115.1	109.5	109.7	109.5	134.5	108.8	111.7	Diverse varor och tjänster

Pric01

Source: National statistical institutes.

Note: Finland: Includes Åland. Greenland: 2008 data.

Not: Finland: Inkluderar Åland. Grönland: 2008 års uppgifter.

Foto: ImageSelect

Real estate prices

The evolution of the financial crisis originating from the subprime crisis which emerged in the USA in 2007 resulted in difficult economic and financial conditions with real estate prices falling in most European countries. In 2009, real estate prices fell in Denmark and Iceland, stagnated in Sweden and Finland and rose slightly in Norway.

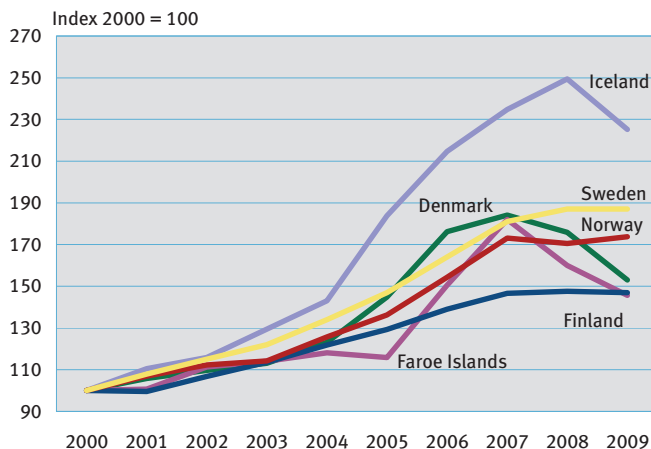
From 2000 to 2007, Danish and Swedish real estate prices have increased by 80 per cent, but the increase in real estate prices breaks all records in Iceland, where they have typically increased by more than 120 per cent in the last five years. In the Faroe Islands real estate prices have almost doubled from 2000–2007.

From 2000 to 2008, Finland and Norway experienced the lowest increase in real estate prices – 50–70 per cent. By European standards, such increases are, however, relatively important.

House price index

Fastighetsprisindex

Figure 8.8

Pris05

Source: National statistical institutes.

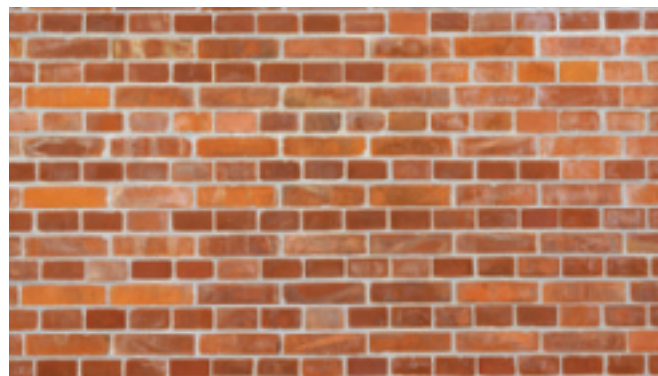

Foto: ImageSelect

Fastighetspriser

Utvecklingen av den finansiella krisen med ursprung från subprimelånekrisen som uppstod i USA under 2007 har lett till svåra ekonomiska och finansiella villkor med fallande fastighetspriser i de flesta europeiska länder. Under 2009 sjönk fastighetspriserna i Danmark och Island, stagnerade i Sverige och Finland och ökade något i Norge.

Från 2000 till 2007 steg de danska och svenska fastighetspriserna med 80 procent, men ökningen i fastighetspriserna bryter alla rekord på Island, där de ökade med mer än 120 procent under de senaste fem åren. På Färöarna har fastigheternas pris nästan fördubblats under 2000 till 2007.

Från 2000 till 2008, Finland och Norge har haft den lägsta ökningen i fastighetspriserna – 50–70 procent. Med europeisk standard är en sådan ökning dock relativt stor.

Price levels

The price levels in the five Nordic countries in 2009 for food only and for all goods and services included in the gross domestic product (GDP), respectively, are shown here. In both cases the average price level in the 15 western European countries is fixed at index 100 (EU-15=100). The prices on which the price comparisons are based are the prices paid by the consumers, i.e. the prices including VAT and other taxes. The price level indices are calculated by means of the PPP exchange rates since the official exchange rates do not typically reflect the real differences in price levels. Specifically, price level indices are calculated as the ratio between PPP exchange rates and the official exchange rates.

Food is particularly expensive in Norway and Denmark. In 2009, the price level of food in these two countries was 43 per cent (Norway) and 26 per cent (Denmark) higher than the EU-15 average. Sweden was the least expensive Nordic country with respect to food.

The price differences between the Nordic countries are smaller in respect of the aggregate price level, i.e. the prices of all goods and services included in GDP. Here, Iceland is the least expensive country with a 2009 price level 9 per cent lower than the EU-15 average, while Denmark is the most expensive with a price level 38 per cent higher than the EU-15 average.

Price levels. 2009

Prisnivåer

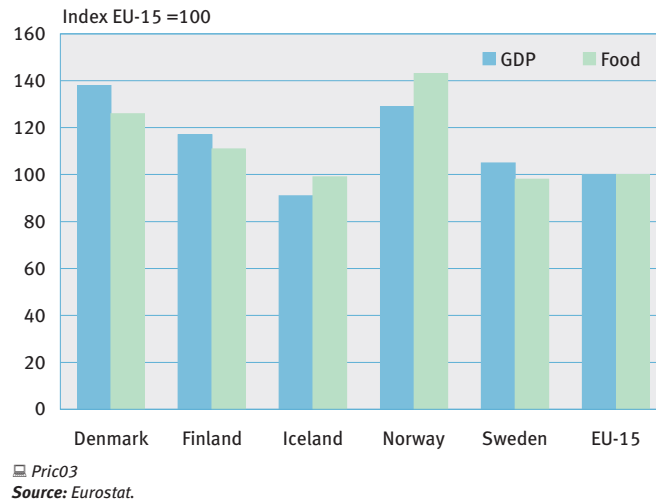

Figure 8.9

Prisnivåer

Prisnivåer i de fem nordiska länderna år 2009 för livsmedel respektive samtliga varor och tjänster som ingår i bruttonationalprodukten visas i tabell- och diagramdelen. I båda fallen är den genomsnittliga prisnivån i de 15 "gamla" EU-länderna satt till 100 (EU-15=100). De priser som ligger till grund för jämförelserna är de priser som konsumenterna måste betala, alltså priser inklusive moms och andra avgifter. Prisnivåindexen har beräknats med hjälp av köpkraftspariteter då de officiella valutakurserna inte avspeglar de verkliga skillnaderna i prisnivåerna. Rent konkret har prisnivåindexen beräknats som förhållandena mellan köpkraftspariteterna och de officiella valutakurserna.

Livsmedel är särskilt dyrt i Norge och Danmark. I de två länderna låg prisnivån på livsmedel år 2009 43 procent (Norge) och 26 procent (Danmark) över EU-15-genomsnittet. Sverige var Nordens billigaste land när det gäller livsmedel.

Prisskillnaderna mellan de nordiska länderna är mindre när det gäller den samlade prisnivån, d.v.s. priserna på samtliga varor och tjänster som ingår i BNP. Här är Island det billigaste landet med en prisnivå år 2009 som ligger 9 procent under EU-15-genomsnittet, medan Danmark är dyrast med en prisnivå 38 procent över EU-15-genomsnittet.

Purchasing power and GDP

Exchange rates do not adjust for differences in price levels between the countries. Therefore, the GDP of the different countries converted into a common currency using ordinary exchange rates will not only reflect real differences in GDP (and thus also in GDP per capita), but also differences in the price levels between the countries. Converting GDP using ordinary exchange rates thus gives a misleading picture. Such converting overestimates the size of the GDP of countries with relatively high price levels and underestimates the GDP of countries with low price levels. If, on the other hand, the PPP exchange rates are used, an adjustment is made for the difference in the price levels of the individual countries. Consequently, the PPP exchange rates should be applied in converting countries' GDP into a common currency for comparing GDP and GDP per capita.

The differences in GDP per capita between the Nordic countries are reduced significantly when PPP exchange rates are applied rather than the misleading official exchange rates. In 2009, the wealth level of all Nordic countries measured by a PPP-based index for GDP per capita was above the EU-15 average. Norway exceeded the EU average by as much as 60 per cent, Sweden by 9 per cent, Iceland by 8 per cent and Denmark by 6 per cent. Finland was at the same level as EU-15.

Gross domestic product per capita. 2009
Bruttonationalprodukten per person

	PPP exchange rates	Official exchange rates	
<i>Index EU-15=100</i>			<i>Index EU-15=100</i>
Denmark	106	147	Danmark
Finland	100	117	Finland
Iceland	108	99	Island
Norway	160	207	Norge
Sweden	109	114	Sverige
France	97	108	Frankrike
Germany	105	107	Tyskland
Italy	92	92	Italien
Netherlands	118	126	Nederländerna
United Kingdom	105	92	Storbritannien
Poland	55	29	Polen
Estonia	56	37	Estland
Latvia	44	30	Lettland
Lithuania	48	29	Litauen
Euro-area	98	99	Euro-området
United States	132	120	USA
Japan	98	85	Japan

 Pric04
Source: Eurostat.
Note: Japan: 2007 data.
Not: Japan: 2007 års uppgifter.

Table 8.7

Köpkraft och BNP

De vanliga valutakurserna korregerar, som nämnts, normalt inte skillnaderna i prisnivåer mellan länderna på ett korrekt sätt. Därför kommer de olika ländernas BNP, omräknade till en gemensam valuta genom användning av vanliga valutakurser, inte bara att avspegla verkliga skillnader i BNP (och därmed också BNP per invånare), utan också skillnader i prisnivåer mellan länderna. Att räkna om BNP genom användning av vanliga valutakurser ger därför en missvisande bild. En sådan omräkning övervärderar storleken av BNP för länder med relativt höga prisnivåer och undervärderar BNP i länder med låga prisnivåer. Används däremot PPP, korrigeras skillnader i ländernas prisnivåer. Därför bör PPP användas vid omräkning av olika länders BNP till en gemensam valuta när avsikten är att jämföra ländernas BNP och BNP per invånare.

Skillnaderna mellan de nordiska ländernas BNP per invånare blir betydligt mindre när man använder PPP i stället för de officiella valutakurserna. Samtliga nordiska länders välbefindningsnivå, mätt genom ett PPP-baserat index för BNP per invånare, låg år 2009 över EU-15-genomsnittet. Norge låg hela 60 procent över EU-15-genomsnittet, Sverige 9 procent, Island 8 procent och Danmark 6 procent. Finland låg på samma nivå som EU-15.

Växelkurser. Priset på euro och US dollar mätt i de nordiska ländernas valutor

	Danish krone	Finnish mark/euro	Icelandic krona	Norwegian krone	Swedish krona	
Average value of 1 euro						Årligt genomsnitt av 1 euro
1990	7.8737	4.8640	74.2900	7.9660	7.5202	1990
1995	7.2460	5.6440	83.7500	8.2858	9.3319	1995
2000	7.4537	1.0000	72.6100	8.1109	8.4465	2000
2005	7.4519	1.0000	78.1406	8.0073	9.2849	2005
2009	7.4463	1.0000	172.6674	8.7285	10.6213	2009
Average value of 1 USD						Årligt genomsnitt av 1 US dollar
1990	6.1853	3.8233	58.3100	6.2544	5.9100	1990
1995	5.6053	4.3658	64.7800	6.3369	7.1300	1995
2000	8.0903	0.9236	78.8700	8.8058	9.1718	2000
2005	6.0034	1.2441	62.8579	6.4450	7.4775	2005
2009	5.3551	1.3948	123.5943	6.2816	7.6457	2009

Pric02

Source: Central Banks of Denmark, Norway and of Iceland, Bank of Finland and Sweden and Eurostat.

Foto: Ingram

Share prices

The generally sound economic development of the Nordic countries is also reflected in increased share prices. From 2003 to the spring of 2007, share prices have increased markedly in all Nordic countries – and definitely more than in the remaining West European countries. The price increases occurred after considerable decreases from 2000 to 2002, when especially Finnish shares – and especially shares in technological companies – experienced very drastic fluctuations.

From the end of 2007 Nordic shares have decreased drastically as a result of the general crisis in the world economy. However, there was a turning point and rising share prices in 2009.

Aktiekurser

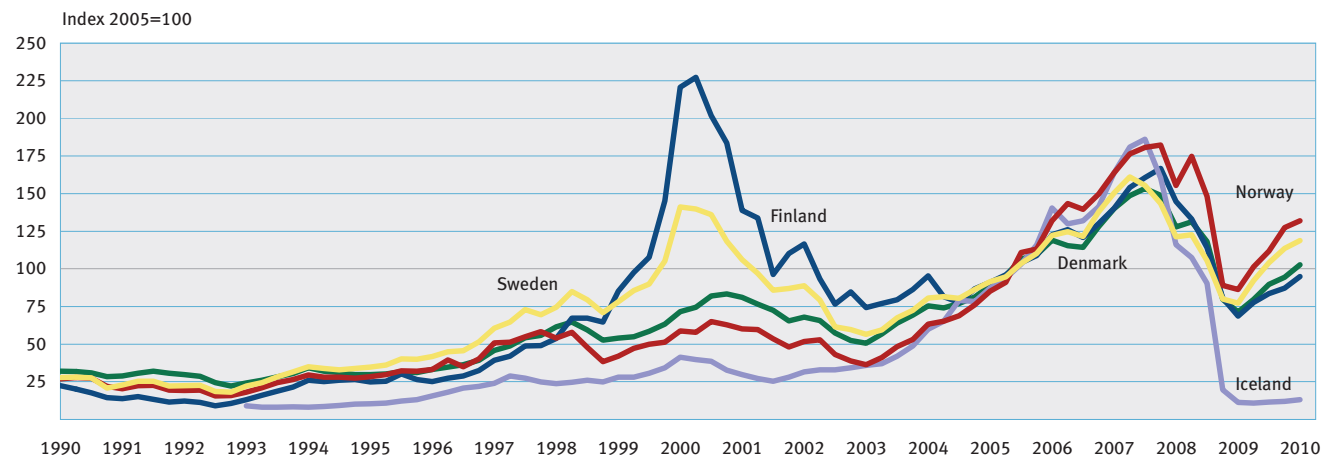
Den allmänt goda ekonomiska utvecklingen i de nordiska länderna har också resulterat i stigande aktiekurser. Från 2003 och fram till våren 2007 har aktiekurserna gått upp markant i hela Norden – och klart mer än i de övriga västeuropeiska länderna. Kursökningarna kommer efter betydande fall åren 2000–2002, då i synnerhet de finska aktierna – och speciellt aktierna i teknologiföretag – undergick mycket våldsamma svängningar.

Sedan slutet av 2007 har alla de nordiska aktiekurserna fallit som ett resultat av den ekonomiska krisen. Under 2009 nåddes dock en vändpunkt följt av stigande aktiekurser.

Share prices

Figure 8.10

Aktiekurser

Shar01

Source: OECD Main Economic Indicators.

Interest rate development

In recent 15 years, the interest rate has decreased in the Nordic countries – with Iceland as an exception. In 1990, the long-term interest rate, which is of importance to business investments and to the financing of dwellings, had a level of about 11 per cent in Denmark and Norway and one of about 13 per cent in Finland and Sweden. In 2005, the interest rate had dropped to about 3–4 per cent in Denmark, Finland, Norway and Sweden. This is a historically low interest rate. After a few years with a slightly higher interest rate, it is in the beginning of 2009 again 3–4 per cent in these countries. The interest rates are still falling and are in 2010 just below 3 per cent in most of the Nordic countries.

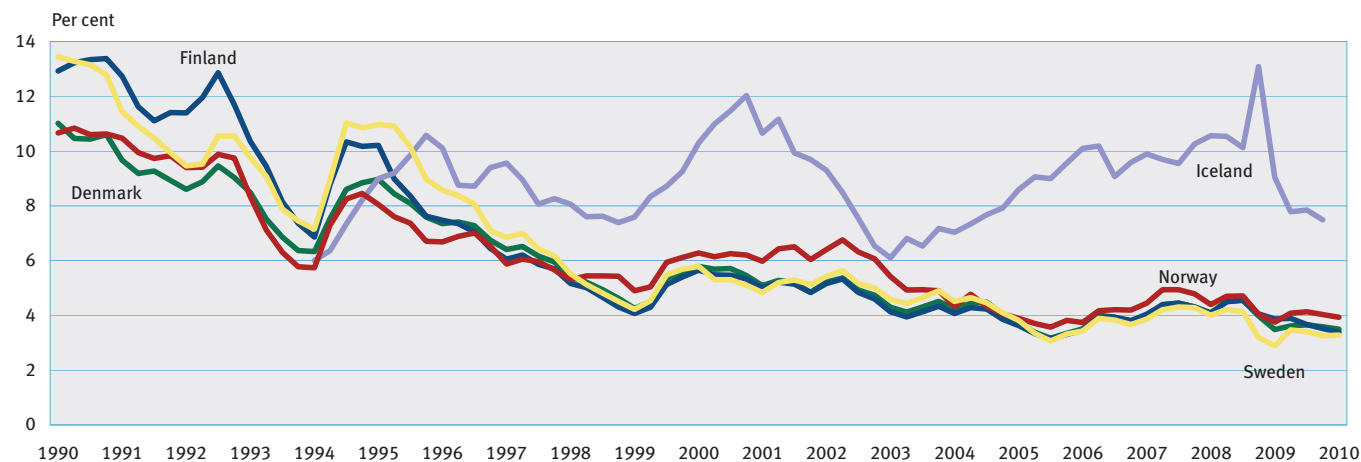
Iceland is the exception, and here the interest rate of non-indexed 5-year bonds reached its lowest level of 6 per cent already in 2003. Since then, the Icelandic interest rates have moved upwards and were in the first quarter of 2008 10.6 per cent. Since then the interest rate has fluctuated drastically as a result of the financial crisis in Iceland. The interest rate was as high as 13.1 per cent in the fourth quarter of 2008 and had fallen to 9.0 per cent the next quarter. In the beginning of 2010 the Icelandic interest rate was 8.0 per cent.

Ränteutvecklingen

Räntan har de senaste 15 åren fallit i de nordiska länderna – med undantag för Island. Den långa räntan, som är väsentlig för näringslivets investeringar och för finansiering av bostäder, låg 1990 på en nivå omkring 11 procent i Danmark och Norge samt på omkring 13 procent i Finland och Sverige. År 2005 hade räntan fallit till 3–4 procent i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Det är en historiskt låg ränta. Under de senaste åren har räntan stigit något, men i början av 2009 var den igen ungefär 3–4 procent i dessa länder. Räntorna har fortsatt att falla och är 2010 just under 3 procent i de flesta nordiska länderna.

Long-term interest rates

Långfristig ränta

Shar02

Source: OECD Main Economic Indicators.

Figure 8.11

Island är undantaget, där räntan för icke-indexerade 5-års obligationer nådde sin lägsta punkt på 6 procent redan 2003. Sedan dess har den isländska räntan rört sig uppåt och var första kvartalet 2008 10,6 procent. Sedan dess har räntan varierat kraftigt till följd av den finansiella krisen på Island. Räntan var så hög som 13,1 procent under det fjärde kvartalet 2008 och hade följande kvartal sjunkit till 9,0 procent. I början av 2010 var den isländska räntan 8,0 procent.

Labour market

Arbetsmarknad

The Nordic countries are characterised by high employment and low unemployment. All countries have a well-working labour market. By international standards, a very high proportion of the adult population is economically active – both men and women.

In this chapter you can find information on labour market such as

- employment
- activity rates
- unemployment
- unemployment by sex
- employment by industry
- commuting

More detailed information on the subject and longer time series are available in the Nordic database, more specifically under *labour market*.

De nordiska länderna präglas av hög sysselsättningsgrad och låg arbetslöshet. De har alla välfungerande arbetsmarknader. Mätt med internationell måttstock är en mycket stor del av den vuxna befolkningen ute på arbetsmarknaden – både män och kvinnor.

I detta kapitel finner du bl.a. följande information om arbetsmarknaden

- sysselsättning
- relativa arbetskraftstal
- arbetslöshet
- arbetslöshet efter kön
- anställda per näringsgren
- pendling

Mer detaljerad information om ämnet och längre tidsserier finns tillgängliga i den nordiska databasen, mer specifikt inom *arbetsmarknad*.

Foto: ImageSelect

Activity rates

Activity rates are calculated as the number of people in the labour force between the ages of 16 and 64 as a percentage of all those between 16–64 years old. The Nordic countries have a high activity rate in general, compared to other European countries. For both men and women, Finland has the lowest activity rate, the Faroe Islands has the highest for men and Iceland for women. For men, the activity rates range from 76 per cent in Finland to 88 per cent in Iceland – for women, from 73 per cent in Finland to 83 per cent in the Faroe Islands. The Nordic employment rates are also very high compared to the other West European countries.

Relativa arbetskraftstal

Relativa arbetskraftstal beräknas som antalet personer i arbetskraften mellan 16 och 64 år i procent av alla personer mellan 16 och 64 år. De nordiska länderna har generellt höga relativa arbetskraftstal jämfört med övriga europeiska länder. När det gäller både män och kvinnor har Finland det lägsta relativa arbetskraftstalet, Färöarna det högsta för män och Island för kvinnor. Relativa arbetskraftstal för män varierar från 76 procent för Finland till 88 procent för Island – och i fråga om kvinnor från 73 procent för Finland till 83 procent för Färöarna. Den nordiska sysselsättningsgraden är också mycket hög jämfört med andra västeuropeiska länder.

Activity and employment rates by sex, 2009

Figure 9.1

Relativa arbetskrafts- och sysselsättningstal efter kön

Work02

Source: Eurostat and National statistical institutes, Labour force survey.

Note: Åland: 2008 data. Finland: Includes Åland. Norway, Finland and EU-15: In per cent of 15-64-year-old.

Not: Åland: 2008 års uppgifter. Finland: Inkluderar Åland. Norge, Finland och EU-15: Mellan 15 och 64 år.

Unemployment

In 1990, almost half of all unemployed in the Nordic countries were Danes. However, when economic crises hit Sweden and Finland, including Åland, in the early 1990s, the unemployment rate increased drastically in these countries and changed the picture. From the mid-1990s and until about 2000, however, unemployment has decreased significantly in all the Nordic countries. Today the unemployment rate in Finland and Sweden is slightly lower than the EU-15 average. Unemployment in the other Nordic countries is lower than the EU-15 average. As a result of the financial crisis, unemployment rates began to increase in the latter half of 2008 till today in all the Nordic countries. Unemployment rates are calculated as the number of unemployed people as percentage of the labour force.

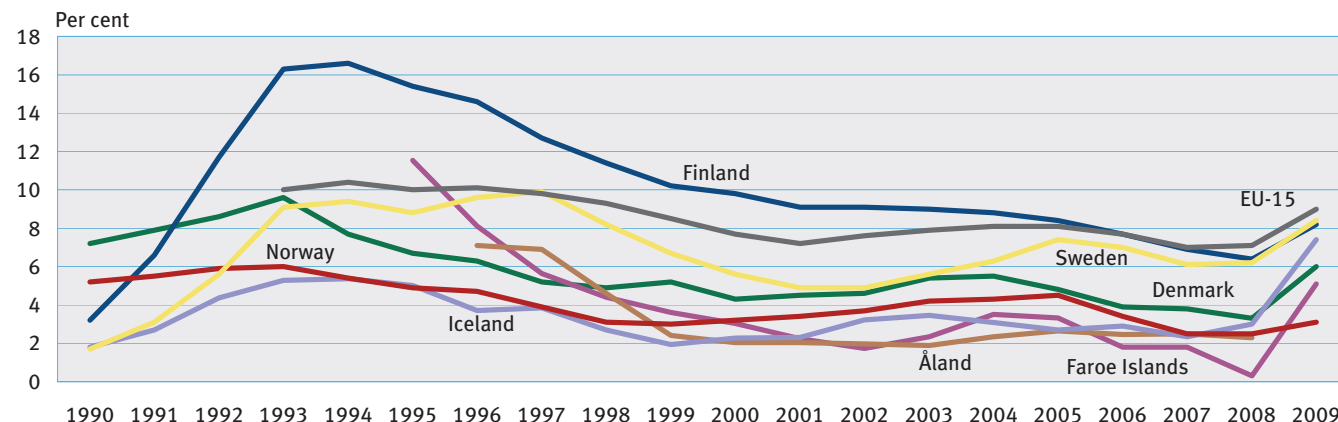
Arbetslöshet

År 1990 var upp emot hälften av alla arbetslösa i Norden danskar, men när ekonomiska kriser under de första åren av 90-talet drabbade Sverige och Finland, inklusive Åland, steg arbetslösheten dramatiskt i bägge länderna och ändrade bilden. Från mitten av 90-talet och fram till omkring år 2000 har arbetslösheten dock minskat markant i hela Norden. I dag ligger arbetslöshetsprocenten i Finland och Sverige lite under genomsnittet i EU-15-länderna. Arbetslösheten i de övriga nordiska länderna är under genomsnittet för EU-15-länderna. Som en följd av den ekonomiska krisen började arbetslösheten öka under andra halvåret 2008 fram till idag i alla nordiska länder. Arbetslöshetstalen beräknas som antalet arbetslösa i procent av arbetskraften.

Unemployment rates

Figure 9.2

Arbetslöshet

Key01 and Work02

Source: National statistical institutes and Eurostat.

Note: EU-harmonized unemployment rates, except Åland and Iceland. Finland: Includes Åland.

Not: EU-harmoniserade arbetslöshetstal med undantag av Åland och Island. Finland: Inkluderar Åland.

Arbetslöshet efter kön och åldersgrupp

	Denmark	Faroe Islands	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
1 000 persons								1 000 personer
Total	170.7	1.3	221.0	0.3	12.9	81.0	401.3	Totalt
16–19 years	21.6	0.4	32.0	0.0	2.3	17.0	67.0	16–19 år
20–24 years	25.6	0.2	38.0	0.0	2.5	17.0	84.7	20–24 år
25–34 years	39.3	0.3	47.0	0.1	3.7	18.0	82.5	25–34 år
35–44 years	33.8	0.1	35.0	0.1	1.8	15.0	63.8	35–44 år
45–54 years	31.2	0.1	41.0	0.1	1.7	10.0	56.4	45–54 år
55–64 years	19.2	0.2	29.0	0.1	1.0	4.0	46.9	55–64 år
Men								Män
Total	98.6	0.9	122.0	0.2	8.2	49.0	219.4	Totalt
16–19 years	11.7	0.4	16.0	0.0	1.3	9.0	33.0	16–19 år
20–24 years	15.3	0.1	23.0	0.0	1.7	10.0	48.9	20–24 år
25–34 years	21.1	0.2	27.0	0.0	2.3	11.0	46.2	25–34 år
35–44 years	18.5	0.0	19.0	0.0	1.1	9.0	32.3	35–44 år
45–54 years	19.6	0.1	23.0	0.0	1.1	7.0	31.4	45–54 år
55–64 years	12.2	0.1	16.0	0.0	0.7	3.0	27.6	55–64 år
Women								Kvinnor
Total	72.1	0.4	98.0	0.1	4.7	32.0	181.9	Totalt
16–19 years	9.9	0.1	16.0	0.0	1.0	8.0	34.0	16–19 år
20–24 years	10.2	0.0	15.0	0.0	0.8	6.0	35.8	20–24 år
25–34 years	18.2	0.2	21.0	0.0	1.4	7.0	36.3	25–34 år
35–44 years	15.3	0.0	16.0	0.0	0.7	6.0	31.5	35–44 år
45–54 years	11.5	0.1	18.0	0.0	0.6	4.0	25.0	45–54 år
55–64 years	7.1	0.1	13.0	0.0	0.3	1.0	19.3	55–64 år

Work02

Source: National statistical institutes.

Note: Norway and Finland: 15–19 years. Finland: Includes Åland. Åland: 2008 data.

Not: Norge och Finland: 15–19 år. Finland: Inkluderar Åland. Åland: 2008 års uppgifter.

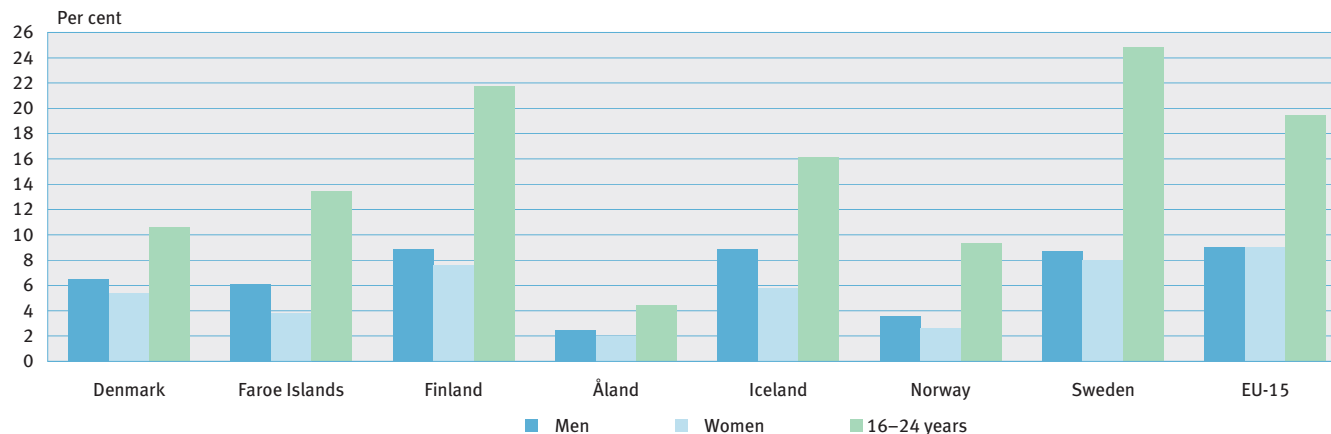
Did you know that ... 44 per cent of the unemployed in the Nordic countries in 2009 are women.

Visste du att ... 44 procent av de arbetslösa i de nordiska länderna under 2009 är kvinnor.

Unemployment rates by sex and among youth. 2009

Figure 9.3

Arbetslöshet efter kön och bland ungdomar

Key01 and Work02

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Note: EU-harmonized unemployment rates, except Faroe Islands, Åland and Iceland. Åland: 2008 data. Finland: Includes Åland.

Not: EU-harmoniserade arbetslöshetstal med undantag av Färöarna, Åland och Island. Åland: 2008 års uppgifter. Finland: Inkluderar Åland.

Foto: ImageSelect

Employment by industry

The labour market structure has changed considerably in recent decades. The Nordic countries have shifted from agrarian and industrial societies into societies dominated by a large service sector. The trend is clear, even when looking only at developments in employment by industry from 1993 onwards.

Employment in the public services (including education and defence) is the most common in the Nordic countries, 32 per cent of all are employed in this sector – women represent 74 per cent of these. The sector with second most employed are wholesale and retail sale, transport, hotels and restaurants – 22 per cent are employed here, 58 per cent of these are men.

Men dominate in sectors as agriculture and constructing where they represent 75 and 92 per cent of all employed. Besides public services women dominate in areas as other services and financial and insurance activity where they represent respectively 59 and 54 per cent of all employed in the sectors.

Antalet anställda per näringsgren

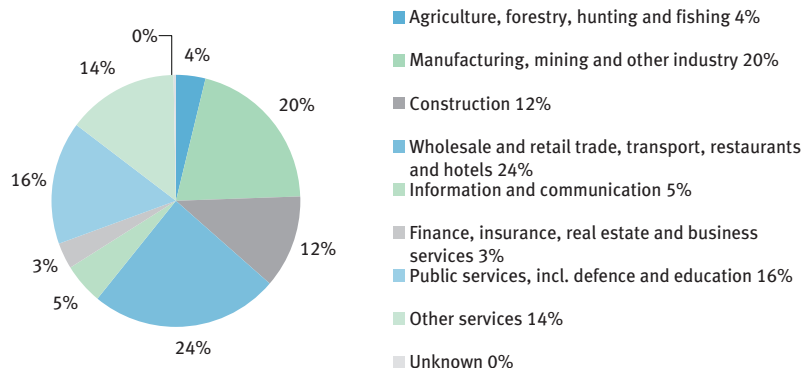
Arbetsmarknadsstrukturen har ändrats väsentligt under de senaste årtiondena. De nordiska länderna har gått från att vara jordbruks-ekonomier och industrisamhällen till att domineras av en stor tjänstesektor. Även om man endast ser till förändringen i antalet anställda per näringsgren från 1993 och framåt är tendensen tydlig.

Offentlig förvaltning (inklusive utbildning och försvar) är den största sysselsättningssektorn i de nordiska länderna. 32 procent av alla är anställda i denna sektor - kvinnorna utgör 74 procent av dessa. Sektorn med näst mest anställda är parti- och detaljhandel, transport, hotell och restauranger – 22 procent är anställda här, 58 procent av dessa är män.

Männen dominerar inom sektorer som jordbruk och tillverkning, där de utgör 75 respektive 92 procent av alla sysselsatta. Förutom offentliga tjänster dominerar kvinnorna också inom områden som andre tjänster samt finansiell- och försäkringsverksamhet där de utgör 59 respektive 54 procent av alla anställda.

Employed in the Nordic countries, men. 2009

Sysselsatta i de nordiska länderna, män

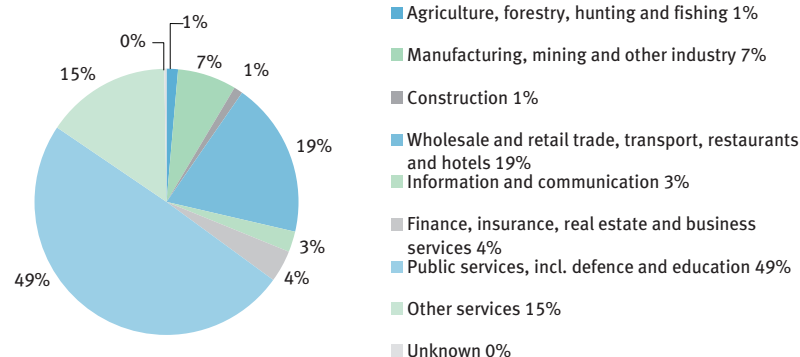
Labo01a

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Figure 9.4

Employed in the Nordic countries, women. 2009

Sysselsatta i de nordiska länderna, kvinnor

Labo01a

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Figure 9.5

Sysselsatta efter näringsgren

	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	EU-15	
<i>Per cent</i>							<i>Procent</i>
Total	100	100	100	100	100	100	Totalt
Men	52	51	52	52	52	55	Män
Women	48	49	48	48	48	45	Kvinnor
<i>1 000 persons</i>							<i>1 000 personer</i>
Total	2 721	2 423	160	2 437	4 391	170 880	Totalt
Agriculture, forestry and fishing	65	104	7	62	84	4 792	Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske
Manufacturing, mining and other industry	378	408	19	320	602	28 545	Tillverkning, gruvor och annan industri
of which: manufacturing	346	376	18	244	551	25 915	varav tillverkning
Construction	175	173	11	177	288	13 356	Byggsektorn
Wholesale and retail trade, transport, restaurants and hotels	622	530	37	537	915	40 578	Handel, transport, hotell- och restaurangverksamhet
Information and communication	109	93	8	92	177	5 183	Information och kommunikation
Financial and insurance activities	94	51	8	53	97	5 647	Finansiell- och försäkringsverksamhet
Real estate activities	25	18	..	25	61	1 304	Fastighets- och företagstjänster
Professional, scientific, technical, administration and support service activities	223	239	13	225	520	16 228	Professionella, vetenskapliga, tekniska, administrativa och andra stödtjänster
Public administration, defence, education, human health and social work activities	895	664	45	852	1 417	44 454	Offentlig förvaltning, försvar, utbildning, hälso- och sociala tjänster
Other services	130	133	9	91	215	9 800	Övriga servicesektorn
Unknown	..	9	2	..	14	994	Okänd

Labo01a

Source: Eurostat and national statistical institutes.

Note: Finland: Includes Åland.

Not: Finland: Inkluderar Åland.

Foto: ImageSelect

Part-time employment

Since 2000 there has been an increase in people working part-time in all the Nordic countries. Only Iceland has a decrease in the number of women who have part-time jobs, this is also reflected in the total number of people working part-time. Today 36 per cent of the working women in the Nordic countries have a part-time job.

In the Faroe Islands more than half of the working women work part-time (52 per cent). In Norway and Sweden it is respectively 43 and 41 per cent.

Finland have the fewest people in part-time jobs for both men and women – respectively 8.3 and 18.5 per cent.

Part-time employment

Deltidsanställning

	Denmark	Faroe Islands	Finland	Iceland	Norway	Sweden	EU-15	
1 000 persons								1 000 personer
Total								Totalt
2000	576	..	278	41	573	863	27 359	2000
2005	581	9	315	33	621	996	32 563	2005
2009	686	9	322	37	676	1 140	35 866	2009
Men								Män
2000	137	..	91	9	125	188	5 133	2000
2005	168	3	105	7	155	224	6 446	2005
2009	198	3	103	10	180	289	7 523	2009
Women								Kvinnor
2000	439	..	187	33	447	675	22 226	2000
2005	412	7	210	27	466	772	26 117	2005
2009	487	6	220	27	496	851	28 342	2009

Labo03
Source: Eurostat and national statistical institutes.

Deltidsanställning

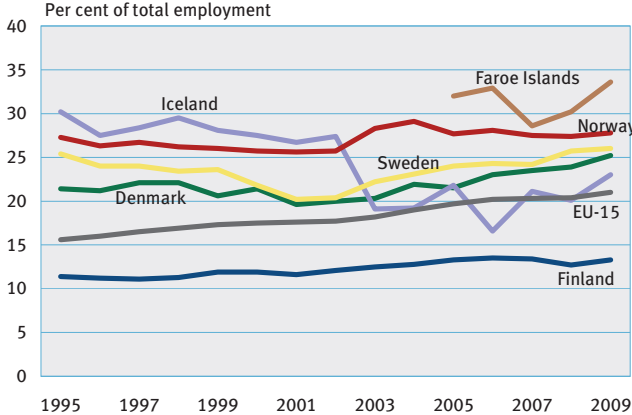
Sedan 2000 har det skett en ökning av personer som arbetar deltid i alla de nordiska länderna. Endast Island har haft en minskning av antalet kvinnor som har deltidssarbeten, vilket avspeglas också i det totala antalet personer som arbetar deltid. I dag har 36 procent av de arbetande kvinnorna i de nordiska länderna ett deltidssarbete.

På Färöarna arbetar mer än hälften av de arbetande kvinnorna på deltid (52 procent). I Norge och Sverige är det 43 respektive 41 procent.

Finland har den minsta andelen personer i deltidssarbeten gällande både män och kvinnor - 8,3 respektive 18,5 procent.

Part-time employment

Deltidsanställning

Labo03
Source: Eurostat and national statistical institutes.

Table 9.3

Commuting between the Nordic countries

Commuting between the Nordic countries is considerable. Commuters are defined as persons living in one country but earning the major part of their work-related income in another country.

The large commuting flows between the four major Nordic countries in 2007 went, from Sweden to Norway and from Sweden to Denmark. The size of these were 19 000 and 20 000 commuters. The smallest commuting flows went from Norway to Denmark and Finland, 500 and 200 commuters. Several of the commuting flows were around 2 000 commuters, the case of both flows from Denmark to Norway and Sweden as the commuting flow from Norway to Sweden, and commuting between Sweden and Finland.

Pendling mellan de nordiska länderna

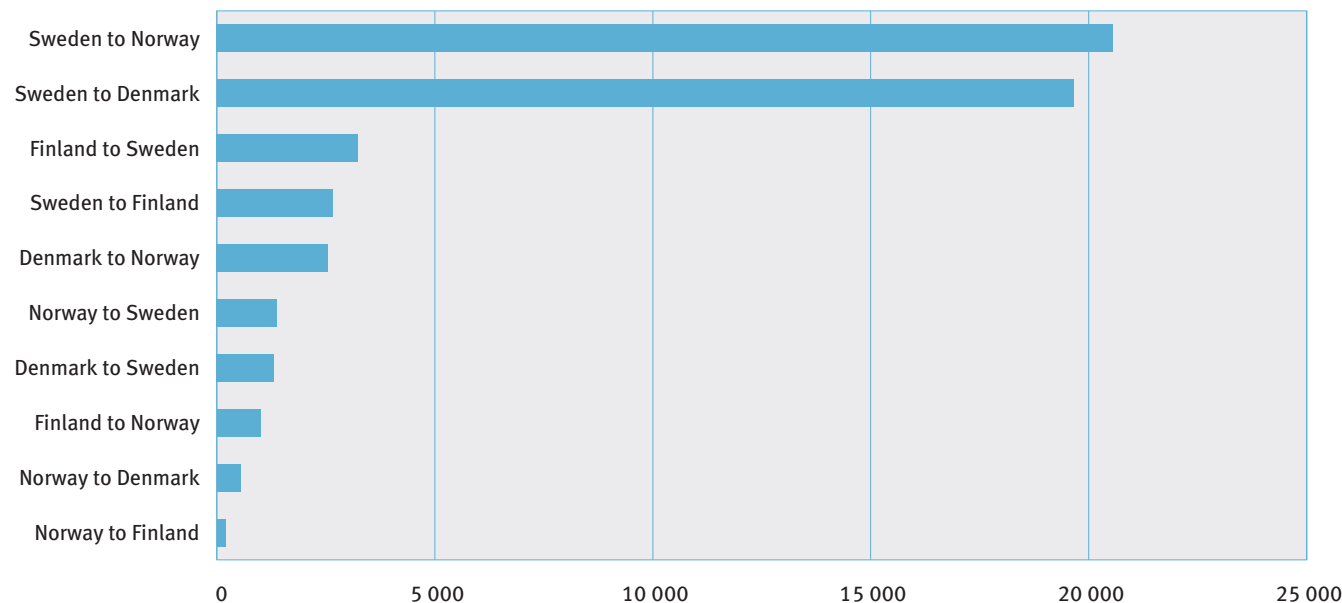
Det sker en betydande arbetspendling mellan de nordiska länderna. Arbetspendlare definieras som personer som bor i ett land, men förtjänar huvudparten av sin arbetsinkomst i ett annat land.

De stora pendlingsströmmarna mellan de fyra stora nordiska länderna år 2007 gick från Sverige till Norge och från Sverige till Danmark. Storleken på dessa var 19 000 respektive 20 000 arbetspendlare. De minsta pendlingsströmmarna gick från Norge till Danmark och Finland, 500 respektive 200 arbetspendlare. Flera av pendlingsströmmarna låg runt 2 000 arbetspendlare, det gällde såväl strömmarna från Danmark till Norge och Sverige som pendlingsströmmen från Norge till Sverige samt pendlingen mellan Sverige och Finland.

Commuters by commuting direction. 2007

Figure 9.7

Pendlare efter pendlingens riktning

Comm01

Source: Nordisk pendlingskarta.

Note: Denmark and Norway: 2007 no data available on commuting between these countries. Finland: 2006 data. Includes Åland.

Not: Danmark and Norge: 2007 inga tillgängliga data för pendling mellan dessa länderna. Finland: 2006 års uppgifter. Inkluderar Åland.

Increase in work commuting in the Öresund region

While the commuting between Norway and Sweden has been quite stable during the recent years, a noticeable increase has been registered between Sweden and Denmark. This major increase in commuting is seen in the Öresund region, where the Öresund Bridge between Denmark and Sweden naturally contributes to enhancing the possibilities of commuting.

Swedes working on the Danish side of the Öresund region have increased dramatically in the last couple of years. From 2005 to 2008 the number has more than doubled. The number of Danes working on the Swedish side, on the other hand, is low – only 623 Danes made the trip in 2007.

Stor tillväxt i arbetspendlingen i Öresundsregionen

Medan pendlingen mellan Norge och Sverige varit stabil de senaste åren har det registrerats en markant ökning mellan Sverige och Danmark. Den stora tillväxten i arbetspendlingen sker i Öresundsregionen, där Öresundsbron mellan Danmark och Sverige självfallet har förbättrat pendlingsmöjligheterna markant.

Svenskar som arbetar på den danska sidan av Öresundsregionen har ökat dramatiskt under de senaste åren. Från 2005 till 2008 har antalet mer än fördubblats. Antalet danskar som arbetar på den svenska sidan är å andra sidan lågt – bara 623 danskar gjorde resan under 2007.

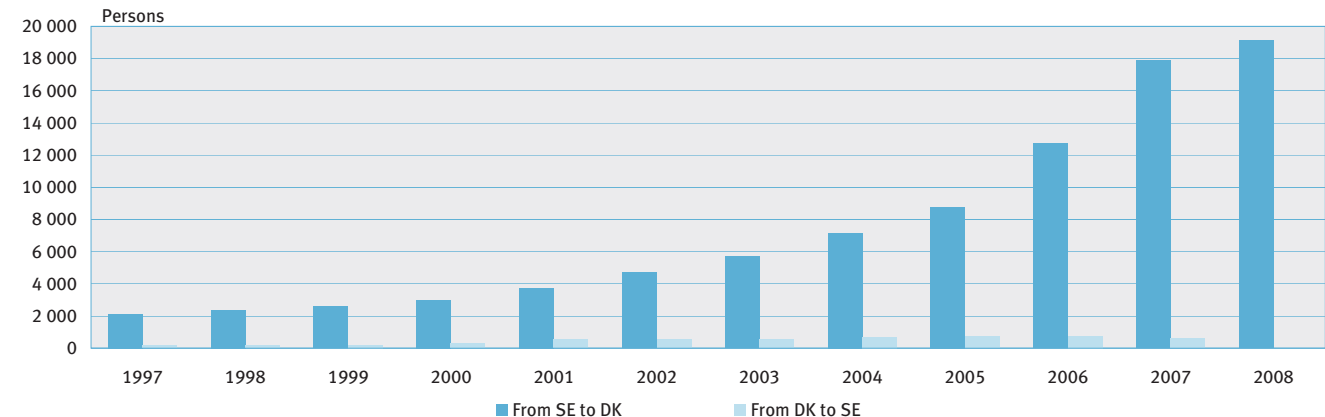
Did you know that ... almost half of the Swedish commuters to Denmark are men in the age-group 25–54 years.

Visste du att ... nästan hälften av de svenskar som pendlar till Danmark är män i åldern 25–54 år.

Commuters in the Öresund region

Arbetspendlare i Öresundsregionen

Figure 9.8

Work04

Source: Statbank Øresund, www.orestat.scb.se.

Note: Denmark: 2008 no data available.

Not: Danmark: Uppgifter finns ej tillgänga för 2008.

Arbetspendlare efter sektor, hjem och arbetsland

Home country	Denmark	Finland	Norway	Sweden	Hemland
Persons					Personer
Working country					Arbetsland
Public administration and service					Offentlig administration och service
Denmark	.	..	..	2 793	Danmark
Finland	.	.	..	..	Finland
Norway	.	146	.	1 580	Norge
Sweden	321	558	247	0	Sverige
Publicly owned enterprises and organizations					Samhällsägda företag och organisationer
Denmark	.	..	..	1 477	Danmark
Finland	..	.	..	..	Finland
Norway	..	21	.	541	Norge
Sweden	62	82	39	.	Sverige
Industry excluding public companies and organizations					Industri eksklusive offentliga företag och organisationer
Denmark	.	..	..	15 376	Danmark
Finland	..	.	..	..	Finland
Norway	..	827	.	18 248	Norge
Sweden	925	2 604	1 087	.	Sverige
Unknown sector					Okänd
Denmark	.	..	..	..	Danmark
Finland	..	.	..	..	Finland
Norway	..	16	.	..	Norge
Sweden	..	..	..	.	Sverige

Comm05

Source: StatNord.

Note: Denmark and Norway: 2007 no data available. Finland: 2006 data. Includes Åland.

Not: Danmark and Norge: Uppgifter finns ej tillgängliga för 2007. Finland: 2006 års uppgifter. Inkluderar Åland.

Foto: Johannes Jansson

Appendix 1: User guide

The Nordic Statistical Yearbook 2010 is published by the Nordic Council of Ministers. In the context of the yearbook a databank is also published on the website of the Nordic Council of Ministers.

The databank contains comparable statistics for Denmark, the Faroe Islands, Greenland, Finland, Åland, Iceland, Norway and Sweden. Data relating to Denmark do not include data on the Faroe Islands or Greenland. Figures for Åland are included in the Finnish figures, though figures for Åland are shown separately.

Languages

The book is bi-lingual – English and Swedish. However, English is used as the primary language. For example, all tables will have two sets of references – one in English and one in Swedish – and all text will normally be in both languages. Following the Anglo-American tradition, decimals are separated by decimal points instead of by a comma.

The databank: Nordic Statistics – www.norden.org

The and the reference that appears below a table or diagram identifies the table in the databank that has served as its source. All the tables may be found on the database. The reference after also works as a link to the current database-table. With a click on the reference you get directly into the database-table.

It is only a selection of the data from the databank, that has been included in the book's tables and graphs. In particular, time series are to be found on the database.

To download data from the database you can choose excel or PC-AXIS. If you choose PC-AXIS, you need to install the PC-AXIS software, which is located on the site. If you already have the program installed on your computer, you do not necessarily need to re-install it, unless you wish to benefit from the newest features.

The PC-AXIS programme enables you to manage large amounts of statistical data. In PC-AXIS, it is possible to extract a selection of data from a table, e.g. data for only one country or, perhaps, all the countries or, perhaps, just data from the latest year. The programme also allows you to rearrange tables, e.g. by aggregating variables, calculating percentages, etc., and to export the tables into a variety of different file formats.

Sources and notes

Most figures come from the national statistical institutes (NSIs). Sources are nevertheless provided below all tables and graphs. Notes are normally only provided for tables and graphs.

All tables are numbered as a continuous series within the specific chapter, as are the diagrams. The subject index in the back of the book refers only to pages.

Data and data collection

Most data derive from the Nordic NSIs, as the production and dissemination of statistics in the Nordic countries is centralized. The NSIs are responsible for producing or coordinating the production of official statistics. They all operate independently of government control and their activities are regulated by law. Although excellent comparisons may be made between the Nordic countries on the basis of the data provided, care must be taken to allow for differences in primary data and the way they are collected, organized and calculated. Notes to explain differences in comparability and methodology are normally provided.

Contact information

The decision of which data to include in the Nordic Statistical Databank is made by the Working Group on Nordic Statistics. The group is chaired by the editor of the Nordic Statistical Databank and Yearbook, Ulla Agerskov (uag@dst.dk), and includes representatives of the Nordic national statistical institutes (NSIs):

Denmark: Leon Østergaard, loe@dst.dk.
Faroe Islands: Simona Nielsen, simona@hagstova.fo.
Greenland: Bolatta Vahl, bova@stat.gl
Finland: Hans Baumgartner,
hans.baumgartner@stat.fi.
Åland: Iris Åkerberg, iris.akerberg@asub.ax.
Island: Svava Gudjonsdottir
Svava.Gudjonsdottir@hagstofa.is
Norway: Ingrid Modig, ingrid.modig@ssb.no
Bjarte Mellemstrand,
bjarte.mellemstrand@ssb.no
Sverige: Ulla Sundberg, ulla.sundberg@scb.se
John Kling, john.kling@scb.se

To obtain additional information on statistics from individual Nordic countries, please use the following contact addresses:

Statistics Denmark

Library and Information
tel.: +45 39 17 30 30
fax: +45 39 17 30 03
e-mail: bib@dst.dk, Internet: www.dst.dk

Statistics Faroe Islands

tel.: +298 35 28 00
fax: +298 35 28 01
e-mail: hagstova@hagstova.fo
Internet: www.hagstova.fo

Statistics Greenland

tel.: +299 36 23 60
fax: +299 36 23 61
e-mail: stat@stat.gl
Internet: www.stat.gl

Statistics Finland

Library of Statistics, Information Service
tel.: +358 9 1734 2220
fax: +358 9 1734 2279
e-mail: kirjasto.tilastokeskus@stat.fi
Internet: www.stat.fi

Statistics Åland

tel.: +358 18 25490
fax: +358 18 19495
e-mail: info@asub.ax
Internet: www.asub.ax

Statistics Iceland

Information Services
tel.: +354 528 1000
fax: +354 528 1099
e-mail: information@statice.is, Internet: www.statice.is

Statistics Norway

Library and Information Centre
tel.: +47 2109 4642
fax: +47 2109 4504
e-mail: Library@ssb.no, Internet: www.ssb.no

Statistics Sweden

Information service
tel.: +46 8 506 948 01
fax: +46 8 506 948 99
e-mail: information@scb.se
Internet: www.scb.se

Bilaga 1: Användarhandledning

Nordisk statistisk årsbok 2010 publiceras av Nordiska ministerrådet. I samband med årsboken publiceras också en databas på webbplatsen för Nordiska ministerrådet.

Databasen innehåller jämförande statistik för Danmark, Färöarna, Grönland, Finland, Åland, Island, Norge och Sverige. Uppgifter som avser Danmark inkluderar inte uppgifter om Färöarna eller Grönland. Uppgifter för Åland ingår i uppgifterna för Finland även om de anges separat.

Språk

Boken är tvåspråkig – på engelska och svenska. Engelska används emellertid som huvudspråk. Alla tabeller har två uppsättningar referenser – en på engelska och en på svenska – och all text finns normalt på bägge språken. På anglosaxiskt sätt anges decimaler med punkt i stället för med komma.

Databasen: Nordic Statistics www.norden.org

Symbolen under en tabell eller ett diagram markerar en hänvisning till den tabell i databasen som utgör källan. Alla tabeller finns på databasen. Hänvisningen efter länkar till den aktuella databas-tabell. Med ett klick på referensen kommer du direkt i rätt databas-tabell.

Det är bara ett urval av data från databasen, som har funnits med i bokens tabeller och diagram. I synnerhet tidsserier finns i databasen.

När du hämtar data från databasen kan du välja excel eller PC-Axis. Om du väljer PC-Axis behöver du installera PC-Axis mjukvaran, som ligger där. Om du redan har programmet installerat på din dator behöver du inte nödvändigtvis installera om det, om du inte vill dra nytta av de nyaste funktionerna.

Med programmet PC-AXIS är det möjligt att hantera stora mängder av statistiska data. Man kan göra ett urval av data från en tabell, t.ex. uppgifter för endast ett land eller, i stället, alla länder eller, om man så önskar, bara uppgifter från det senaste året. PC-AXIS låter också användaren göra om tabellerna, t.ex. genom att aggregera variabler och beräkna procenttal, samt exportera tabellerna till en mängd olika filformat.

Källor och noter

Huvuddelen av uppgifterna kommer från de nationella statistiska instituten (NSI), men källorna anges ändå under alla tabeller och diagram.

Alla tabeller är numrerade som en kontinuerlig serie inom varje enskilt kapitel, liksom diagrammen. Sakregistret i slutet av boken hänvisar endast till sidor.

Uppgifter och insamling av uppgifter

Merparten av uppgifterna är hämtade från nordiska NSI, eftersom sammanställningen och spridningen av statistik är centra-

liserad i de nordiska länderna. NSI svarar för officiell statistik antingen genom att sammanställa den själv eller genom att samordna produktionen av den. De är alla självständiga organ med lagreglerad verksamhet. Även om uppgifterna i boken ger möjlighet till utmärkta jämförelser mellan de nordiska länderna, måste man ta hänsyn till skillnader i primära uppgifter och det sätt på vilket de samlas in, bearbetas och beräknas. Noter om skillnader i jämförbarhet och metoder lämnas normalt.

Kontaktinformation

Arbetsgruppen för Nordisk Statistik bestämmer vilka uppgifter som skall inkluderas i den nordiska statistiska databasen. Gruppen leds av redaktören för den nordiska statistiska databasen och årsboken, Ulla Agerskov (uag@dst.dk), och innehåller representanter för alla NSI, nämligen:

Danmark: Leon Østergaard, loe@dst.dk.
Färöarna: Simona Nielsen, simona@hagstova.fo.
Grönland: Bolatta Vahl, bova@stat.gl
Finland: Hans Baumgartner,
hans.baumgartner@stat.fi.
Åland: Iris Åkerberg, iris.akerberg@asub.ax.
Island: Svava Gudjonsdottir
Svava.Gudjonsdottir@hagstofa.is
Norge: Ingrid Modig, ingrid.modig@ssb.no and
Bjarte Mellemstrand,
bjarte.mellemstrand@ssb.no
Sverige: Ulla Sundberg, ulla.sundberg@scb.se
John Kling, john.kling@scb.se

Ytterligare information om statistik från de enskilda nordiska länderna kan fås på följande kontaktadresser:

Danmarks Statistik

Bibliotek og Information
tel.: +45 39 17 30 30
fax: +45 39 17 30 03
e-mail: bib@dst.dk, Internet: www.dst.dk

Hagstova Føroya

tel.: +298 35 28 00
fax: +298 35 28 01
e-mail: hagstova@hagstova.fo
Internet: www.hagstova.fo

Grønlands Statistik

tel.: +299 36 23 60
fax: +299 36 23 61
e-mail: stat@stat.gl
Internet: www.stat.gl

Statistikcentralen

Statistiska biblioteket, Informationsservice
tel.: +358 9 1734 2220
fax: +358 9 1734 2279
e-mail: kirjasto.tilastokeskus@stat.fi
Internet: www.stat.fi

Ålands statistik- och utredningsbyrå

tel.: +358 18 25490
fax: +358 18 19495
e-mail: info@asub.ax
Internet: www.asub.ax

Hagstofa Íslands

Upplýsingaþjónusta
tel.: +354 528 1000
fax: +354 528 1099
e-mail: information@statice.is, Internet: www.statice.is

Statistisk sentralbyrå

Bibliotek og informasjonssenteret
tel.: +47 2109 4642
fax: +47 2109 4504
e-mail: biblioteket@ssb.no, Internet: www.ssb.no

Statistiska centralbyrån

Information och bibliotek
tel.: +46 8 506 948 01
fax: +46 8 506 948 99
e-mail: information@scb.se
Internet: www.scb.se

Appendix 2: Geonomenclature

The Nordic countries:

Denmark, Finland, Iceland, Norway, Sweden, Faroe Islands, Greenland and Åland.

The Euro-area:

Austria, Belgium, Cyprus, Luxembourg, Finland (inclusive Åland), France, Germany, Greece, Ireland, Italy, Malta, Netherlands, Portugal, Spain, Slovakia and Slovenia.

The EU-15:

Austria, Belgium, Luxembourg, Denmark (exclusive Greenland and Faroe Islands), Finland (inclusive Åland), France, Germany, Greece, Ireland, Italy, Netherlands, Portugal, Spain, Sweden and United Kingdom.

The EU (27 countries = EU-27):

EU-15, Bulgaria, Cyprus, Czech Republic, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Malta, Poland, Rumania, Slovakia, Slovenia.

EEA – European Economic Area:

EU-27, Norway, Iceland and Liechtenstein.

The Baltics:

Estonia, Latvia and Lithuania.

Other Europe:

Albania, Andorra, Belarus, Bosnia and Herzegovina, Croatia, Kosovo, Serbia-Montenegro, Former Yugoslav Republic of Macedonia, Gibraltar, Moldova, Montenegro, Russian Federation, San Marin, Schweiz, Turkey, Ukraine, Vatican City.

Africa:

Egypt and South Africa + OPEC-Africa + Other Africa.

OPEC-Africa:

Algeria, Libya, Nigeria and Gabon.

Other Africa:

Angola, Benin, Botswana, British Indian Ocean Territory, Burkina Faso, Burundi, Cameroon, Cape Verde, Central African Republic, Ceuta and Melilla, Chad, Comoros, Congo (Dem. Rep.) Congo (Republic), Djibouti, Equatorial Guinea, Eritrea, Ethiopia, Gambia, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Ivory Coast, Kenya, Lesotho, Liberia, Madagascar, Malawi, Mali, Mauritania, Mauritius, Mayotte, Morocco, Mozambique, Namibia, Niger, Rwanda, Sao Tomé and Príncipe, Senegal, Seychelles and dependencies, Sierra Leone, Somalia, Saint Helena and dependencies, Sudan, Swaziland, Tanzania, Togo, Tunisia, Uganda, Zambia and Zimbabwe.

America:

United States of America (USA), Canada and Brazil + OPEC-America + Other America.

OPEC-America:

Ecuador and Venezuela.

Other America:

Anguilla, Antigua and Barbuda, Argentina, Aruba, Bahamas, Barbados, Belize, Bermuda, Bolivia, British Virgin Islands, Cayman Islands, Chile, Colombia, Costa Rica, Cuba, Dominica, Dominican Republic, El Salvador, Falkland Islands, Grenada, Guatemala, Guyana, Haiti, Honduras, Jamaica, Mexico, Montserrat, Netherlands Antilles, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Saint Kitts and Nevis, Saint Lucia, Saint Pierre and Miquelon, Saint Vincent, Surinam, Trinidad and Tobago, Turks and Caicos Islands, Uruguay and US Virgin Islands.

Asia:

China, India, Israel and Japan + OPEC-Asia + DAE + Other Asia.

OPEC-Asia:

Iran, Iraq, Indonesia, Kuwait, Qatar, Saudi Arabia and United Arab Emirates

DAE (Dynamic Asian Economies):

Hong Kong, Malaysia, Singapore, South Korea, Taiwan and Thailand.

Other Asia:

Afghanistan, Armenia, Azerbaijan, Bahrain, Bangladesh, Bhutan, Brunei, Cambodia, Georgia, Jordan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Laos, Lebanon, Macao, Maldives, Mongolia, Myanmar, Nepal, North Korea, Oman, Pakistan, Philippines, Sri Lanka, Syria, Tajikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Vietnam, West Bank and Gaza Strip and Yemen.

Oceania:

Australia + Other Oceania.

Other Oceania:

American Samoa, Australian Oceania, Federated States of Micronesia (Yap, Kosrae, Chuuk and Pohnpei), Fiji, Kiribati, French Polynesia, Marshall Islands, Nauru, New Caledonia and dependencies, New Zealand, New Zealand Oceania, Northern Mariana Islands, Palau, Papua New Guinea, Pitcairn, Polar Regions, Solomon Islands, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Wallis and Futuna Islands and Western Samoa.

Other and unknown:

Stores and provisions, other countries and territories not determined or disclosed.

Subject index

A

- abortions 40
- absence from work 65
- acidification 27–31
- activity rates 7, 127
- activity rates 127
- adoption, cash benefits 67
- age burden 36, 38
- ageing population 36, 38
- agriculture 90–91
 - arable land 90
 - crop production 90–91
 - fertilizers 30
 - organic 32
 - pesticides 31
- agriculture, forestry and fishery 89
 - employment 88, 131–132
- aid to developing countries 116–117
- air pollution 27–31
- alcohol 74
- alternative energy 25–26
- ammonia (NH) 29
- arable land 90
- area
 - arable land 23–24
 - forests 9–16, 23
 - icecap 9–16, 23–24
 - organic 32
 - land 7, 22–24
 - lakes 9–16, 23–24
 - total 7, 9–16, 22–24
 - water 9–16, 23–24

- assets 86, 106, 114
- asylum requests 47–49
 - unaccompanied children 49
- citizenship 48

B

- balance of goods 88, 99, 107
- balance of goods and services 88, 99, 107
- balance of payments 86, 106–107
- balance of trade 99, 107
- beds, hospitals 70
- births 37, 39
 - cash benefits 67
- broadband, enterprises access 57
- books 76
 - libraries 76
 - publishing 76

C

- cancer 71–72
- capital, population 9–16, 22
- carbon dioxide 27–28
- cash benefits 63, 65, 67
 - adoption 67
 - childbirth 67
 - pregnancy 67
 - sickness 67
- causes of death 71–73
- CH₄ (methane) 27
- chemical fertilizers 31
- childbirth, cash benefits 67
- children
 - day-care centres 66
 - families with/without 41

- unaccompanied
 - social assistance 67
 - social expenditure 67
- climate 18–20, 27
- CO₂ (carbon dioxide) 27–28
- commercial fertilizers 30
- commuters 134–136
- construction
 - employment 131–132
- consumer price index 118–119
- consumption
 - energy 25
 - fertilizers 30
 - food 88, 115
 - pesticides 31
 - private 88
 - public 87, 111
- crop production 91
- culture 75–76
- currency reserve 86

D

- day-care centres, children 66
- deaths 37, 71–73
 - cancer 71–72
 - cardiovascular diseases 71
 - suicide 73
- debt, public 86, 106, 114–115
- demographic change 37
- dentists 70
- development aid
- development, sustainable
- diseases
 - cancer 71–72

cardiovascular 71
disposable income, households 60
sex 61
divorced persons 42–43
divorces 42–43

E

economic key figures 7, 86
economic trends 85–96
economic growth 86–87
education 76–83
 graduates 80
 students abroad 109
 students enrolled 78–79
education system 77
educational level 81–83
effective nominal exchange rate index 86, 123
elections 50
 elected candidates 50
 national 50
 valid votes 50
 part-time 133
emigration 37, 45, 46
 country 45
emissions 7, 25, 27–29
emissions 25, 27–31
employment 127, 131–133
 agriculture, forestry and fishery 89, 131–132
 by industry 95, 131–132
 construction 131–132
 ICT sector 55, 131–132
 manufacturing 89, 95–96, 127
 R&D 131–132

service sector 96, 131–132
sex 127, 131
employment rates 7, 127
employment rates 127
energy 25–26
energy consumption 25
 per capita 7, 25
energy production 7, 25
energy supply 26
environment 18–32
exchange rates 121–123
 index 86
exports 97–104
 balance of trade 99, 107
 commodity 104–105
 country 101–102
 extra-Nordic 101–102
 goods and services 88, 111
 index 98
 intra-Nordic 100–102
external trade see foreign trade 97–105

F

families 41
 income 60
 social expenditure 63
 with/without children 41
fertility 7, 39
fertilizers 30
fishery 93–94
fishery see also agriculture, forestry and fishery
fishing, catches 93–94
foreign debt 86, 106
foreign assets and liabilities 86, 106

foreign exchange reserve 86
foreign direct investments 108
foreign trade 97–105
 balance of trade 99, 107
 commodity 104–105
 country 101–102
 extra-Nordic 101–102
 goods and services 106, 107
 index 98
 intra-Nordic 100–102
foreigners 44–46
 emigration 45, 46
 immigration 44, 46
 Nordic citizens in Nordic countries 44–46
forestry 23, 89, 92
forestry see also agriculture, forestry and fishery 89, 92
forest 9–16, 23
fungicides 31

G

gas 25–26
general government
 general government expenditure
 R&D 52–54
 general government revenue 113
geothermal energy 25–26
(geo..) 25–26
global warming 27
globalisation 97–109
goods and services 88, 107, 99
 balance of 88, 107, 99
 foreign trade 88, 107, 99
graduates 80
grain 91

- production 91
- greenhouse gases 25, 27–28
- gross debt 115
- gross domestic product (GDP) 7, 86–87, 98–99, 111, 114, 122
 - per capita 7, 87, 122
- gross fixed capital formation 88
- gross national income (GNI) 116
- gross value added 93, 96
 - manufacturing 93
 - service sector 96
- consumption 30

H

- health care 67
- health care expenditure 69, 111–112
- health staff 70
- herbicides 31
- homepages, enterprises with 57
- house 120
 - index 120
 - prices 120
- households
 - income 60
- hydro power 25–26

I

- icecap area 9–16, 23–24
- ICT sector 55–58
 - employment 55–56, 131–132
- illness 65
 - absence from work 65
 - cash benefits 67
- immigration 37, 44, 46

- country 44
- imports 97–103, 105
 - balance of trade 99, 107
 - commodity 104–105
 - country 101–102
 - extra-Nordic 101–102
 - goods and services 4, 88, 107
 - index 98
 - intra-Nordic 100–102
- income 60–61, 113
 - general government 113
 - households 60
 - personal 60–61
 - sex 61
- income distribution 60–61
- indigenous energy production 25–26
- inflation 86
- inhabitants per sq km² 7, 24
- insecticides 31
- interest rates 86, 122
- Internet 56–58
 - enterprises access 57
 - private access 58
 - use 56–58
- investments, foreign direct 108

L

- labour force 126–136
- labour force 89, 95–96, 127, 131–132
- labour force participation rate 7, 127
- labourmarket 126–136
- land area 9–16, 22–24
- lakes 9–16, 23–24
- land use 23

- leisure 75–76
- liabilities 86, 106
- libraries 76
 - stock 76
 - volumes lent 76
- life expectancy 7, 35
- life expectancy 35
- live births 37, 39
- longevity 35–38

M

- manufacturing 95
- manufacturing
 - employment 95–96 131–132
 - gross value added 94
- marital status 42–43
- marriages 42–43
- married persons 42–43
- maternity benefits 67
- meadows 23
- methane (CH₄) 27
- migration 37, 44–46
- mortality 71–73
- museums, visits 75
- part-time employment 133

N

- N₂O (nitrous oxide) 27–28
- natural gas 25–26
- natural population increase 37, 39
- net export 98–99
- net migration 37
- net taxes 111
- net debt 114–115

net assets 106
NH (ammonia) 29
nitrogen (N) 30
nitrogen oxides (NO_x) 29
nitrous oxide (N₂) 27
non-nationals
 emigration 45–46
 immigration 44, 46
 Nordic citizens in Nordic countries 44–46
Nordic citizens in Nordic countries 44–46
NO_x (nitrogen oxides) 29
key figures, economic 7, 86
nuclear power 25–26
nursing homes 63–64

Θ

oil 25–26
old age, social expenditure 63–64
old age pension 64
old people's homes 63–64
organic farming 32
ozone depletion 27–28

P

paper 92
partnerships, registered 43
partnerships, dissolved 43
science 52–54
particulates 27
pastures 23
pastures 23
pensioners 64
pensions 64
pesticides 31

consumption 31
phosphorus (P) 30
physicians 70
pollution 27–31
 air 27–31
 soil 27–31
 water 27–31
population 7, 9–16, 22, 24, 33–50
 capital 9–16, 22
 inhabitants per sq km² 7, 24
 marital status 42–43
 migration 37, 44–46
 non-nationals 44–46
 Nordic citizens in Nordic countries 44–46
 total 9–16, 25, 34
 population change 37
population density 22, 24
population projections 38
potassium (K) 30
poverty, relative
pregnancy, cash benefits 67
price index
 consumer prices 118–119
 inflation 86
 price levels 118 121
price levels 118 121
private consumption expenditure 88
public balance, surplus 7, 86, 114
public consumption expenditure
 development aid 116–117
public debt 7, 86, 114–115
public balance, deficit 114
public debt 111–112
public finance and prices 111–125

public revenue 113
pulp 92
pupils see students
purchasing power 60–61, 87, 121–122

Q

quality of life 59–76

R

R&D 52–54
 employment 131–132
 government appropriations 52–54
real estate 120
 index 120
 prices 120
research and development (R&D) 52–54
relative poverty 62
real annual growth 87
renewable energy 25–26
residential institutions 63
retirement pension 64

S

sami 17
separated persons 42–43
service housing 63
service sector
 employment 96, 131–132
 gross value added 96
share price index 86, 124
share prices 106, 124
sickness 65
 absence from work 65
 cash benefits 67

- sickness benefits 67
- single persons 42–43
- smoking 74
- SO₂ (sulphur dioxide) 29
- social assistance 63, 67, 68
 - adoption 67
 - childbirth 67
 - pensions 64
 - pregnancy 67
 - recipients 63–64, 67
 - sickness benefits 67
- social expenditure 63, 65
- social security 111–112
- soil pollution 27–31
- solid fuels 25–26
- SO_x (sulphur oxides) 27–28
- students
 - abroad 109
 - enrolled 78–79
 - financial support 84
 - graduated 80
- study allowances 84
- sustainable development
- suicides 73
- sulphur dioxide (SO₂) 29
- sulphur oxides (SO_x) 27
- supply and demand 88

T

- tax burden 7
- taxes 7, 113
- technology 55–58
- trade balance 99, 107

U

- unemployment 7, 86, 128–130
- unaccompanied children 133
 - age and sex 129
- unemployment rates 7, 86, 128
 - sex 130
- unmarried persons 42–43

V

- VOC (volatile organic compounds) 27
- voting 50
- water area 9–16, 23–24
- water pollution 27–31
- water power 25–26
- widows/widowers 43
- wood products, produktion 92
- work commuting 134–136

Sakregister

A

aborter 40
aktiekurser 106, 124
aktiekursindex 86, 124
alkohol 74
alternativ energi 25–26
ammoniak (NH₃) 29
arbetsfrånvaro 65
arbetskraft 127, 131–133
 relativa arbetskraftstal 7, 127
 deltidsanställning 133
arbetslöshet 7, 86, 128–130
 kön och ålder 129
arbetslöshetsprocent 7, 86, 128
 kön 130
arbetsmarknad 126–136
areal
ekologisk 32
 glaciärer 9–16, 23–24
 land 7, 22–24
 sjöar 9–16, 23–24
 skog 9–16, 23
 total 7, 9–16, 22–24
 vatten 9–16, 23–24
 åkermark 23–24
asylansökningar 47–49
 ensamkommande barn 49
 medborgarskap 48

B

barn
 daghem 66

ensamkommande 49
familjer med/utan 41
sociala utgifter 67
barnomsorg 66
befolkning 7, 9–16, 22, 24
 civilstånd 42–43
 folkmängd 9–16, 25, 34
 huvudstäder 9–16, 22
 invånare per km² 7, 24
 migration 37, 44–46
 nordiska medborgare i annat nordiskt land 44–46
 utländska medborgare 44–46
befolkningsförändringar 37
befolkningsprognoser 38
befolkningsstäthet 22, 24
befolkningsutvecklingen 36–38
bekämpningsmedel 31
 konsumtion 31
betalningsbalans 86, 106–107
betesmark 23
bibliotek 76
 bokbestånd 76
 utlåning 76
bistånd till utvecklingsländer 116–117
boende, äldre 63
bredband, företags tillgång 57
bruttoförädlingsvärde 93, 96
 servicenärningar 96
 tillverkningsindustri 93
bruttonationalinkomst (BNI) 116
bruttonationalprodukt 7, 86–87, 98–99, 111
 per person 7, 87, 122
bruttoskuld 115
byggindustri

sysselsättning 131–132
bytesbalans 86, 106–107
böcker 76
 biblioteker 76
 publicering 76

C

cancer 71–72
CH₄ (metangas) 27
civilstånd 42–43
CO₂ (koldioxid) 27–28

D

daghem, barn 66
deltidsanställning 133
dikväveoxid (N₂O) 27
disponibel inkomst, hushåll 60
 kön 61
döda 37, 71–73
 cancer 71–72
 hjärt- och kärlsjukdomar 71
 själv mord 73
dödlighet 71–73
dödsorsaker 71–73

E

ekologisk jordbruk 32
ekonomiska nyckeltal 7, 86
ekonomiska tendenser 85–96
ekonomisk tillväxt 86–87
elever se studenter
emigration 37, 45–46
 land 45

emission 7, 25, 27–29
energi 25–26
energiförbrukning 25
 per person 7, 25
energiproduktion 7, 25
energitillgång 26
ensamkommande barn 133
export 97–104
 handelsbalans 99, 107
 index 98
 land 101–102
 till nordiska länder 100–102
 utomnordisk 101–102
 varor och tjänster 88, 111
 varugrupp 104–105

F

familjer 41
 inkomst 60
 med/utan barn 41
 sociala utgifter 63
fasta bruttoinvesteringar 88
fasta bränslen 25–26
fastighet 120
 index 120
 priser 120
fattigdom, relativ 62
fertilitet 7, 39
fiske 93–94
fiske se också jordbruk, skogsbruk och fiske
fiskefångster 93–94
flyktiga organiska ämnen (VOC) 27
folkmängd 7, 9–16, 23–24, 33–50
 befolkningsprognoser 38

förändringar 37
huvudstad 9–16, 22
invånare per km² 7, 24
nordiska medborgare i annat nordiskt land 44–46
utländska medborgare 44–46
folkökning 37
forskning och utveckling (FoU) 52–54
fosfor (P) 30
FoU 52–54
 sysselsättning 131–132
 utgifter 52–54
fritid 75–76
fruktsamhet 39
födda 37, 39
förnyelsebara energikällor 25–26
föreningar 27–31
 jord 27–31
 luft 27–31
 vatten 27–31
försurning 27–31
försörjningsbalans 88
förväntad livslängd 7, 35
föräldrapenning 67

G

gas 25–26
geotermisk energi 25–26
giffa 42–43
gifftermål 42–43
glaciärer, areal 9–16, 23–24
global uppvärmning 27
globalisering 97–109
grödor 91
gödningsmedel 30

konsumtion 30

H

handelsbalans 99, 107
handelsgödsel 30
havandeskapspenning 67
hemsida, företag med 57
hushåll
 inkomst 60
huvudstad, folkmängd 9–16, 22
 befolkning 9–16, 22
hälso- och sjukvårdspersonal 70
hälsovård 68–70, 111–112
hållbar utveckling 18–20

I

icke-medborgare
 invandring 44, 46
 nordiska medborgare i annat nordiskt land 44–46
 utvandring 45–46
immigration 37, 44, 46
 land 44
import 97–103, 105
 handelsbalans 99, 107
 index 98
 land 101–102
 till nordiska länder 100–102
 utomnordisk 101–102
 varor och tjänster 88, 107
 varugrupp 104–105
industri 95
inflation 86
inhemsk energiproduktion 25–26
inkomst 97, 60–61, 113

disponibel 60–61
hushåll 60
kön 61
offentliga sektorn 113
inkomstfördelning 60–61
insektsmedel 31
Internet 56–58
 företags tillgång 57
 privat tillgång 58
 användning 56–58
invandring 37, 44, 46
 land 44
investeringar, utländska direkt 108
invånare per km² 7, 24
IT-sektorn 55–58
 sysselsättning 55–56, 131–132

J

jordbruk 90–91
ekologisk 32
 bekämpningsmedel 31
 handels gödsel 30
 vegetabilisk produktion 90–91
 åkermark 90
jordbruk, skogsbruk och fiske 89
 sysselsättning 88, 131–132
jordföroreningar 27–31
jordvärme 25–26

K

kalium (K) 30
klimat 18–20, 27
koldioxid (CO₂) 27–28

kollektiv konsumtion
 FoU 52–54
konstgödsel 30
konsumtprisindex 118–119
konsumtion
 bekämpningsmedel 31
 energi 25
 handels gödsel 30
 livsmedel 88, 115
 offentliga sektorn 87, 111
 privat 88
kultur 75–76
kväve (N) 30
kväveoxider (NO_x) 29
kärnkraft 25–26
köpkraftspariteter (PPP) 60–61, 87, 121–122

L

landareal 9–16, 22–24
levande födda 37, 39
livskvalitet 59–76
livslängd 35–38
luftföroreningar 27–31
läkare 70

M

markanvändning 23
medellivslängd 35
metangas (CH₄) 27
migration 37, 44–46
miljö 18–32
museibesök 75

N

N₂O (dikväveoxid) 27–28
naturgas 25–26
naturlig folkökning 37, 39
nettoexport 98–99
nettomigration 37
nettoskatter 111
nettoskuld 114–115
nettotillgång 106
NH₃ (ammoniak) 29
nordiska medborgare i annat nordiskt land 44–46
NO_x (kväveoxider) 29
nyckeltal, ekonomiska 7, 86

O

offentlig ekonomi och priser 111–125
offentliga sektorn
 inkomster 113
 skulder 7, 86, 114–115
underskott 114
utgifter 111–112
utgifter, FoU 52–54
utgifter, sjukvård 69
överskott 7, 86, 114
ogifta 42–43
ogräsmedel 31
olja 25–26
ozonuttnnande ämnen 27–28

P

papper 92
partnerskap, registrerade 43
partnerskap, avregistrerade 43
partiklar 27

pendlare 134–136
pensionärer 64
permanent ängsmark 23
prisindex
 inflation 86
 konsumentpriser 118–119
prisnivåer 118, 121
privat konsumtion 88
produktionsindex, tillverkningsindustrin

R

realtillväxt 87
relativ fattigdom 62
relativa arbetskraftstal 7, 127
räntenivå 86, 122
rökning 74
röstning 50
 giltiga röster 50

S

sami 17
separerade 42–43
serviceboende 63
servicenäringsar
 bruttoförädlingsvärde 96
 sysselsättning 96, 131–132
sjukdomar
 cancer 71–72
 hjärt- och kärl- 71
sjukfrånvaro 65
sjukpenning 67
sjukvård 67
sjukvårdskostnader 69, 111–112
sjukvårdspersonal 70

självmord 73
sjöar 9–16, 23–24
skatter 7, 113
skattetryck 7
skilda 42–43
skilsmässor 42–43
skog, areal 9–16, 23
skogsbruk 23, 89, 92
skogsbruk se också jordbruk, skogsbruk och fiske 89, 92
skulder, offentliga sektorn 86, 106, 114–115
SO₂ (svaveldioxid) 29
social trygghet 111–112
sociala utgifter 63, 65
socialbidrag 63, 65, 67
 föräldrapenning 67
 havandeskapspenning 67
 mottagare 67
SO_x (svaveloxider) 27–28
spannmål 91
studenter
 examinerade 80
 inskrivna 78–79
 utomlands 109
studiestöd 84
svampmedel 31
svaveldioxid (SO₂) 29
svaveloxider (SO_x) 27
sysselsättning 89, 95–96, 127, 131–132
 byggindustri 131–132
 FoU 131–132
 IT-sektorn 55, 131–132
 jordbruk, skogsbruk och fiske 89, 131–132
 kön 127, 131
 näringsgren 89, 95–96, 127

servicenäringsar 96, 131–132
tillverkningsindustri 95, 131–132
sysselsättningsintensitet 127

T

tandläkare 70
teknologi 55–58
tillgångar 86, 106, 114
tillverkningsindustri
 bruttoförädlingsvärde 94
 sysselsättning 95–96, 131–132
tjänstenäringsar
 bruttoförädlingsvärde 97
 sysselsättning 96, 131–132
träprodukter
 produktion 92

U

utbildning 76–83
 examinerade 80
 studenter 77–78
 studenter, utomlands 109
 studiestöd 84
utbildningsnivå 81–83
utbildningssystem 77
utgifter
 FoU 52–54
 offentliga 86, 111–112
 sociala 60, 62–63
utlandsstuderande 109
utlandsskuld 86, 106
utländska medborgare 44–46
 invandring 44, 46
 nordiska medborgare i annat nordisk land 44–46

- utvandring 44, 46
- utländska direktinvesteringer 108
- utländska tillgångar och skulder 86, 106
- utrikeshandel 97–105
 - handelsbalans 107, 99
 - index 98
 - inomnordisk 100–102
 - land 101–102
 - utomnordisk 101–102
 - varor och tjänster 106, 107
 - varugrupp 104–105
- utsläpp 25, 27–31
- utsläpp till jord 27–31
- utsläpp till luft 27–31
- utsläpp till vatten 27–31
- utvandring 37, 44, 46
 - land 46
- utveckling, hållbar 18–20
- utvecklingsbistånd 116–117

V

- val 50
 - giltiga röster 50
 - invalida ledamöter 50
 - nationella 50
- valutakurser 121–123
- valutakursindex 86, 123
- valutareserv 86
- varor och tjänster, utrikeshandel 88, 107, 99
- varu- och tjänstebalans 88, 99, 107
- vatten, föroreningar 27–31
- vattenareal 9–16, 23–24
- vattenkraft 25–26
- vegetabilisk produktion 90–91

- vetenskap 52–54
- VOC (flyktiga organiska ämnen) 27
- vårdplatser, sjukhus 70
- växelkurser 123
- växthusgaser 25, 27–28

Å

- åkermark 90
- ålderdom
 - serviceboende 63–64
 - sociala utgifter 63–64
- åldrande befolkning 36, 38
- årlig realtillväxt 87

Ä

- äktenskap 42–43
- äktenskapsskillnader 42–43
- äldreboräda 36, 38
- ängsmark 23
- änklingar/änkor 43

norden

Nordic Council of Ministers

Ved Stranden 18
DK-1061 Copenhagen K

www.norden.org

Nordic Statistical Yearbook 2010

Nordic Statistical Yearbook 2010 is published for the 48th time. It is a reference book containing comprehensive and easily accessible statistics of various aspects of social life in the five Nordic countries, i.e. Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden. In addition data are also presented on the selfgoverning regions, i.e. the Faroe Islands, Greenland and the Åland Islands. The aim of the yearbook is, as far as possible, to present comparable data on the Nordic countries. Additional tables can be found free of charge on our homepage. Here it is also possible to read and download the Nordic Statistical Yearbook in pdf format free of charge.

Nord 2010:001
ISBN 978-92-893-2137-2
ISSN 0903-7004

Nordisk statistisk årsbok 2010

Nordisk statistisk årsbok utkommer nu för 48:e gången. Årsboken är en uppslagsbok, som avser vara en sammanfattande och överskådlig redovisning av statistik över samhällsförhållandena i de fem nordiska länderna Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. I många av tabellerna redovisas också uppgifter om de självstyrande områdena Färöarna, Grönland och Åland. Syftet med årsboken är att lägga fram sinsemellan jämförbara uppgifter om de nordiska länderna. Ytterligare tabeller finns tillgängliga gratis på vår hemsida. Här är det också möjligt att kostnadsfritt läsa och ladda ner boken i pdf-format